

10th April 1850
Zanzibar 1850

Ս Ո Ւ Ր Բ
Օ Գ Ո Ս Տ Ի Ն Ո Ս

Հ Ի Պ Պ Ո՛Ն Ե Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Ս ՈՒ՛Ն

Է Օ Մ Ի Ի Ն Ի Ն Ի Ն

Բ Ի Վ Ե Յ Է Թ Ի :

Վ Է

Ե ի փ ճ է ի չ ի ն ա է օ լ ա ն ք օ Ր զ ա ք ք ա ր ի
ճ ա ն չ է ր ի Ե օ լ Պ Լ Ն Ճ ա Վ ա ր ա Ր ր մ ա ղ ա
Թ Ի Լ Ի Լ Ե

Ն Ե Ս Ե Հ Ե Թ

Ի Ն Լ ա չ Է ա ն չ Է ա ն ը ն Կ ա ն օ լ Ե ա ղ Կ Է Փ ա Կ Կ ա ա
Կ ա օ Ր Կ ա ա Կ ա ն ա օ ն ք ա լ Է Է ր ճ Լ ա Տ օ ղ ա ն
Կ ա Ո Ր Կ ա ա ղ Է ա ն Յ ո Վ Կ ա ն ն Է ա Վ ա ր
Կ ա ա լ Է Կ ա Է ն Ը Ի :

Փ Ե Յ Ի Թ Ե Հ Տ Ի Պ Է Չ Տ Է

Մ Ն Ի Թ ա ր Ե ա ն Պ ա մ մ ա Տ ա ն Է օ Ի ն ա է =

Ս Է Դ Է 1816:

820-uch

2249-75

Topfwerkzeug aus Kupfer
Zusatz

Vergleichend Beschreibung

1-9-1975

Handwritten signature

2004

Zusammenfassung
aus dem
Zusatz

Մարք Օգոստինոս.

Քապի սրգսն՝ շու չու. բուրա՝ էնկին տերեա,
 լարին վու. բո՛թ՝ օղն մագսն՝ սէ՛ն մէ. վայա :

Ս Ո Ւ Ր Ր
Օ Պ Ո Ս Տ Ի Ն Ո Ս

Հ Ի Պ Պ Ո՛Ն Ե, Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Ս ՈՒ՛Ն

Է Օ Ս Ի Ի՛Ն Ի՛Ն

Ր Ի Վ, Ե Յ Ե Թ Ի Է

Է

Այլեթ իհտիպար սահիպի պիր Ֆամիլ
Լատան, այլեթի Եփրիկէ՝ լծակաստա
նամ շէհրինտէ, հաղրէթի Խաա սէնէսի՝
Խւչ Լիւզ Էլի տէօրտիւնտէ, քիլիսէի
Շէլիֆին ալիլ, ու ալիմ պիր նամուար
վիպի նր Օգոստինոս կէլտի տիւնեայէ,
ասըլ ուղղատիաւլըլն նուրանի շաֆքը,
վէ հերետիկոսյուղուն կայեթ օյանըք՝
Էշպէհ, վէ մէթին հասմի: Տօղտուղու

վարքը Մ. վրէլիոս ( ) գոստինոս իսմինէ մա-
 լիք օլուպ' շանպուլտու օլ էսնատէ : Մն-
 ճաք փէտէրի'նամ Պատրիցիոս փուլթփէ-
 րէզ մէսէպինտէ , վէ Սօնիքա վալիտէսի
 տինտար պիր գատրն քրիստիեանն օլմաք
 իլէ , քէնտի կայրէթի վէ իպրէթի իլէ'
 թէքմիլ Փամիլեասընը տինտար կէօրմէյէ
 նիհայէթ լայր.ք օլտու : Եանի' Պատրի-
 ցիոս էհլի իլէ' Եավիկիոս օ պիր օլու-
 նու , Եավիկիոս վէ Բուստիկոս քայնընըն-
 էվատլէրինի , Մ. վրէլիոսունն տախի կիւ-
 նահը հասըլաթը' Մ. ճատուր թոռնունու :
 Մ. վրէլիոս ( ) գոստինոս ճահլիկիկնտէ կայ-
 էթ աթէչի թապիեաթտէ քիւլիւյէ
 աֆէթ , եօլտուզ հարաքէթլէրէ մէյիլ
 վէրմէսի իլէ' պիր քարարա վէրիլէն նա-
 սահաթլէրէ վաղիֆէսի օլմայուպ' քու-
 լաք սամատրղընտա , թահատիլ էթմէք-
 իչին' չօք ճէֆա վէրիր իտի սէֆիլ վալի-
 տէսինէ : Իմտի կայէթ ղէյինտար' Ֆէհ-
 մէ վէ աքըլա մալիք , կերէք թէրպլէյէսինէ ,
 կերէք տերսինէ քիւլիւյէ էհմալ , սէվ-
 տասը Փաքաթ պասկըսըզ էզատըղա վէ
 սէֆահաթա : Աէ լաքին վալիտէսի Սօ-
 նիքա վաքթինէ կէօրէ , վէ օլտուղու մա-
 հալին մինասիպինէ կէօրէ' վաղ կէլապ

պրորաբմազ ըտը նասահաթընը մկրտութի
ալմաննն եօլունա վարտըրմաղա: Օլ քա-
տար չալըչար քի՛ էնճամ սէօզ վերիպ
վաֆթիզ օլաճաքլարըն թարըքընա վար-
տըրար: Քալտը քի օլ վաքտին տէվրին-
տէ պիրաղըր քէֆսիզլիկէ եաթմաղ ըլա
ափանսըզ քէնտինի էօլիւմէ եաքըն պէլ-
լէտիկինտէ, ազիզ վաֆթիզ սույունու
ալմաք իստէտի: Ընճաք չօղա վարմայ-
ուպ՝ կիւն պէ կիւն էյլիք սուլարընը
պուլուպ տիւղէլմէտինտէ, մինասիպ կէօ-
րինտիւ հույլարը սէպէպինէ անըն կերի
քալմասը՝ պէքլէմէյէ վաքթ իլէ պիր քեա-
միլ եաշամանըն թէպտիլիկինէ:

Թաւկաստէ մէքտէպինտէ պօյտաշ չօ-
ճուքլար իլէ թէքմիլ էթտիքտէն սօնրա
օրումասընը, Պատրիզիոս կէօնտէրտի էվ-
լատընը Վատալըա շէհիրինէ իքտիզա օ-
լան իլմէ մալիք օլմաղա: Ընճաք օրատա
իրէն ճահիլ չօճուճաք փութիքրէզ մէս-
հէպինին էսկի ատէթլէրինէ հալէս պը-
րաքըպ՝ վաքտինի մասալար իլէ կէչիրտի:
Եօլէ քի հէր քէշ մաթ քալուպ ճէ-
սուր տիլպաղըրընա, վէ ղէյինտարլըլը-
նա, տօսա օլան նէչէլէրի տահա ճահիլ
չօճուղուն ալիմլիկինի մէտհ էթտիկինտէ,

«Պատրիցիոս էվլատրնը Սատավրաս մէք-
 տէպինտէն կէրի չաղըրըպ օն ալթը եա-
 շընտա իքէն՝ կէօնտէրտի Վարթագինէյէ ,
 պիր թամամ հաթմ էթմէյէ քուսուր
 իլմէ միւթալիք օքուլմասընը : Պու հաղըր-
 լըքտա իքէն պապասընտան իւղ պուլուպ ,
 պիր Փրսանտ տըր էլինտէ՝ թիւրլիւ եա-
 քըշմայաճաք հալէրէ տալտը : Նիհայէթ
 Վարթագինէ շէհրինէ վարընճա իթման
 օլան հուլարընտան վաղ կէլէմէյիպ՝ պաս-
 կըսըղ , վէ պիփէրվա ճահիլ աքրանլար
 իլէ հէյապիլէրէ վարըպ , վէ մէտհտահ-
 լէր տիյնէյիպ , հէր թիւրլիւ ըեղալէթէ
 կէօնիւլ վէրիպ քարկ օլտու : Պիլօսօֆ
 թարըքընտա պու թարղ եօլարա ըէֆիք ,
 Ֆարաթ քէնտի աքընա վէ իլմինէ կիւ-
 վինիպ՝ էնճամը մանիքեցի մեսհէպինին
 ղէհրինի իշմէք իլէ՝ օլ մեսհէպէ եել-
 թէնտի : Վաքին Սնիքա քէնտի ճահիլ
 օղունուն վարաղը քէմ եօլարըն թէք-
 միլինէ վուքուֆ օլարաք՝ աճըքը իւ-
 ըէք իլէ կէօղէրինտէն եաշ տէօքիւպ՝
 Ալասա կէճէ կիւնտիւղ եարվարըր ըար ,
 ըի թէրահիմէ կէլիպ լութֆունու էհսան
 էթսին ինսաֆա վարարըմտղապու ճահիլ
 էվլատրնը : Վիր կիւն տէրտիմէնտ ղարը

պունա տայանամայրայ՝ վարտը տիւշտիւ
 սիր ալիմ, վէ սը ենգսա նասահաթ ալա-
 մաղա, վէ օլ աղիզ տէ պարըպ տէօք-
 տիւյիւ կէօզ եաշընա, վէ սըլք իլէ պիր
 քարար սունտուղու տօլասլնա. „Ասլ
 „քըզըմ, տէր, վազ կէլմէ պու թարզ աղ-
 „լամաղ ըլատուվա էթմէտէն. զիրա միմ-
 „քին տէյիլ քի՝ պունճա կէօզ եաշը
 „տէօքէն անանըն էվլատը թէօպէսիլ
 „քալըպ զայ օլտուն“ :

Մնճաք իշ պու հալտէ իքէն, Պատ-
 ըիցիոս քէնտի էհլինին մազըմ թապիյ-
 աթընա վէ քարարսըզ սապըրնա հիյ-
 պէթտէ քալըպ՝ էնճամ վազ կէլտի հօյ-
 լարընտան : Իմտի աղիզ հանըմըն թու-
 տուղու եօլլարընա տիքաթ իտէքէք՝ կէօ-
 նիւլ վէրտի վուքուֆ օլմաղա, վէ էօյ-
 բէնմէյէ ճնտան տօղըու տին թարրքընը,
 վէ իճրասընը, քի նիհայէթ վաֆթիլ օ-
 լուպ, վէ քրիստիեանճա պիր վաքիթ եա-
 շայըպ էօլտիւ : Վաքին Մվրէլիոս թէքմիլ
 էթաիքտէն սօնրա օրումասընը, վէ հէնիլ
 կիրմիլ իքէն եիրմի եաշընա՝ նամտար
 Մրիստոտէլին քիթապլէրինէ մէվճու-
 եէք պաշընա աշնա օլարաք՝ հէր քէշին ըէյի
 իլէ աշլքեար ճարտասանուի մլքթէ-

պի աչտը օքուտուղու շէհրտէ : Անճաք
քէնտի իլմինէ չօք զիտտէ կիւվէնիպ ՚օշ-
լանտըղընտան , վէ մէքտէպինտէ օքույան
շայրտըլարըն եօլտուզ հարաքէթինէ , է-
տէպսիզ , վէ պիփէրվա քիպրինէ , վէ
թափուրունա թահամիւլ էտէմէյիպ քահր
էթտիկինտէն , էլհուտուա պու ճիհանտէ
նամ վէրիպ շան պուլմաղա թալիպ օլմա-
աքիչին , ֆիքթը քօտու չա ՚նօմայա վա-
րրպ՝ օլ ազլմէ շէհրտէ պուլունան ալիմ-
վերէ քէնտինի թանըթմաղա : Ասքին ֆա-
քըր անաղ , քի չա կարթագինէյէ էհլե
եօլտիքտէն սօղոա արտը սըրա կէլմիշ իտի
էվատընը քօրումաղա , իտէտի պիւէ-
սինճէ չա ՚նօմայա կիթմէյէ , վէ լաքին
Ավրէլոս կէճէ վաքտի ֆէնտ իլէ կիրիպ
կէմիյէ քաչտը : Իմտի Սնիքա մէճպուր
օլտու մաֆիճէ պիր կէմի պուլուպ արտը
սըրա վարմաղա , քի պըրաքմասըն ճահիլի
քէնտի հալինէ :

( ) Գոստինոս ՚նօմայա վարրպ եերլէշ-
տիկինտէ թէվաթուրէն պաշատը մէք-
տէպտէ ճարտասանութի տէրս վէրմէյէ .
շէօյէ քի ալէմ հայալտէ քալմաղ ըւա
պաշատը մէտհինի օքումաղա : Աէ պու-
հըղմէթտէ իքէն չա եօլիւմ հլյէթինէ

Թէքրարէն հաստայանտը , լաբին կինէ
 տիւղէլտի քէնտի իբլարը իւղըէ՝ ազիզ
 վարիտէսինին տուվասը պէրէքէթի : ,, Իմ
 ,, տի էֆէնտիմ , (տէր խոստովանութի
 ,, քիթապընտա) քուլունուն տալմատըզ
 ,, չուքուր քալմատը , լաբին մէվլամ՝ սէն
 ,, եիւճէ կէօյլէրտէն էլ ուղատըպ՝ օլ կէօ-
 ,, միւլտիյիւ տէրին քարարթըլարտան
 ,, չէքիպ չըքարտըն անը , Պիր անա էվլա-
 ,, տընը կէօթի թիւնճէ մէզարէ՝ ֆիղան
 ,, իլէ կէօզ եաշը տէօքտիյիւնտէն զիատէ
 ,, աղէր իտի վալիտէմ . չիւնքի քուլու-
 ,, նու մէվլավի հուղուրունտա հաքանիէթ
 ,, իւղէրէ մէնէնտի պիր ճէնագէ պէլէ-
 ,, միշ իտի : Աէ լաբին սէն էֆէնտիմ ,
 ,, սէսինէ քուլաք ասըպ՝ տէօքտիյիւ կէօզ
 ,, եաշընա , վէ ֆիղանընա պաքըպ՝ էհ-
 ,, սան ինայէթ քըլտըն տիլէտիկինէ :

Օլ էսնալէրտէ Միլանտա մանսուպ
 օլան շէհիր էմինի Հոսմատաքինտէն
 պիր ալիմ ուստալըղա տիլէտիկիտէ ,
 Օգոստինոստան մատէ պիր ախէրիմինա-
 սիպ պուլունմատը օրանըն մէքտէպինէ
 թայլին էթմէյէ : Միլանա վարտըղընտա
 վաքը օլտու կէօրիւշմէք օլ մէմլէքէթին
 աքհիւնգսու նը Ամբրոսիոսիէ , օլ էսնա-

տէ իլիմոնէ, վէ աղիզիքտէ մէջուր, վէ
տիւննա իւզէրինէ շէվք սաշանլէրին պիւ-
րի: Իմտի կիւն պէ կիւն պիլէսիննճէ մու-
հապպէթ կէօստէրէրէք, վէ տօստլուք
քայնատարաք կայէթ իթիպար պուլտու,
քի տօստլուղա պինայէն սրքճա օլ աղի-
զի ալիմին քարողարընը տիյնէտիկինտէ՝
խղճմտանքը ցանըպ պաշլատը թէփրէն-
մէյէ, վէ քալպինի տիւրթէրէք ինսաֆա
վարտըրմաղա: Աէ իլլա վաքթ իլէ օլ ա-
զիզ վալիտէսինին վէրտիկի նասահաթ-
լար ֆիքրինէ տիւշաիւկինտէ, նատիմ
օլարաք թութտուղո: Եօլարտան ֆարիհ
կէլմէյէ պիր չարէ սրար ըտը:

Պու վաքթին մապէյնինտէ վալիտէսի
Սօնիքա Վփրիկէտէն Իտալիայա եէթիշ-
տիկինտէ՝ իթիրտիյի քօյուենուն արտընա
տիւշմէք իլէ, չա Միլանտա ուլաշըպ քա-
վուշտու էվլատընա: Վալտը քի Օ-
գոստինոս օ կիւնլէրին տէվրինտէ մանի-
քեցի Պապոոոս նամ ենքս իլէ միւճա-
տէլէյէ կիրիպ՝ եէնիպ ալթ էթտի իսէ,
պիր ճիղու նէֆէս ալտը: Օլիլա մէսէպ
լէրինտէն թիւրլիւ եաղնըշլար իչին չօք-
տան քահր էտիպ կէրի չէքիլմիշ իտի:
Աէ պունտան մատէ տաիսի, վալիտէսի-

նին նիեազը վէ բիճասը իլէ՝ պիլէսինճէ
 Հանէտաշ օլան բարըյը քօվառէ էվին-
 տէն, քի պու վէսիլէ իլէ թէօպէյէ կէ-
 լիպ՝ էնճամ վարտը էվլէնտի, վէ քէ-
 սիլտի կիւնաստան :

Վէ Օգոստինոս տախի նք Մմբրո-
 սիոս ենպ իլէ, վէ Միմբրիկիանոս քահա-
 նայ ըսա սըքճա կէօրիւշտիլինտէ պաշա-
 տը թաշ էիւրէյի եռւմուշամաղա : Իմտի
 պիր կիւն Մլիպիոս վէ պիր քաչ տօստու
 իլէ սէօհպէթէ կիրիշմէտէ՝ նք Մնտօն
 ճգնաւորուն չէօլէրտէ եաշատըղը թա-
 բըքը իւզրէ : Եքի նէֆէր տէվլէթ պէյ-
 դատէլէրին հաքկընա նաքլ օլունան միւ-
 ճիւղաթէն թէպտիլ օլուպ՝ թէօպէյէ
 կէլտիքլէրի իւզէրէ : Վէ պունճա սայը-
 սըղ ճգնաւորլարըն թիւրլիւ սէվապլէր
 իլէ, վէ խայրը ամէլէր իլէ նէչէ չէօլիս-
 տանլէրի շէնլէթտիքլէրի իւզէրէ, տիյ-
 նէտիկինտէ, պաշատը Օգոստինոս պու
 թարղ էճայիպ, վէ թաճիւպ օլունաճաք
 սէօհպէթտէն ալթ իւստ օլմաղա : Վէ ա-
 նիտէ պիրլէքտէ Մլիպիոս տօստու իլէ
 պահճէյէ չըքըպ պաշատը պաղըրմայա,
 ,, Մլիպիոս տօստում թութտուղումուզ
 ,, պու եօլար հանկը մահալէ պիզի վար-

,,տըրսա կերէք : Աիչէ ահմաք քիմնէ-
 ,,լէր վարըպ մալիք օլուրլար կէօյ տեվ-
 ,,լէթինէ . վէ պիղ պունճա իլիմտարըղա
 ,,մալիք օլմամըղ իլէ տահա սիւրիւշիւյօ-
 ,,րուզ եէր իւզէրինտէ : Պու պիր էճայ-
 ,,իպ մաթտէ . վէ չիւնքի օնլար պիղտէն
 ,,չօք ֆիրասէթլի պուլունտուլար իտէ՝
 ,,պիզէ տախի թարըքլարընը թու թարաք
 ,,անլերէ պէնպէմէսի ֆարզ տէյիլմի տիր :
 ,,Վէ չիւնքի պիզէ փէշին իպրէթ վերերէք
 ,,եօլ աչտըլարսա . իզէրինէ վարմաղ ըրա
 ,,ուլաշմամըղա հիճապ էթմէք վաճիպ մի՛ :

Պու սէօղլերի տօտունա սէօյլէտի-
 կինտէն սօղրա պիր ինճիր աղաճընըն քէօլ-
 կէսինտէ սըղընըպ՝ պաշատը ա՛ն իտէ-
 քէք սէլ կիպի եաշ տէօքմէյէ . վէ կայ-
 էթ հայրֆ իլէ ըշկըրըպ հայքըմաղա .
 ,,Վէչէյէտէք էֆէնտիմ , ահնէչէյէտէք
 ,,կէօտտէրէճէքսին պիզէ տարկընլըղընը . ահ
 ,,նէչէյէտէք պէօյիւնքի ֆարզ օլանը կիւն
 ,,պէ կիւն կերի պըաքըպ՝ քուլուն ուղաթ-
 ,,սա կերէք : Չիւնքի կէօյիւ վար ըսա
 ,,եարըն էտա էթմէյէ , նիչին պէօյիւն՝ վէ
 ,,պու սահաթ իճրա օլամասա կերէք՝ :
 Պունու սէօյլէտիկինտէ աշիքեար սէտա
 կէլիր իւքտէք սէմատէն , քի տեր . ,,Վչինէ

ան տա օքու. էլինէ ալ տա օքու : Պու
 մէլաքէ սէսնի իշեթաիկինտէ՝ սր Պօղոս
 առաքեալն մ.քտուսլար քիթապընը, քի
 տօստու պրօպօրը ըտը քէնսի եւն ընտա,
 ալըպ աշար, վէ օքուր պու քէլամէրի.
 ,, Իբսից արատցուք ՚ի մէնջ զգործն խա-
 ,,ւարի . . . զգատատցեալ շրջեսցուք մի
 ,, սնառակուծի, և մի արբեցուծի, և
 ,, մի խառն անկողնովք, և պլծուք . . .
 ,, այլ զգեցարուք զՏի (Յ)ՍՎՍ. և մար-
 ,, մնոյ խնամ մի սանիք ՚ի ցանկուծիս :
 Լուծ. ԺԳ. 12 : Եւնի՝ կէրի աթա-
 լում քէնտիմիզտէն քարանլըք ամէլէրի ի
 քէնտիմիզի տէվշի իպ եիւրիւ մէյէլում է-
 տէպսիզիք իլէ, սերհօշուղ ուլա, զինա
 վէ թիւրլիւ մէքրուհլուղ ուլա . . . իլա
 պէյգէմէյիլէ (Յ)ՍՎՍ է քէնտիմիզէ. իքրամ
 էթմէյինիզ թէնէ քէնտի հարաքէթին-
 տէ :

Թէքմիլ էթտիկի կիպի օքումասընը՝
 պիր եէնի ֆերահլէթ տույար քէնտի
 քաղպինտէ, վէ վարըպ տօստունու պու-
 լուպ նաբլ էթտիկինտէ՝ օնուն իլէ պիր-
 լիքտէ կէօզ եաշը սքրտարաք նիլէթ
 քօրլար թէքրարէն սատրքանէլիք իլէ
 պիր եէնի եօլ թութմաղա : Իմտի իքիսի

տէ պէրապէր սէյրտիր Վոնիրայա՝ օլանը նաբլ էթմէյէ . անճաք ազիզ անասը կայէթ սէվինտիկինտէն պունճա ֆերահ հասէրէ քէնտինտէ սրղմայարաք , վէնուքուտ էթմէյէրէք՝ էլլէրինի քալտրորպ կէօղլէրինտէն սէլ կիպի աքրտըր եաշարընը մէվլասընա շիւքրանէ :

Թէտարիք կէօրմէք իչին վաֆթիզ սուլարընա լայըք օլմաղա Միլէլիոս՝ անասընը , տօստունու , վէ էվլատընը արպ քէօյուն պիրինէ կիտէր , քի անտէ վաֆիր զէման տիւնեալի քայլէլէրտէն չէքսին քէնտինի : Պու թէհնայըբտա իքէն մէքտէպլիլէրէ քարշք պիր քիթապ եաղտը . վէ սըրալատը տախի էօմիւր ֆերահիէթի . ճանըն էօլիւմնիւզիւլիւ . մուքաթտէր թարըքընը , վէ մաֆի տէրօնտէն Րապպի թանալէյէ արղ քիթապընը , քի անըն իլէ իլլա սօղուտուր ուտու տէրօնի աթէշինին հարարէթինի : „Մ.Ֆ է.՝ ֆէնտիմ , տէր իտի սըք սըք թէքրար լայարաք . ինայէթ էտիպ ըայ վէր , քի պարի տրտըն սըրա շինտի կէլէ պիլէյիմ : „ ( ) յանտըր պէնի՝ Մէվլամ՝ եաքլաշ քու լունա : Մէն թութուշտուր քալպինի , զապտ էլլէ եիւրէյինի , վէ իճրա էտիպ

,, կէօստէր ազիմ մուհապէթինին թաթ-
 ,, լըլընը: Նիճէ կէճ սեվտիմ սէնիէս,
 ,, կի կիւղէլիք, լաքին քէնափի հապկրմա
 ,, պիր քարար Եէնի: Մէն տերօ՛խմտէ
 ,, իքէն Սուլթանըմ՝ հարըճէրտէ արար
 ,, ըտըմ պէն սէնի: Արար ըտըմ, վէ լա-
 ,, քին վարլըղա էրէնլէրին հիւսնի լէթա-
 ,, ֆէթինտէ, քի օլ սէպէպէ չօք տէֆա
 ,, աիւշէրիտիմ՝ սէչէ շերքինլիքլէրէ: Մէն
 ,, պիլէմճէ օրմաք իլէ՝ պէն պիլէնճէ տէյ-
 ,, իլ խաիմ: Մէն սէս վէրիպ քուրթար-
 ,, տըն քէնափի սաղըրլըղուման, վէ ըշ ըք
 ,, վէրտին տաիտի ալիլիկիմէ: Մէվլամ,
 ,, նուրի շէֆաֆըմ՝ ազիմ թաթլըլընըն
 ,, շէշնիսինի տույմատա պէնտէքի աշք
 ,, չօղալտը, աճ օլտուղումու տույտում,
 ,, վէ արգում կայէթ արթալը պիլէնճէ
 ,, պիրլէշմէյէ:

Օլ տէմ հապէր վէրիլտի Ենթա
 պիր կիւն թային էթմէյէ մկրտութի ալ-
 մաղա: Իմափի պէշ այտան սօղըա հազ-
 րէթի Իսա սէնէսի 387, աւագ շաբաթ
 կիւնիւ Օղոստինոս, էվլաար, վէ տօստու
 Ալիպիոս՝ նը Ամբրոսիոս Միլան Ենթուն-
 տան իւշիւ պիր աւագանտա մկրտել օլ-
 տու: Պէշլէճէ քարար վէրտիքտէն սօն-

2249 Պ

րա պու նք խորհուրդս, նաքլ օլունուր
քի՛ նք Ամբրոսիոս (մալիմ օլարաք քէն-
տինէ քի, խաէի շէրիֆին աղիմ Ֆայտէօի,
վէ մէմ Ֆասթը՝ պու ալիֆին էմէյի, վէ
խտարէսի իլէ) իւքսէք մաքամտէ օքու-
մուշ օլա Օգէլ Աճ գովաբանէմ իլա-
Տիսինի, վէ նք Օգոստինոս քարշուղը-
նը վէրիպ՝ և զէլ ՏԷ խոստովանէմ,
պիրլիքտէ հանէ պէ հանէ իճատ էթմիշ
օլարար օլ իպատէթլի շիւքրանէ մէթի-
Տինի:

Վէ թէքրար տօղտուղունտա նք Օ-
գոստինոս վաֆթիլ սուլարը իլէ եէնի
էօմիւրէ՝ քալի պիր նիյէթ քօտու էօմ-
րիւ օլտուքճա կիւնաստէն սաքրնմաղա,
վէ քատիմ փաքլըղ ըլա վէ սալիՏիք իլէ
կէշիրմէյէ էօմրիւնիւ, նիճէ քի վաճիպ
իսէ Քն Այֆէնտիմիլին թէվապիսի օլանա:
Խմտի օլ վաքիթտէն սօղըա կէշիճի սէ-
Ֆայէրտէն եօղ ուտու պիր նէսնէ, քի հօշ-
լանտրըսըն քէնտինի Ֆէրասիյէթ վէրէ-
րէք. իլա ճիւմլէսինտէն տէ օսանըպ իք-
րասէտէր իտի: Վէ պու սէպէպէ Ֆիքիը
քօտու թէզվարի Ափրիկէյէ տէօնմէյէ,
վէ քէնտի վէթանընտա ըուհանիլիկէ
թալիպ մաֆիճէ եաշամաղա: Խմտի քէն-

տի եւ վատը, վէ՛՛ Նազիկիոս քարտաշը, վէ՛ վալիտէսի իլէիւզիւ պիրլիքտէ՛՛ Միլանտան եօլա չըքրպ սէթիշտի (Օստիա իլիմանընա: Աէ լաքինն օրաճըքտա պիր կէմի պուլմաք իչին վաֆիր քալմալարընտա, թիւրլիւ սէօհպէթլէր կէչտի մապէյիլէրինտէ՛ պու Ֆանի էօմրիւմիւզիւն սէֆիլ հայինին, վէ սրլարըն կէօյտէքի նիհայէթսիզ տէվէթի թարըքընըն մութլուչուղու հաքիլընա:

Անճաք չօղա վարմատը, քի արզուսունա կէօրէ պէշ սլթը կիւն պէյնինտէ վալիտէսի Մօնիքա քէյֆինի պօղուպ, կիւն պէ կիւն աղըրլաշըպ զայ աքրլ եաթտը. էնճամ քէնտինէ կէլիպ՝ „Պէն նէրէտէ իտիմ“ տէր էվատլէրինէ: Աէ չիւնքի քասավէթ իչինտէ օլտուքլարընը ալնայըպ՝ „Իշտէ տէր՝ էվատլէրիմ վաքըթլար կէլտի չաթտը. շիւքիւր էնճամ՝ „եանաշտըմ՝ նէհայէթիմէ: (՝)ղուլար՝ „պուրաճըքտա կէրէք քի կէօմէսիլիզ „վալիտէնիլի“: Լաքինն Նազիկիոս պու թարզ վէթանտէն իրաք ախէր տիարտէ էօլիւպ կէօմիւլմէսինէ չօք մէհսունիյէթ կէօմաիւրտիլիւնտէ, տէօնէր օնա տէր. „(՝)ղուլ՝ պու չիւրիւմէյէ մէճպուր թէն

,, ի չին պունճա թելաշ իքաիզա էթմէլ :
 ,, Աէ մահալտէ էօլիւրսէ՝ անտէ կէօմիւլ-
 ,, սիւն , անտէ եաթսրն չիւրիւսին , լա-
 ,, քին սիզտէն տիլէյիմ պու քի հէր նէ-
 ,, սրէտէ պուլունսանըղ ունու թմայրպ անա-
 ,, սրնըղ Ֆաքըր վալիտէնիղի սր խորան-
 ,, լար էօյիւնտէ : () լ գէմանն () գոստի-
 ,, նոս տէօնէր տէր , ,, Այն վալիտէ՝ սա-
 ,, հիհ ինանայր լմ մը , կիւճիւնէ վարմայօր-
 ,, մու պէօյլէ վէթանտէն իրաք պու
 ,, քուրպէթտէ էօլմէսի : () Ղուլ՝ տէր՝
 ,, պիզ եաքընըղ տայմա Վլասըմըղա հէր
 ,, նէ մահալտէ օլսաք : Շիւպհէմ եօք
 ,, աուր քի՝ սօն մահհէր կիւնիւ պու թէն
 ,, օլ մէվլալի քուլէթի հէօքիւմաթը իւ-
 ,, գէրէ՝ ճիւմէթ թէնանի բուհէր տիրիւ-
 ,, տիկինտէ պերապէր տիրիլմէյէ :

Իմտի պու իհտիքաթտէ , պէօյլէ ա-
 զիզ քարընըն միւպարէք ճանը , քէյֆի-
 նի պօղմասընըն տօքուղունճու կիւնիւ , էլ-
 լի ալթը եաշնտա ֆանի թէնինի պըրա-
 քըպ՝ կէօչաիւ էպէտիլիկէ : ,, Ղէնազէ-
 ,, սինի քիլիսէյէ կէօթիւրտիւքլէրի վա-
 ,, քիթ , (տէր () գոստինոս խոստովանուի
 ,, քիթապընտա ,) պերնըր կիտիպ տէօնիւն-
 ,, ճէյէտէք կէօղլէրիմտէն տամլա եաշ

,, սքըլմամբընմ , քի ատեթ իւղէրէ օ-
 ,, լան մէհսուսի ֆիղանէրէ , վէ թէլէֆ
 ,, օլան եաշէրէ հիչ լայրք կէօրէմէտիմ .
 ,, զիրա պու աղիղ վալիտէմին էօլիմիւ
 ,, ալէ էօմիւրէ պիր կէչիտ օլմաք իլէ՝
 ,, աղէշիպ եաշ տէօքմէսի կէրէքմէղ իտի
 ,, անէ : Հաքանիէթ իւզրէ պէն պունա
 ,, վօւքուֆ ուտում քէնտի թապիաթընըն
 ,, կայէթ հաղիմլիկինտէն , սաադք տին-
 ,, տարըղընտան , վէ սիւրալիլիւ էօմիւր-
 ,, տէն : Եյէր վաքթ իլէ այըպլայան օ-
 ,, լուրսա՝ պէնիմ՝ տէ տէօքտիւիւմէ աղիղ
 ,, վալիտէմ իչին պիր աղ կէօղ եաշը ,
 ,, քի հայը զէման սէլէր կիպի կէօղ եա-
 ,, շը սքըլմմըշ ըտը պէնի թէօպէշէ վաք-
 ,, տըրմաղա . տիլէրիմ քէնտինտէն՝ քի
 ,, քերէմ էտիպաֆ էթսին զայըֆլըղմը .
 ,, վէ էյէր իլհաք իսէ քարտաշ մուհա-
 ,, պէթինէ՝ քէնտիսի տէ աղէսին պէնիմ
 ,, կիննահէրիմի :

(Ստիպ թօփրաղընտա էտա էթ-
 տիքտէն սօղրա ֆալղ օլան սօն պօրճու-
 նու վալիտէսինէ սք ( ) դոստինոս՝ թէքրա-
 րէն քալքըպ Հոօմայա կիթտի , վէ անտէ
 սէօհպէթ իլէ վէ քալէմ իլէ շօք չալըշ-
 տը մանիքեցիլէրի եօլա կէթիւրմէք իչին :

Վէ օ շէհիրտէ վէթանընա տէօնմէյէ մի-
 նասիպ էյամընը կէօղէտիր իքէն, նաքլ
 օլունուր՝ քի սր ( ) գոստինոս պիր կիւն
 տէնիղ քէնարընտա կէղինիպ՝ տէրին
 տիւշիւնճէլէրէ տալըպ ֆիրք էթտիկինտէ
 մէվլապի թարըքլէրէ վուքուֆ օլմաղա,
 վէ ազիմ իւչ սիֆաթըն նաքլէ կէլմէղ
 սրըրնը եաղըյա կէչիրմէյէ՝ քումտա չու-
 քուր քաղըյան պիր չօճուք կէօրիւշ
 օլա : Տէօնէր չօճուղա պաքար, վէ սիվալ
 էտէր՝ նէ էտէյօրսուն տէյի : Չօճուղուն
 ճէվապը քի՝ օրաճըղա տէնիղի սրղտըր-
 մաք տըր մէրամը : ( ) Ը վաքըթ կիւլիւմ-
 սիւնիւպ պու էճայիպ ճէվապա, տէօնէր
 տէր օնա . « Քապիլ իշի ան չօճուք » :
 Պունա քարշըլըք չօճուք ճէվապ էտէր
 քի . « կէրչի սէօյլէտիյիմին իճրատը սանա
 « քապիլսիղ շէյ կէօրիւնիւր, լաքին պուն-
 « տան զիատէ քապիլսիղ օլսա կէրէք
 « միւրատ էթտիկին մատթէ : Աանի՛ ին-
 « սանի զէյին իլէ Մէվլա թարըքլարընա
 « վուքուֆ օլմասը, վէ ազիմ իւչ սի-
 « ֆաթըն նաքլ օլունմաղ սրըրնը քիթա
 « պէ կէչիրմէսի քապիլսիղ մասլաաթ տըր :
 Պունու սէօյլէտիկինտէ կէօրիւնմէղ օլ-
 տու :

Պու թաքսիրաթը իչին նբ ( ) գոստի-
 շոս իզամ օլաբաք քենտինե պիր նասա-
 հաթ տէյի պէլէյիպ՝ եազարդը քիթապ-
 լէրի պու մատթէ իւղէլինե թէքմիլ թէվ-
 թիշ իտերէք էլ քօտու տիւղէթմէյէ . վէ
 օլ վաքիթտէն սօղրա թէքքարէն թալիպ
 օլուպ իլէրլէմէտի պունճա տերին մէվ-
 լալի աղիմ , վէ սրո մատթէտէ : Ե՛օլ-
 լար աչըլարդընտա կէմիյէ կիրիպ էնճամ
 եթթիշտի Եփրիկէյէ 389 սէնէսի : Սն-
 հալինե վարընճա պիր քաչ տօստ իլէ
 քէօյտէքի հանէսինե չէքիլիպ թէմամ
 իւչ սէնէ սըքը ապաշխարանքլար իլէ ,
 վէ քրիստիեանլըղա վաճիպ հայրո ամէլ-
 լէր իլէ կէչիրտի կիւնլէրինի : Պիր քա-
 բար տօվա իլէ օբու մաղ ըտը կիւնտէքի
 մասլաաթը թասիհ էտիպ թէքմիլան աշնա
 օլմաղա նք քիթապլէրէ : Եպքին պու
 միմվալ իւղրէ թու թտուղու թարըքընըն ,
 վէ իշէտիկի ազիղ ամէլլէրին սէտասը
 չար էթրաֆա չալ օլուպ՝ օլ քէօյտէքի
 մաֆիճէ սրղընտրղը մահալտէն չէքիպ
 մէյտան ալտըրտը պիր տօստունուն րէ-
 ճաթը , վէ եալվարմասը , քի վարըպ չիպ-
 պոնայա պիլէսինճէ քօնուշտուն : Վալ-
 աը քի նբուն Ֆիքրի տօտու իլէ կէօ-

ըիւշիւ պ տալէ թ էտիւ պ քանտըրը պ քէօյէ
կէօ թիւրմէք իտի . պու ումիտ իլէ եալը
նըղըղը պըռաքը պ շէհիբէ տէօնտիւ :

Հիպպոնայա վարտըքտա տօստունուն
հանէսինտէ սաքին օլտուղոյ վարիթ՝ Վա-
լէրիոս միմլէքէ թին եպսու մինասիւ պա-
քիթ պուլու պ արղ էթտի օ կիւնլէրին
տէվրինտէ ճօմասաթընա պիր ալիմ քա-
հանայա միւհտաճըղընը , քի քէնտի
հըղմէ թինէ , վէ իհտիեարըղընա եարտը-
մը տէյսին : Վմտի Օգոստինոսու սէչիւ պ
Ֆարաթ համինի անտըղընտա , ըաղի օլ-
տու ճօմասաթ ճանը կէօնիւլտէն , վէ վա-
քիթ կէչիւրմէչիւ ճիւմ՝իւր իլէ սէյիթ-
տի հապէրինի վէրմէյէ : Վաքին նը Օ-
գոստինոս քի՝ մանսու պ քէօլկէսինտէն ,
վէ պէօյիւքիւք նամընտան թիթիլէր իտի՝
րաղի օլմտը պունա , անճաք նաֆիլէ :
Օխրա պիր կիւն քիլիսէյէ վարտըղընտա
պատարաղ իլիթմէյէ՝ եաքայըէլէ վէրտի :
Վիմսէ քուլաք ամայը պ էօղիւր տիլէ-
մէսինէ , նիեաղ էտիւ եալվարը պ կէօղ
եալը տէօքմէսինէ , վէ թիւրլիւ վէսի-
լէլէր իրատ էտինմէսինէ . ճէմի ճօմասաթ
եէք աղըղ պիր սէտատէ տիլէտի լայըք
կէօքիւ պ ճեռնադիլ օլմասընը : Վպս քէ-

զայլք հեմէն զօրայքի պաշընա էլ . քոյարայք
 քահանայ էթտի : ( ) Լ զէման տիւէտի ,
 քի քիլիսէյէ միւթայլք օլան պօստանը
 քէնտի էլինէ թէսլիմ էթսինլէր պիր մա-
 նաստըր միւճէթթէտէն քուրմաղա , վէ
 թէքմիլ օլտուղունտա նէչէ ազիղ , ու
 ալիմ ատեմլէր իլէ տօլտու : Պունտան
 մատէ՝ ալէ քանունլար եազտը թէմշիէթ
 վէրմէք իչինանտէ սաքին օլանա , քի եօ-
 լունճա վարտըրսըն ինճիլի շէրիֆին թէք-
 միլիկինէ : (էօյլէ քի՝ օլ քանունլար
 սօղրա նէչէ կրօնաւոր կարգլարըն ճիւմ-
 հիւրիւնտէն քապուլ օլունտու , քի հալէ
 կիւնիւմիւզտէ իսպատէթքեար , վէ ազիղ
 ճօմասթ տըրլար սք քիլիսէտէ :

Պու ազիղի տօնատան թիւրլիւ ճէ-
 սիմ հիւնէրի վէ իլմինէ պահատուր , ճէ-
 սուրլիսանի՝ Վալէրիսուն կէօյնիւնիւ մէյ-
 իլէնտիրտի ալահանի քէլամըն իտարէ-
 սինէ օնու թայըն էթմէյէ : (էօյլէ քի
 կայէթ ալէ էտա էտինճէ թէքմիլ պու
 հըզմէթինի , մէվլափի քէլամընըն առա-
 քեալը տէնիլտի : ( ) Լտու քի Վալէրիս-
 սուն էմրի իւզէրէ Վափրիտասի իայա վար-
 մաք իքտիղա էթտի , քի վաղ վէրմէսի
 իլէ օլ մէմլէթէթտէ չօքտանքի ատէթ

օլան , կայէթ քրիստիանելըղա զիւլ՝
 թիւրլիւ ճինս սէյիւլէրտէն Փարիճ կէ-
 թիրէ օլ ասի ճօմասթը , քի թէմիզ լիսան
 իլէ վազ վէրմէսինի տիյնէտիկինտէ պաշ-
 լատը էլ չըրփարաք մէտհինի օքումաղա :
 Պիր էվլատ փէտէրինէ պիլտիրիւր կիպի՝
 եազտը էօղիւր տիլէմէք իլէ , վէ սատըք
 թարիֆինէ ճէվապ ալտը , քի օլ մէթիհ-
 լէրտէն խէ վէրտիկի քարոզլարըն , օսա-
 նըպ վազ կէլմէքսիզ իճրասընը կէօղէթ-
 սին : Այրթէսի փազար քարոզա տուր-
 տուղունտա կինէ ճօմասթ իքիտէ պիրտէ
 պիր հայլը էլ չըրփարաք տէօնէր մէտհի-
 նի օքուր : Տէօնէր թէքրար օլանը իֆա-
 տէ էտէր էօղիւր տիլէմէք իլէ , կէօյա
 պիլմէյօր կիպի պունա պիր չարէ արար :
 ,, Այլէ պիր եօլ թուլթ քի , տէր իհտի-
 ,, եար եպս՝ ճօմասթըն աղէսին , վէ ֆիւ-
 ,, ղան էթսին . զիրա տէյիւլ տիր մէթիհ
 ,, վազ վէրմէսին իճրասը , իլա փիւշման
 ,, օլմաղա վէ թէօպէյէ կէօղ եաշը կէ-
 ,, րէք “ : ( ) Լ տէմ նը ( ) գոստինոս թարզը
 ախէր եօլ թուլթուպ՝ թէհսիրլի լիսան իլէ
 ճօմասթըն կէօղիւնտէն սէլ կիպի եաշ
 պըրտըր : Աէ անտէն սօղրա հէր քէշ
 ֆիղան իտէրէք աղէտի տէյի պիլտիրտի-

կինտէ՝ ճէվապ ալար՝ քի շինտի նի հայե-
թինէ էրտին : Պէջյէճէ քէմ հուլարն
երլլան մըը քէօքլէրինի պաշատը քաղը-
մաղա , վէ քէմ առէթ օլանը իքտիղասընա
կէօրէ եօլունա վարաբումաղա . զիրա կիւն
պէ կիւն սէօնմէտէ իտի հէր թիւրլիւ-
ճինս թաքսիրաթ , վէ զէմանէ զանցասը՝
վէրտիկի քարողարըն թէհսիր իտէն
զարպընտան , կիւնէշին շիտտէ թինտէն է-
րկիէրէք էքսիլէն՝ երղըլան քար միսալի :

Վէ պու քատարա ֆաքաթ քանահա-
թը օլմայըպ՝ պաշատը տախի մէյտան օ-
քումաք իլէ ճէնկ աչըպ կիւլէշմէկէ , վէ
եկնիպ ալթ էթմէյէ օլ էսնայէրտէ զու-
հուր իտէն եանղըը վարդապետութիւլարը
վէ մէյտանա չըքան հերետիկոսարը : Օլ
թաղ զ մէթին կայրէթէ վէ ճէսուրլուղա
մալէք իտի՝ քի հերետիկոս պէլասը , վէ
շնօրհաց վարդապետի իսմինտէ մէտհ օլուպ
սէյլէնիր իտի կիւն աօղուսունտա : Իմտի
նր շերոնիմոս վէ նը Պապլինոս , վէ վաք-
թին ալիմէրի չօք տէֆա պիլէսինճէ
մէքտուպլաշըրլար ըտը ֆէթվասընը ալ-
մաղա : Վաքթին ալիմի տէյի սալթ ( )
գոսալինոս ուտու ճէմ օլան ժողովքար-
տա քարար , վէ մանա վէրէն չէթին միւ-

ճատելէլերէ . շէջլէ քի Վայերիոս Հիպ-
պոնա շէհիրինին եպտու շիֆէյէ վարաբ
քի վարթ իլէ պիր ամոռ հայի քալմատա
օրա ջօպանլըղընա էլինտէն քամիմատըն-
լար տէյի, ժողօլք իչինտէ օնու քէն-
տինէ վէքիլ տիլէտի, վէ միւրատընա էր-
տի: Իմօի պու մատթէ իչին օլ այալէ-
թին եպսլարը թէքմիլ ճէմ օլուպ, վէ
նք Օգոստինոսուն ըատէթինէ պաքմայ-
լոյ՝ հաղթէթի Իսամըն իւչ եիւզ տօքսան
պէշ սէնէսի, քըրք իքի եաշընտա իքէն
պաշընա էլ քօյարաք եպս էթտիլէր ճէմ
օլան ճօմաէթին քապուլ էթմէսի իլէ
վէլիլիկինի: Աէ լաքին պու մատլահա-
թա հերետիկոսլարըն ճիւմէսի հէյպէթ-
տէ քալըպ՝ շաշըրտը թէտպիրինի, քի
չօք տէֆա նաֆիլէ, աշիքեար միւճատէ-
լէյէ տուրմաղա պիլէսինճէ տալէթ էթ-
տիքտէն սօղրա՝ եա կիրիշէմէտիլէր, եա
մէճլիստէն հիճապ իլէ կերի տէօնտիւքլէ-
րինտէ, չօք քէրէ տուգաք քուրուպ՝ էօլ-
տիւրմէք իստէտիլէր: Ապին Հաք թաալէ
տայմա թիւրլիւ միւճիւղաթլէր իլէ նէշէ
թէհլիքէլէրտէն քուրթարտըղընտա ըէզիլ
օլտուլար, վէ հաքիմ թէրաֆընտան օլ
ասիլէրէ քարշը հէօքմ օլան քաղէպլէրի

ընճա էտիպ հէր տէֆա թէվս իտէր
իտի :

Անօհպէթ իլէ քանտըրմսք սուհու-
լամ իլէ, վէ թարաֆկիր օլանկերի ույ-
տուրուպ պարըշտըրմսք մէվլավէ պիր Խ-
նայէթ իտի քէնտի բուհինէ : Տէօրտ
եիւղ ըն պիր սէնէսի Աարթագինէ ժողով-
քու Տօնաթոսլուլար հաքկընա ճէմ օլ-
տուղունտա, ֆաքաթ նր (Օգոստինոս ու-
տու մէճլիստէ օլան, վէ իքի եիւղ սէք-
սէն ալթը եպնու սէօղ կէչիրիպ քանտը-
րան, քի մանսուպունտան հէր քէշ րա-
զի օլարաք պիրլըքտէ սէօղ վերտիլէր կէրի
տուրմաղա, էյէր հերետիկոս թարաֆը
եպնլար սուլֆ օլուպ պարըշմաղա միւրատ
իտէրլէր իսէ : Ղիւնքի ճօմնաթ իքրահէ-
տիպ թահամիւլ էտէմէլ օլտու, իքի
եպս պիրի պիրինէ հասիմ պիր շէհիրտէ
կէօրմէյէ :

Տէօրտ եիւղ ըն պէշ սէնէսի, Տիտ-
պօլիս ժողովքունտա Յոլհաննէս Արուսա-
ղէմ փաթրիկի, վէ Օրոսիոս փաքթին
նամտար ալիմի օլ մէճլիսէ տալէթլի,
էմր օլտու Պէլակիոսա հուղուրա չըքրպ
աղնաթսըն տալասընը : Խմտի թէվթիշ
իտէրէք սօրտուլար իսէ ընա՝ տալա

Թու թառուղուն մատթէ ( ) գոստինոսուն
տէրսինէ վէ եազըսընա մըթապը քմը տըր
էշրէթտիկինէ վէ Ֆէթվասընա դարչը
օլմայա : Շէվապ էթտի օնլարա՝ քի եօք
տուր պէնիմ մուզայքամ քէնտի տէրսի-
նէ վէ Ֆէթվասընա : Պու թարղ ճէվա-
պա մէճլիս հէյպէթտէ քալըպ եէք աղըզ
պաղըրտը, քի « Պէլակոսուն հաքկը եօք
« տուր, տավասը տիյնէնմէսին, հէր
« քէշ քեաֆիր պէլէսին, վէ հերետի-
« կոս » :

Տէօրտ եիւզ եիրմի իքի սէնէսի, Րս-
տամպօլ պատրիարղը Վեստորուն սէպէ-
պինէ՝ արեւելք քիլիսէսի իւչ աթոռ լարը
իլէ օլ տինսիղին սաչտըղը աթէշինին զար-
պընտան թու թուշտուղունտա, քիւչիւք
թէտղոս չէղար չարէսինէ պաքընճա՝
ու միտ քօտու եալընըզ ( ) գոստինոսա,
օլ եանկընը սէճնտի ըիւպ քարար վէր-
մէկէ կէրէք միւճատէլէյէ վէ կէրէք իւչ
աթոռու պարըշտըրմայա : Պու էճիլտէն
մարսուսէն պիր նամէ եաղար օնա թու-
թու լաճաք մէճլիսէ տավէթ էթմէյէ, ան-
ճաք օլ էսնալէրտէ ահրէթէ կէօջտի յ-
իւնտին վաղամաղ օլտու Նիսեսու ժու-
ղովքունա :

Պունճա ալիմիք շաւքը, վէ քեա-
 միլիք բուպպէսի վէ իհտիպարը, հէր քե-
 շին տէ մալիսի, վէ իքրարը օլմաք իւզրէ,
 չօք շաշաճաք պիր իշ տիր, վէ կէօրմէսի
 թաճուպլու, զիրա շանը նէ քատար ա-
 տէթատէն իւստիւն, վէ նէ քատար զիատէ
 քէնտի լայրը, կինէ կէօնի լսիւզիւյիւ
 տահա զիատէ իտի: Իմտի քէնտիսի տայ-
 մա էթնա պիլէրէք Հոօմատաքի աթո-
 ոուն իթաաթընտա քիմսէ ( ) գոստիսոս-
 տան զիատէ օլմամըշ տըր, վէ իհթիրազ-
 տէ: ( ) Լ քէմալի մէրթէպէ ազիմ ու ալէ
 իլմին սահիպի ատէմ աալա ունուտամատը
 քէնտի էթնալըղընը, վէ ճահիլ կլինտէ
 եօլսուղ թութուղու հարաքէթլէրի:
 Իմտի պու թարըք կէօնի լսիւզիւք բու-
 հինէ մալիք օլմատը իլէ՝ եազտը խոստու-
 վանութի թապիր օլունան թաճուպիլ քի-
 թապընը, քի անըն իլէ քարշըլըք վէրէ
 պիլսին, պիր փէլէսէնք օլարաք ազիմ
 ալիմիկլինին իհտիպարընա, վէ ազիզլի-
 կինին շանընա, նաքլ էտիպ պիլտիրէրէք
 հէր պիր թաքսիրաթընը սատըքանէլէք
 իլէ: Աստատը իլէ շայրտ թապիր օլան
 քիթապը չօք աճայիպ սէօհպէթ տիր
 Եթատուր օղու իլէ, եանի օէվլատը քի,

նատիրի ֆէհմէ վէ ֆէրասէթէ մալիք՝
 պիր քարար փէտերինի թիթէրէթմէտէ
 իտի, նիճէ քի սր ( ) գոստինոս քէնտի-
 սի իբրար իտէր: Ապին նագիր չօճուճա-
 դր, տաճա եէշիլ ֆիտան իքէն՝ Հաթմաա-
 լէ եմր էտիպ չէքտի ալտը էլինտէն. Սո-
 զմոն իմաստունուն զիբրինէ կէօրէ, քի
 չիւրիւքլիւք պիր թարըք սարմասըն անը:

Չար էթրաֆը քուչատան պունճա
 աղիմ մալիմաթ՝ քիպիրլիք իլէ սր ( )
 գոստինոսու շիշիրէմէտի իսէ՝ օքումասը,
 եաղըսը, վէ նէչէ զուհուր իտէն աղըր
 մասլաաթլէրի՝ իպատէթէ, տօլայա օլան
 քըզկըն աշքընը աօլա սօղուտամատը:
 Պու աշք իլէ պիր քարար թիւթէն եիւ-
 րէյի պիր տիւղիւյէ թութուչան Մլաճա
 մուհապէթի այան էթտի մէվլայի լութ-
 ֆուն տօլուլուղունու էթմֆէ պերոնպէն
 Մապիլե թաալէյէ տըլ բէլալէրէ ելէ
 ճարմուհան իլաալը. քի օլ քիթապ-
 լէր իլէ տէրօնի աթէշինի սօղութմաք ի-
 չին սէօյլէր իտի Մէվլայէ. ,,Մէն մու-
 ,,ճապպէթ օքունու տէյտիրտին իւրէյիմէ,
 ,,չէօյլէ քի Մապիլիմ իլիկլինէ սափլանտը,
 ,,լաքին օլ քըզկըն տէմիր մուհապէթ
 ,,եարէսինին իչէրիտինտէ քալտը“ : Պու

ընկալանի ամէշ Փիբրինէ ըշքք վէրիպ՝
 եիւրէյինի թուժուշտուրուպ՝ կիւն պէ
 կիւն կայրէթինէ մէթանէթ վէրիբ խտի :
 Շէջլէ քի զլքր էթմէք իչին, թուժու-
 շան եիւրէյինի քէնտի էլինտէ եաղմաք
 պու աղիղին սուրէթինի չէքմէտէ, թաս-
 վիբճիլէրէ ատէթ օլմուշ տուր :

Ապէթ մուքայէթ խտի քէնտի սա-
 լիհիկինէ, վէ օլ սէպէպէ՝ ապլա քայլը
 օլմաղ ըտը՝ քի էն եաքըն սքրապաթը տա-
 լտի այաք պասըպ հանէսինէ պիլէսինճէ
 կէօրիւշէ խտի : Ալլա թէօպէյէ կէլտիք-
 տէն սօղրա շարթ էթմիշ խտի՝ կէօղէրի-
 նի քալտըրըպ պաքմամաղա միմյաթ զէն-
 նէ եիւղիւնէ : Աշօղ ուտու մուհապէթինին
 էօլէիւտի, վէ քարարը Ֆուքարէլէր
 հաքկընա՝ տէմէք իլէ . « Ապն իրատը՝
 « Ֆուքարէլէր մալը տըր . աճ օլան պիբ
 « Ֆուքարէ եպնարանտա էյեր տօյամաղ
 « սա, լաղըմ քի եպն քէնտի փայրնը
 « պըրաքըպ տօյուրսուն օլ ֆաքըրը » :

Գասլ էտիպ զէմմ իթմէտէն քայէթ
 քաշնըր ըտը . վէ աֆ իտէմէղ խտի
 պունճա քէմ թապիաթէ մէշկիւլ օլանա-
 շէջլէ քի տերլէր խտի . « մուֆասսալըք
 « ( ) գոսաինոս եպնուն սէհապէթինտէն

„սաքըները, վէ հուզուրունտան քաչար-
 „ի՛ճէ քի եանդըը քէլամ իւրքէրսէ
 „մէճլիսինտէն“ : Իմտի եաղտըըմըը ըտը
 եէմէք օտասընըն սօյասը իւղէրինէ պու
 նաստաթը, եանի՛

Օէմմ իտէն քիմ իտէն իչէրի կիրմէ,
 Լասաք տըր կէրի տուր, վէ թաամ
 իթմէ :

Միւրատ ետիւյ չօք չալըշտը, քի մք
 Պարկոս աւետարանիչին աուաքեալլար-
 տան տէրս ալըպ քուրտուղու միմկալ
 իւղըէ Իսկէնտէրիէտէ՝ քէնտի քաչանա-
 շարը հանէտաշ օյմաք իլէ պիրլիքտէ եա-
 շասընըսը : Իմտի հէր պիրիսինէ՝ պաշկա-
 ճա պիրէր օտա ենգսարանտա, վէ քա-
 նունճա նափաքա թային էթտի՝ քի մու-
 քայէթ օլտունկար ճօմսաթ հըղմէթինէ :
 Պու քայէլէր իլէ կինէ սըք Փիքր էտիպ
 տալար ըտը Վէլամ Աւլահըն թէն ալմա-
 սը սըրընա, քի կայէթ եիւրէյինի եու-
 մուշատարաթ՝ կէօղէրինտէն պիր քարա-
 եաշ սըմտարաթ տէր իտի. „Սանա է-
 „ֆէնտիմ“ Լամ Լամ հըղմէթ էթմէ-

,,էնկերէ, սալթ եօքտան վար էթտիկին
 ,,վէ եարաթտըղըն իչին ճէհէննէմ քա-
 ,,ղէպի մուստահաք տըր : Աէ լաքին
 ,,քուլ օլուպ հըղմէթ էթմյէնկերէ, վէ
 ,,ինսանի թէն ալտըղըն իչին շիւքիւր
 ,,վէրմէյէնկերէ միւճէթտէտէն պիր ա-
 ,,խէր ճէհէննէմ եարաթմաք կերէք :
 ,,Ընճաք սուլթանըմ քուլուն, եօքտան
 ,,վար էթտիկինտէն, քանընը փահա վէ-
 ,,րիպ քուրթարտըղընտան, վէ եաթտը-
 ,,ղը օլ տերին քաթը քարարթըլար-
 ,,տան չըքարտըղընտան սօղրա, նէ թա-
 ,,րըք աղըր քաղէպլերէ աճապա մուս-
 ,,տահաք օլսա կերէք՝ էյեր սէվմէզսէ
 ,,սէնի“ :

Աղէր իտի չօք տէֆա քէնտի կիւ-
 նահէրինի՝ քի տէօքտիւյիւ եաշէրտէն
 ֆերահէյէթ տույարաք տօյամաղ օլտու :
 Աէ օ թարղ միւթէլէղիղ բուհանի թէ-
 սէլիյէ մալիք մէհսունի ֆիղսն իլէ կէօղ
 եաշը աքըտարաք՝ սէյլէր իտի Աէվլայէ-
 ,,Եյեր սէնի ինճիտիպ իթիրտիկիմէ ճի-
 ,,հանտէքի աղամամ պու քատար թաթ-
 ,,լը իսէ . նէ սէվինճ, նէ թէսէլի, նէ
 ,,թարղ աղիմ թաթլըլըք տույսամ կէ-
 ,,րէք պուլուպ տա սէնի սէվմէտէ“ :

Օչմանէ խաարեսի խամ թամաս
 քայլեսինտէն՝ օլ թարղ սաքընըր ըտը ,
 քի քիլխեսինէ տախի պիր վաքըֆ պը-
 րարմասընը միւրատ ետէնէ նասահաթ
 վէրիպ՝ տէր խաի . « Էլլալ վարիէթինտէն
 » մերաստէն մահրում պըրաքան էվատլէ-
 » ընի՝ հետիյէ էթմէք իչին քիլխէմէ ,
 » պէնի պըրաքըպ պիր ախէր եպիսկոպոս
 » արասըն : Աչէր Ալլահ խտերսէ՝ ումու-
 » տում վար , քի պիրիսինի տէ պուլմաղ » :

Վիհայէթ՝ եաշընըն իքտիզասը , շէք-
 ալյի միհնէթլէրտէն պիր քարար չալըշ-
 մատան աղըրլաշարղը իչին՝ սօն մէնղի-
 ինէ եաքըն օլտուղունու պէլէտիկինտէ .
 տիլէտի ճօմասթտան՝ քի թայըն էթսին
 Էերաքլիոս քահանայը պիլէսինճէ փայ-
 լաշմաղա մէմլէքէթ քայկըսընը : Պու-
 սօրճունա պէօյլէճէ քարար վերտիքտէն
 սօղրա՝ էլինէ ալտը եաղտըղը քիթապլէրի
 կէօղտէն կէչիրմէք իչին , սէօյլէմէք իլէ .
 » Աէ քատար չօք եաշարոս , վէ չօք օ-
 » քույուպ եաղարոս պիր ատէմ՝ , օլ քա-
 » տար զիատէ : Թանըր ճահիլլիկինտէ
 » եանղըլտըղընը : Վմտի իլաղըմ կէլիբ , քի
 » թէքըրար թէվթիշ խտերէք նիզամա քօ-
 » սուն , զիրա ինսան հէր իլինի թէքմիլ

„ կէտրեմէզ . էլ հուսուս չօք զհատե
 „ մաթտեւէր իւզերինէ՝ չօք սէօյլէմիշ օ-
 „ լուրսա “ :

Իշաղտրղը քիթապլերին սայըսը իքի
 եիւզ օթուզ իքիյէ վարտը՝ թէմամ սէք-
 սէն պաշլըճա մաթտեւէր իւզերինէ . սայ-
 մայարաք եաղտրղը մէքտուպլէլինի , վէ
 ճօմնաթա իքտիզա բարոյական քարոզ-
 լարընը : Պու տէտիկիմիզ թէվթիշ էթ-
 մէսի՝ սօն նիզամ վէրմէսի իլէ քէնտի քի-
 թապլարընա , սէօզիւնիւ կէլիալմասլնըն
 մէշհուր պիր քիթապլ տըր . քի անըն
 իլէ էյէր պիր շէյ հաք իւզերէ քալէմին-
 տէն քաչմըշ իսէ՝ թէմշիյէթլինի վէլիպ
 տօղըուլտուր : Ճէսուր իլմինէ կէօրէ
 եանղըլմասընա տախի ալիմէրին ճիւմէսի
 հէյպէթտէ քալըպ թաճիւպ իտերլէր :

Ինճամը եէթմիշ իքի եաշընտա սը-
 քը ապաշխարանքտան , վէ եօրուլմասըզ
 պիր քարաք չալըլմատան կիւնտէն կիւնէ
 վիճութի աղըրլաշարաք՝ փիր էհտիեար
 թաքաթը քէսիլմէք իլէ՝ արզիւլէր իտի
 Մէվլատէն վտտ օլունան իւճրէթէ նայըլ
 օլմաղա : Հաչան Պօնաֆաշիօս պէյ կայ-
 էթ ինճինիպ կիւճէնտիկիմտէն իւչիւն-
 ճիւ Ա ալէնտինիանոս չէղարա կարէզ սաք-

լայրու՝ էօծիւնիւ արմաք իչին՝ չարըրտը
 իսէ Աէնսէրիքոս Աանտալ միատիշահընը՝
 քի սէքսէն պին ասկէր իլէ վարըպ ճէնը-
 լէշսէք իլէ Ափրիկէի զարիտ էթտի, Աար-
 թաղինէ, Հիպպոնա վէ Աիրտա շէհր-
 լէրինտէն մատէ: Պունճա բարբարոս աս-
 կէր կէլիպ պատարղը վաքըթ՝ նպնլարըն
 չօղու ամթողարընը պրոպըպ քաչտը
 կիզէնտի: Վաքիննը ( ) գոտինոս պրոա-
 քամաղ օղու քէնտի ճօմասթընը. վէ
 չօք մէթանէթ իլէ նատահամ վէրիբիտի
 տայմա անլէրէ՝ քի տօլա իլէ, վէ ա-
 պաշխարանք իլէ հաք իւղէրէ Ալլահըն
 տարկընըղընը կնտիրմէք կէրէք: Տախի
 չօպան քէնտիսի սիւրիւսիւ իլէ եիւղիւ
 քօյու քափանըպ, վէ կէօղիւնտէն եաշ
 տէօքէրէք եալվարըր քտը Մէվլայէ, քի
 թահվիրէ կէլմէտէ էսիրկէմէսին չօպանը-
 նը տէօյմէյէ քէնտի ճօմասթընըն իսէ-
 լասլըղընա պէտէլ: Վաքին պու զուհուր
 իտէն էրամէթլէրին զարպէ, վէ քասա-
 վէթի էօյլէ պիր սարտը աճըքը եիւրէյ-
 ինի, քի հաստալանտը եաթտը: Պիր
 քաչ կիւն արասընտա քէնտի սօն սա-
 համընըն եանաշտըղընը թանրտըղընտա՝
 աշքու մուհապպէթ իլէ թէսլիմ օղուպ

Առաջա, հազարըզընը կէօրիւպ՝ իւչ մա-
հիէտէն պերի Հիպպոնա շէհրի մուհա-
սերէտէ իքէն, քահանայ վէ աշխարհա-
կան կէօղ եաշը տէօքիւպ չար էթրաֆը-
նը քուշաթմըշ իքէն՝ տէօրտ եիւզ օ-
թուզ սէնէսի, եէթմիշ ալթը եաշընտա՝
ֆերահ կիւլէր եիւզ իլէ միւպարէք ճա-
նընը թէսլիմ էթտի Առաջա :

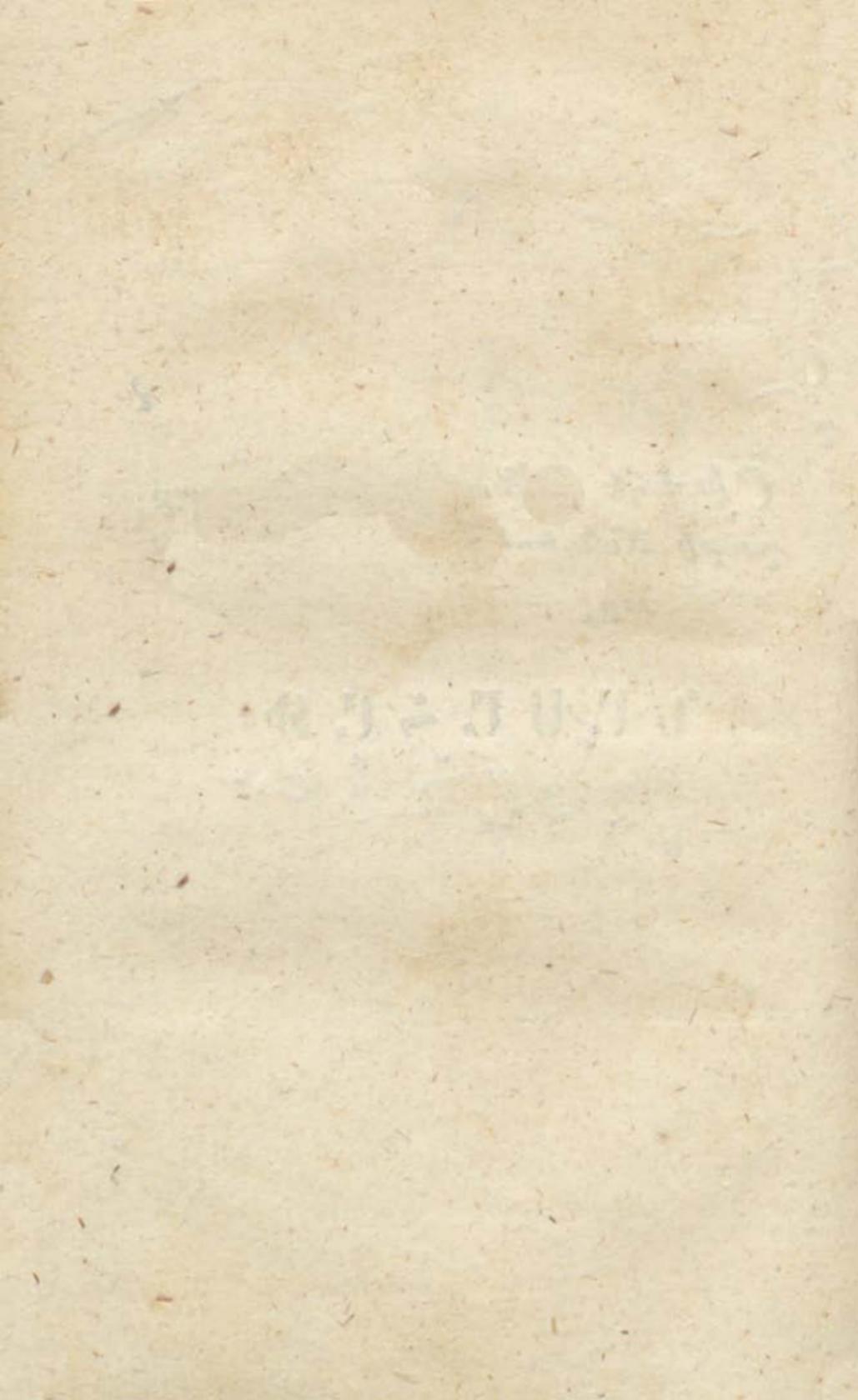
Ազիզ թէնի կէօմիւլտիւ իւչ կիւն-
տէն սօղոս վաճուպիլ իքրամ իլէ Հիպ-
պոնա շէհրիին ուլու քիլիսէսինտէ, լա-
քին էրթէսի սէնէ կէնսերիքոս Փատի-
շահ արիանոս մէսէպինտէ օլտուղու իչին,
Ափրիկէտէ օլան եպնլարըն ճիւմլէսինի
տէ Սարտէնեայ ատասընա սիւրտիլիւ
վաքըթ՝ պու ազիզ էմանէթի պիլէլէրին-
ճէ ալըպ՝ օ ատատա կէօմտիւլէր : Անճա-
մը Աուպրանտոս Անկոպարտ փատիշահը
հազրէթի Իսանըն եէտի եիւզ օնիքի սէ-
նէսինտէ ֆերման էտիպ՝ օրատան կէ-
թիրթտի Փավիա շէհրինէ, քի հաալա
անտէ թիւլպէսինտէ եաթըեօր պունճա
պիմէնէնտ հազնէ :

The first part of the book is devoted to a description of the various species of plants which are found in the neighbourhood of the city of London. The author has been very particular in his descriptions, and has given many interesting particulars concerning the habits and properties of the several plants. He has also given a list of the medicinal plants which are used in the hospitals of London, and has described the manner in which they are prepared and used.

The second part of the book is devoted to a description of the various species of animals which are found in the neighbourhood of the city of London. The author has been very particular in his descriptions, and has given many interesting particulars concerning the habits and properties of the several animals. He has also given a list of the medicinal animals which are used in the hospitals of London, and has described the manner in which they are prepared and used.

The third part of the book is devoted to a description of the various species of minerals which are found in the neighbourhood of the city of London. The author has been very particular in his descriptions, and has given many interesting particulars concerning the habits and properties of the several minerals. He has also given a list of the medicinal minerals which are used in the hospitals of London, and has described the manner in which they are prepared and used.

Եւփհէ իչինստ օլան քօրքաք
բարի ճանկերի եօլունճա վար-
տըմադա թիւրլիւ

Ն Ը Ս Ը ։ Ը Թ ։

4

Պ Ը Պ ։ Ը ։

Հնազանդութի հաղկում ։

Աբ եկեղեցինն վարդապետէրնին տե-
մեսինս կէօրէ՝ հնազանդութի ճիւմէ
հայրս ամէլէրնն քրափուզու վէ կիւտե-
նի օլտուղու իչին՝ հէր նասահամը իլե-
րիլես կերէք ։ Աէ օլ սեպէպէ պիլմէլի
սիր՝ քի Մլաս վէքիլի քահանաւորս
հնազանդ օլան ատէմ տէյիլ ինսանս, իլս
Մլասս միւրիւս օլուր, քի նք աւետա-
րանսա ղիքր էթաի քիէնտիմիլ սէօլէ-

տիյննտէ . * Որ յեւ լէ՛ ինչ լէ՛ ॥ : Սա-
տըրանէլիք իլէ հնազանդ օլան ասլա իթ-
մէմիշ . օլմայան քուրթուլմամըշ . տեր
նր Փիլիպպոս ներեան : Սալթ արլընս
պէյէնիպ հնազանդուիա քարըն քօրքույ-
ու հալլ էթմէյէ նաստհալթ տիյնէմէյէն՝
շէյթան էվկարէրինէ մէօհտաճ տէյիլ ,
տէր՝ նր Ռեանարտոս . ,, զիրա քէնտի
,, տիր շէյթան քէնտինէ “ :

Քօրքամայը՝ քի խոհեմ՝ քըլալուզ
օլան էօյիւտիւնիւ վերմէտէ եազըլ-
սըն , եա սէնի թանըմասըն . եախօտ քէնտի
հալինի պիր թէմամ սէն քէնտինէ պիլ-
տիրէմէտին : Պու Ֆէսֆէսէլէր իլէ հնա-
զանդութի պիր քարար իճրասըզ քալըր :
Եւյէր սէնին Ֆէթվաճըն թէքմիլ աղնա-
մըշ , վէ տիյնէմիշ օլմասա , եախօտ կէ-
րէյի կիպի աղնատամատըն իսէ , քէնտի-
սի սանսա տէօնիւպ թէքրարէն սօրար
ըտը : Քալտը քի Հաք թասալէ իքրար
էթտի լութֆուսու , վէ եարտըմընը ճա-
նըմըզըն սէլամէթի իչին՝ քէնտինէ վէքիլ
օլանս . վէ պու քատարը եէթիշիր միւ-
նիւսլիյէ ճանը կէօնիւլտէն հալըր օլմա-
զա՝ քիթապլար միւճիւպինճէ :

Ալլահ պիլտիրմէզ պիզէ ճանըմըզն

Տալինի, լաբին քէնտի վէրիւն ֆէթվա
 վէրէնէ պիլտիրիւ՝ վատ էթտիյնէ կեօ-
 բէ: Իմտի ալիմ՝ քրլավուղտան իշխմտիյ-
 ին եէթիշիր, քի վարտըղն եօլ էյի վէ
 սէլամէթ տիր, վէ պուլունույօր, տէրսէ՝
 սէնտէ Հն էֆէնտիմիլին լութֆու վէ մէր-
 Տամէթի, իհտիմաթ էտիպ տիյնէ: Պիլէ-
 սին՝ քի հէր շէյէ հնազանդ օլմաղա տայ-
 մա պօրճլուսուն, հուսուսա պու մատթէ-
 տէ: Այն Հովհաննէս խաչակիր եազար
 քի «ալիմ՝ խոստովանահայրըն սէօյլէտիյ-
 » ինէ քանմամայ՝ շիւփհէսիղ մաղրու-
 » լուք տուր, վէ տին էքսիքիլի:

Իմտի հէր քրիտոնեայ պօրճլու տուր
 քէնտի խոստովանահայրընա միւնիւս օլմա-
 զա, վէ կիւնահ սէպէպինէ տօղան քօր-
 քույու սայմայրպ՝ սէրպէստ իպատէթ ի-
 վէ իշթութսա կէրէք: «Օանն էտէրսին
 » քի՝ տէր նք Պօնավէնդուրա, խղճմտան-
 » քընա քարշօ իշթութմատա սըն թէք-
 » միլ հնազանդ օլարաք, վէ լաբին տէյիլ
 » կիւնահ, իլլա սէն պէօյիք սէվապ քա-
 » ղանըյօրսուն «:

Եթիշմէղ սալթ ամէլ իլէ հնա-
 ղանդուրի կէօստէրմէք, իլլա իճրա էթմէ-
 վի տախի ֆիքր իլէ, վէ րատէթ իլէ, եա.

նի խտեմէյ իլէ սանա էմր խտէնին խտե-
 տիլինի, վէ նէ քի էմր խտերսէ ինանմաղ
 ըսա: Աէ պիլէսին, քի սարլ հնազան-
 դութիւնուն թէքմիլ սեվապը՝ ըստեթ
 իլէ ֆիքրինի թէսլիմ էթմէսինտէ տիր:
 Օլ քուրպան քի սունուլմաղսա Ալա-
 հա հոգուլ և ճշմարտութի՝ մաքսուլ
 օլամաղ: Իմոտի սէնին էթտիլին հնա-
 զանդութի՝ թէվէքքիւլ, հազըր, սեր-
 պէտտ, ալէսէվիէ օլսուն: Թէվէքքիւլ
 տէտիմ, զիրա սեպէպիմի սէն արամալը
 տէլիլին, վէ ֆաքաթ պու ֆիքիրտէ օլմալը-
 սըն՝ քի հնազանդ օլմասը պօրճ տուր:
 Հազըր, զիրա հնազանդ օլույօրսուն Ալ-
 լահա: Երպէստ, զիրա եաղըլամաղ Ալ-
 լահա հնազանդ օլան: Ալէսէվիէ՝ զիրա
 հնազանդութիւն կիւնահտան մատէ՝
 հեր շէյէ օլսա կերէք:

Սանա նասաթ վէրէն, վէ խոստո-
 վանահայր օլան հնազանդութիւնուն է-
 մանէթտարը օլսուն ֆարզ օլմասընա կէօ-
 րէ, եանի մէրհամէթլի, իպատէթլի, քեա-
 միլ, վէ ալիմ: Ինճամը պիլէսին, քի
 խոստովանահայրընտան, մատէ թայըն խտէ
 պիլիլսին քէնտիսէ պիր ախէր քահանայը՝
 քէնտի միւշիլիլիւնիլ օնա տանըըպ

հալ էթմէյէ, վէ նասաաթ սլմաղա: Աէ ճանլար կի տէր իտի սր Պրան շիսկոս սու լէզեան նասաաթ վերմէր իլէ. վէ մէք-տուսլաշմաղ ըրա՝ օլմայարար անլէրին քա-տիմ խոստովանա այրը. ,, Աասաաթ վէ-րէնէ, տէր, աշարըլ թէրմիլ ճանըմըզընե մասղաաթընը. վէ խոստովանահայրա ,, Ֆարաթ կինահ օլանը“: Խոստովանա-հայրտան չօք չէթին տիր նասաաթ վերէն քահանանըն հրզմէթինին էտասը:

Պ Ե Պ. Բ:

Փոյցի-Են Եկեղեցի:

Փորձութիտա օլմամիղ աշքնար նշան՝ քի պիլի Ելլահ սեվէյօր. պունու տէաի Հոգին սր: Օիրա Ելլահ սեվտիլի քուլ-լարընը տայժա փորձել էթմիշ տիր: Պու սեպէպէ հրեշտակ տէաի Տօրիթէ. ,, Սեն ,, մարպուլ օլտուղունտան Պարի թասալէյ- ,, է լազըմ կէլտի, քի սենի թէրճիւպէ ,, էթմին ,, : Իմտի լազըմ տէյիլը քի Ելլահա եսլվարասըն տէֆ օլմասընա. լարին շը-նորհք տիլէ՝ քի փորձութիու եէնէրէք միւ պարէք բատէթինի էտաէտէսին: Ալի-լէշմ, տէն սարընան չէլէնկէ նայըլ օլմաղ:

Ան սրղըն՝ Անվայէ՛ քի քէնտիսի սէնին
իլէ, վէ սէնին իչին տայմա ճէնկէշսին :

„Փորձութիլար շէյթանի՛ ճէհէն,
„նէմտէն չըքմա տըր, տէր նը Սալէզեան,
„վէ լալին օլ սէպէպէ քասավէթտէ պու,
„լունման ալլահանի տիր, վէ ճէննէթ
„Տասըլաթը, աղաճընա պարարսան՝ կայէթ
„աճը տըր, լալին մէյվէսի թաթըլ“ :

Սայմայըդ փորձութիու քասպուլան քա-
սէվէթի, քի անըն իլէ Ալլահ սէնի թէր-
պիլէ էտիպ իւճրէթինի վէրէճէք : Ք. Ե.
վէր քի ընդզեար էսսին, վէ զանն էթմէ
քի՛ ետիրաք իւրըրտամասը սիլահ սէտա-
սը օլա : Սահիհի պու քի՛ Հաք թէտալէ
Տաղրէթլէրի սէվկիւլիւ փէտէր միսալի՛
անճաք լայըք օլարաք իւճրէթինի ալմա-
ղա՛ ըայ վէրիր փորձութիա :

Աէ քատար քի զհատէ փորձութի
ուզանըրսան, պիլ քի պէլլի նշան տըր կէօ-
նիւլ վէրմէտիլինէ : Սալէզեանըն սէօ-
զիւ քի՛ „էյեր վաղ կէլմէյօրսա շէյթան
„եիւրէյիսիղին քափուսունու քաքմա-
„տան՝ նշան տըր քի իչէրի տահա կիր-
„մէմիշ : Տիւշման շամաթա իլէ սիլահա
տավրանմաղ, վէ ճէնք աչըպ քուշաթ-
մաղ զտպտիտէ օլան քալէյի : Այէր

Ճէնկ ուղանըրոսա՝ սասհիհանէ խսպաթ տըր
 սէնին տայանտըղընա: Սէն քօրքայօտուն
 եէնիլտիյինտէն տախի եէնտիլին վաքիթ:
 Վաքին սէնտէքի քօրքու՝ այըրտ էթմէ-
 տիյինտէն տօղար՝ տույմայը հօշանմա-
 տան, աիւշիւնճէյի բատէթտէն, հարա-
 քէթ տույմասընը՝ քաղուլլանմատան:
 Քիքըր էթմէտի չօք տէֆա պաղըլ տէյիլ
 տիր քէնտի բատէթիմիզէ. զիրա նը Էե-
 րօնիմու չէօլտէ օլարաք, իստէմէյերէք՝
 Ֆիքրի հուսմըլը քատընլարըն մէճլիսինէ
 քէնտիլնի վարտըրըր ըտը: Վպաշխարանք-
 լարընտան վիճուտի սօլուք, տերօնտէ
 պիր ճէֆաըլ թէնանիլիք աթէշի թու-
 թուշուր իտի: Վաքին կիւլէշիր իտի չօք
 էզլիէթ չէքէրէք պու զալըմ՝ ճէնքլէշմէ-
 տէ. վէ բատէթ վէրմէյերէք, չօք մէհ-
 սունլանըր ըտը. լաքին եօղ ուտու պիր
 թաքսիրաթը. վէ իլլա ճէֆասընընաղըր-
 լըղընա կէօրէ սէվապ քազանըպիւճրէթի
 արթար ըտը:

Պու սէպէպէ տէր իտի նը Մնտօն ար-
 բայ. «տեսանեմ, այլ ոչ հայիմ». «կէօ-
 ըրիւրիւմ, լաքին պարմամ: Աէօրիւրիւմ,
 զիրա Ֆիքրիմ հայալըմա կէթիլիւր տախի
 իստէմէտիլիմի, վէ լաքին պարմամ, զե-

րա բատեթիմ՝ քապուլ էսիպ՝ ճնա հօշ-
 լանմանգ : „Կիւնաս՝ տեր նր ( ) զոստի-
 „նոս, օլ քասար բատեթէ պաղըր արը,
 „քի էյեր բատեթ եօղ ուսա, կիւնաս
 „օլմաղ “ : Աղալէր հօշանմանը, վէ
 հէյալ զարոյր պաղը քերէ էյլէ պիր շի-
 տեթի տիր՝ քի բատեթիմիզին մէյլինի
 եուտար կէօրիւնիւր . լալին պէյլէ տէյ-
 իլ տիր : Բատեթ չօք ճէֆա շէքէր, վէ
 լալին մէյիլ վէրմէղ . ճէնկէ տուրուր կիւ-
 լէշեր, լալին ալթ օլմաղ : Աք Պօղոս ա-
 ուպեալըն սէյլէտիյի եղալէր քանունու
 պու տուր, քի Ֆիքիր օրէնքինի տայմա
 քարշըլար . վէ իստեմէտիյինի տայմա
 տույուրուր . վէ լալին տույուլան՝ տայ-
 մա իստեմէղ :

Չօք տէֆա փորձութիա կէճիւլ
 վէրմէտիյինի Ալաս սանա պիլտիրմէղ,
 քի քէնտի պէյիւյիւնէ միւնիւս օլասըն :
 Իմտի քըլափուղուն օլան սանա տէրսէ՝
 քի սէն գապուլ էթմէյօրսուն, եախօտ
 րատեթ վէրմէտին . բահաթ օլ քօրքմա,
 սահիհ ինանմալըսըն վէ քօրքմամալըսըն՝
 քի պիր էյի թանըմատը, վէ աղնամա-
 ար սէնի . եախօտ քէնտի հալինի էյիճէ
 աղնատամալըն : Պունլար շէյթան տու-

զաղը տըր հնազանդութի սէվապընտան
սէնի մահրում պըրսաքմաղա: Եյէր իբտի-
ղա օլսա քուլաք վէրմէսի պու շիֆէլէրէ՝
հնազանդութի ասլա պիր եէր պուլա-
մազ, նիճէ սէօյլէտիք իսէ քէնտի պա-
պընտա, վէ նաֆիլէյէ չըքար Ելլահըն վէ-
քիլլիյի:

Իւչ շէյ կերէք տիր պիր մահացու
կիւնահա, եանի մատթէ աղըր, թամ ֆի-
քիր, վէ թամ րատէթ քէմլիյի: Պու
միւլահազա եէթէր ելուրէյինի ոահաթ-
լանտըրմայա, հաչան շիֆէլէնիրսէն կիւ-
նահ իշլէտիյինէ. զիրա (Վ)անդըրտան գօր-
քան պիր ճանտէ պու իւչ թաքըմ շու-
րութ պիրլէշէմէզէր, լաքին մէթին րա-
հաթլըք սալթ հնազանդըքտան տօզար:
Տինէ, վէ պէիլլիյէ գարը փորձութի
լարտա եիւզ պէ եիւզ կիւլէշմէյէ վաքիթ
կէշիրմէ. իլլա պիր թաթլը պաքըշ իլէ
կէօզիւնիւ կէօյէ քալտըր, Ելլահա տախի +
հալլնի իֆատէ էթմէ, քի հէյալին մե-
թանէթ պուլամազ օլսուն: Պաշկա մաս-
լաթմա պաք, էլինտէքի իշի կէօր ալթ
իւստ օլմաքսըզ. վէ ֆիքրինի տաղըտըպ
ճէվապ վէրմէ տիւշմանա՝ պիր շէյ օլմա-
մըշ կիպի: Պու թարղ տավրանտըղնտա

մէսրուր օլուր եհերէյին, վէ էվկա վէ-
րէն շէյթան ութանըր քաչար: Իմտի
պու փորձութիլար տախի էօմրիւն օլուրը-
ճա տայանըպ սէնտէ քալսա՝ ալթ իւտ
օլուպ քէնտինէ մերաք էտինմէ. զիրա
իւճրէթին արթար: Ընճաք քալի տուր՝
սայմա հասմինի, վէ էվկասընը՝ բուհանի
պապալարըն, վէ ալիմ անճարանլարըն
վէրտիյի նասահաթլարա կէօրէ՝ կայէթ
մինասիպ պու մատթէ իւզէրինէ:

Պ Ը Պ. Գ:

Տօլա ԵՎԷՐԻՆԷ:

Ս տաճական տուվասընա հավէս պըրա-
քըպ էթմէլի. իլա Յս էֆէնտիմիզին
սիասէթի իւզէրինէ, վէ անտէն խոնար-
հութի, համբերութի վէ մուհապպէթ
մէյիլէսի չըքարսաք կերէք: Այեր մտա-
ճականտա, եա սայրը տօվալարտա պիզ
քուրաքըք տույարսաք քասէվէթ էտիպ՝
Ըլահպիզէ տարկըն տըր, վէ պիզի իշիթ-
մէյօր աէյի պէլէմէմէլի. իլա չօք տէ-
ֆա քուրաքըղ ըլա օլան տօվա զիատէ
մարպուլ օլուր, վէ զիատէ իւճրէթլի:
Պիզի հօշանտըրամաղ, լաքին զիատէ-

սինձէ Ալլահ հօշանբըր . շունքի սըբլէթ շէքերիզ քէնտի աշքընա : Պիրր էտէլիմ քի Յս էֆէնտիսիզ տէ տօվայա տուրտու էճէլ հիյէթինէտէք քան թէրլէյէրէք :

Պազը քէրէ դանն էտէրսին քի կերէք քիլիսէտէ , կերէք տօվատա նութ քուն թութուլմուշ օլուր , եանի պիր փութմա պէնզէր թաշ քէսիլիրսին : Ապին տիւշիւն քի , պէյլէր տիվան հանէսինի տօնաթմաք իշին օլ սիֆաթլարտա կերէք . նիճէ քի տուրույօրսան մէնէնտի թաշ իքտիզա Վէվանըն հանէսինէ : Տայմա պէյլիւք փայէ տիր , վէ ազիմ տէվլէթ եարատրլան ինսանա ֆայթաթ հաթտի օլմասը քէնտի եարատանըն հուզուրունա չըքմայա : Հաչան պիլէրէք մաքսուս ֆիքրինի տաղըթմազսան՝ քէնտինէ կէլտիյինտէ թէֆտիշ էթմէսէն կերէք սէպէպլէրինի , նաֆիլէյէրա հաթսըղ օլմամաք իշին . հէր նէ թէրաֆտան կէլտէ Ալլահա թէսլիմ օլարսը՝ սէվապ գազան : Ար Գրանշիսկոս սալէղաննէ թարղ տօվա վաքտինի կէչիրտիյինի սիվալ իտէնէ պէյլէճէ ճէվապ վէրիր .
 ,, Պիլէմէմ , տօստուլմ սանա զիրր էթմէսինի ,
 ,, զիրա տուրուպ տիւշիւնմէմ : Բապլիմ նէ
 ,, քի կէօնտէրիրսէրա հաթ քապուլ էտէ-

„ բիմ : Այդի նայիլ օլուրսամ թէսէլ-
 „ լասընա՝ քէնտի մէրհամէթինին սաղ
 „ տէստինի էօփէրիմ : Այդի քուրաք-
 „ լըք տույարսամ , վէ ֆիքրիմ տաղըլըք-
 „ սա՝ քէնտի շէրահամընըն սօլ տէստինի
 „ էօփէրիմ “ : Ան ալէ եօլու պու տուր ,
 „ նիճէքի սէօյլէր . „ Տօվայա աշքը օլան
 „ Ալահըն համըրրիչին սէվսէ կէրէք տօ-
 „ վայը . վէ Ալահըն աշքը իչին տօվայը
 „ սէվէն՝ Ալահըն միւրասընտան արթըք
 „ էքսիք իստէմէղ : Իմտի հէր նէ քի պիղ-
 „ տէ իճրա օլմուշ օլուրսա՝ պիլ քի օ տուր
 „ Ալահըն մուպարէք բատէթի “ :

Թուժմայք իբտիղա իտէր Սալէղնանըն
 պու նասահամընը . „ Այի տօվա օլունուր
 „ բահամ , աքըն պաշընտա տուրմատա Ալ-
 „ լահըն հուզուրունտա՝ սալթ մէրամըն
 „ քէնտինի հօշանտըրմաղա “ : Վէ սայրը
 եէրտէ . „ Սէն զօրլամա քէնտինի պլա-
 „ հանի օլ աղիմ մուհապպէթ իլէ սէօյլէշ-
 „ մէք իչին . զիրա սէօյլէշիւօրսուն , հու-
 „ զուրունտա պուլունուպ՝ եիւզինէ պար-
 „ տըղընտա “ : Տէֆա վէ սայրը եէրտէ . „ Չօ-
 „ զու այրուտ էտէմէղ Ալահըն քէնտինինի
 „ Ալահըր տույմասընտան . վէ տինի՝ տին-
 „ տարըքտան՝ քի պէօյիւք քուսուրթ

„տըր“ : Օանն էտերլէր քի Ալահը տույ-
 մազարսա հուզուրունտա տէյիլէր . չօք
 պէջիւք համաքաթլըք . չունքի Ալահ աշ-
 քընա մարտիրոսլուղա վարան էզիյէթ
 արասընտա սալթ ճէղասընը տույուպ Ալ-
 լահը տիւշիւնէմէղ : Տին իճրասընա տախի
 Ֆիքրի օլմատըղընտա իւճրէթինի եիթիր-
 մէղ անը էվէլիսինտէն քօտուղու նիյէթ
 իչին , վէ Ալահըն աշքընա մուհապէթինի
 իճրա էթտիյի իչին : Իմտի Ալահըն հու-
 զուրունտա օլմասը վէ հուզուրունտա օլ-
 մասընըն տույմասը պիրի պիրինտէն չօք
 այրը իշ տիր :

Աղըղտան տօվա աղ օլսա կերէք ,
 լաքին չօք արղու իլէ : Չօքճա եէմէք եէ-
 մէսի քուվէթլէնտիրմէղ , իլլա քի եէտիյ-
 ինի հաղմ էտիպ սինտիրմէսի : Ուզուն
 տօվա էթմէտէն , թէզպիհլէր չէվիրմէ-
 տէն , վէ սաղմոս տէվը էթմէտէն չօք
 զնատէ մաքպուլ տուր ըահաթ էվէթլէ-
 մէյիպ պիր հայր մեր , վէ պիր սաղմոս
 տէմէսի : Պօրճ օլմայան տօվայր սէչլէտիյ-
 ինտէ Ալահ մտածականա տալէթ էտեր-
 սէ սէնի , քուլաք աս տալէթինէ . զիրա
 պու ծնտան ալէ , վէ մաքպուլ տուր Ալ-
 լահա : Տէվէիլիքլի վէ ըահաթ , լաքին

սրբըրմամսքսրդ տօվայա տուրսաք կէրէք .
 վէ պու սէպէպէ՝ պէօյլէ եազար Սալէզ-
 եան չօք սրբընթըլը աղիզին պիրիսինէ .
 » Օլ սրբընթըլը աշքըն տօվա սուն-
 » մատա պիր մատթէ պուլմաղա , քի թէ-
 » սէլա օլթուն սէնին ըուհինէ , եէթիշիր
 » սանա , քի ապա պուլմայասըն արա-
 » տրղընը : Հաչան պիր քիմսէ հէրա-
 թէթ իլէ , վէ աճէլէ արարսա քայս կէթ-
 տիլինի , եիւղ քէրր : էլի իլէ ծնա տօքա-
 նըր , կէօղէրի իլէ կէօրէւր , վէ Փարկընա
 վարամաղ : Պու պօշ վէ մէմֆաաթսրդ
 սրբընթըլտան , պիր հայլը ըուհանի եօր-
 կունչուքտան մատէ՝ պիր մէյվէ չըքմաղ ,
 վէ անտէն անձաք օսանձ իլէ սօվուքլուք ,
 վէ ճան ույուչուքլուղու :

Չօք տօվա էթմէյ իլէ , կէրէք լիսան-
 տէն , կէրէք Ֆիքիրտէն՝ եօրմա քէնաթի
 ըուհինի : Հաչան ըուհին եօրկունչուք ,
 վէ օսանմաք տույարսա , ըտղըմ քի , դա-
 պիլ իսէ՝ տօվանը քէսմէք իլէ , եա արա
 վէրմէք իլէ պիր աղ նէֆէս ալասըն՝ պաշ-
 կա մինասիոյ իլէ , եա սէօհպէթէ պարա-
 ըաք : Պու նը թօմասըն , վէ սայրը ալիմ
 վարդապետէրին մէնչուր նասահաթը տըր՝
 քի տայմա քուլանմալը , ղիրա սէօյլէ տիլիմ

կիպի՝ օսանմաք , սօվուքլուք , վէ ույուշուք-
 րուք տօղար : Այլա տօվանը թէքրարլայրպ
 պաշամա . տախի ֆիքրին տաղընըք զանն
 իտերէք սէջլէմիշ օլսան : Պիլէմէզսին նէ
 թարղ սրքընթըլարա վարտըրա պիլըր պու-
 նու ատէթ էտէնի , վէ հէլպէթ եասաք
 իտիպ քէսմէլի : Աէթիշիր ատէթ իւզրէ
 աշքըն օլսուն ֆիքրինի տէվշիրէրէք տօվա
 էթմէյէ . զիրա Ալլահ վէրիր իւճրէթինի
 կերէք աշքընա , վէ կերէք ամէլինէ . տէր
 սուրր Գրիգոր Պատ . հաչան ամէլիմիղին
 թէքմիլլիյի քէնտի ըատէթիմիղէ պաղը
 օլմազսա : Հաք թէալէ պու ըատէթսիղ
 փերուշանլըքտա քէնտի եիւզինիւ պիղէ
 կիղէտիր , տէյիլ մուհապպէթինի : Արթ-
 բուհի թէրէզա քէնտի քուրաքլըղնտա
 փերուշանլըղնտա „ տօվա էտէմէյօրում ,
 „ պարի ապաշխարանք չէքէյիմ , տերիտի “ .
 լաքին տերիմ սանա , քի հէմ տօվա էտէյ-
 օրսուն , հէմ ապաշխարանք . զիրա կէօ-
 նիւլտէն չէքտիյին էզապապաշխարանք տըր
 սանա , վէ արղուն տօվա :

Տօվանը թէքրարլամաք իբտիզա տէյ-
 իլ . Ալլահ գարշը՝ տախի ֆիքրուէր կէլ-
 սէ , եա սէջլէտիյինէ , եա տիւշիւն-
 տիւյիւնէ պքսի օլարսք . իլլա ըահաթ-

զըզ ըլա իլերի վարձադա պաք . վէ պիր
 շէյ օլմամըշ կիպի հիւ ճեվապ վէրմէ ճե-
 հէննէմտէքի քէլիէ . չունքի հաւլայա
 պիլիւր , վէ լաքին ըսրոամազ . " (էյթման ,
 " տէր նբ ( ) գոստինոս , քօրքանա պիր
 " աճտէր տիր քայէթ էօրֆիւլիւ . վէ
 " քէնտինի սայմայանա՝ թաքսթսրզ պիր
 " չօճուճաք " :

Աերէք փորձութիւնլարտան , կերէք
 փերուշանլքքտան հալի օլմայրպ՝ տօվա
 վաքտինի անճաք Ֆիքրինի տէվշերմէտէ
 կէչիրսէն տախի՝ պիր բարի Ֆիքիր կէ-
 թիրմէյէ գուտրէթին օլմայարաք՝ կինէ
 քամ չէքմէ . զիրա Վայէղեան տէր քի
 էթտիյին տօվա էղիյէթինէ կէօրէ սէվապ-
 ըլ օլուր . քի զէյթինլէք տաղընտա , վէ
 " Վօղգոթմատա տօվա էտէն Յնա պէն-
 գէթտի սէնի , " Տիւշիւնմէլիսին քի սատէ
 " շէքերտէն իսէ շէքերլի էքմէք չօք
 " հաստէլի . քէզալէք պիզ տէ թէսէլլի
 " Ալլահընր արասաք կերէք , տէյիլ սա-
 " տէճէ քէնտի թէսէլլասընը : Տիւշիւն ,
 " քի ճէֆա չէքմէք լաղըմ տըր սիւրկիւնլիւք
 " մահալինտէ՝ վէթանըմըզտա տէվլէթէ էր-
 " մէք իչին " : Իմտի բուհանի ճէֆա չօք չէ-

Թին վէ չօք աղբը օլմասը իչին՝ սէվապը տա-
 խի չօք տուր :

Այն քիթապլէրին զնքը Էթտիյինէ
 կէօրէ տայմա տօվա Էթմէլի : Տիղ իւս-
 տիւնտէ պիր քարար տուրուպ տօվա Էթ-
 մէսի՝ գապիլսիղ իշ տիր պիր Էճէլի
 Ինսանա : Իմտի աղնամալը քի Տէր իշ
 Թութաուղուսուզտա Ալլահըն տէվլէթի-
 նի , վէ շանընը արարսաք՝ տայմա տօվա
 Խտէրիղ : Պուճուճ իչին տէր նք ( ) գոստի-
 նոս . ,,էյէր աշքըն սըքճա իսէ՝ տախի տօվան
 ,,սըքճա տըր , վէ պիր քարար սիւրէրսէ ,
 ,,տօվան պիր քատիմ սիւրէր“ : Վէնտի-
 միղէ Ֆարղ օլան մասլաաթլէրի կէրի
 պըրպքմամալը՝ մերամըմըղա կէօրէ տօ-
 վայա տուրմաք իչին : Աէ Տէր քէշին քէն-
 տի Թարըքընա իքտիղա օլան մասլաաթլը
 վէ չէքտիլի մէշաքքաթլը տօվա Եէրինի
 Թութար , վէ ալտըրըր Ալլահտան պիղէ
 իքտիղա օլան քէրէմլէրի , քի վաճիպինէ
 կէօրէ տօվա Էտէնէ վատ օլունմուշ տուր ,
 նք Թօմաս վարդապետին տէրսինէ կէօրէ :
 Հուսուսա Ալլահ աշքընա չալըշմասը չօք
 զիատէ մաքպուլ տուր՝ սալթ Ալլահա
 Փիքը Էտիպ տօվա Էթմէտէն իսէ , վէ Փիքը
 իլէ տալմատան : ,,Հէրնէ քի Էտէյօրսան՝ էյի

„էտա՛ն էյլէ՛՝ քի մէտ՛ճ խտէսին ՄԱՆՏՐ.“
 սը ()գոստ :

Արքճա վէ քրսա տօվալէր քուլան-
 մասը պիր քօլայ եօլ տուր . քի մուհապ-
 պէթ իծրասը քրսաճա աճէր իլէ բուհիմի-
 զի պիր քարէր Մէվլամըղա վարտըրը :
 Պունլար սըք սըք օլտօքտա տօվա եէրի-
 նի թուժար . վէ պունլար օլմատքտա՛
 մագպուլ տօվա օլամաղ : Պէօյլէ քրսա
 տօվալար հէր մէհալտէ , հէր դաման , հէր
 մասլաաթ արասընտա իծրա օլունա պի-
 լիր . նիճէ քի աղգումըղը շէքէր տիր թաթ-
 լըլատան , վէ պահարլը եզալար միտէյէ
 քուվէթ վէրէն . էօյլէճէ քրսա տօվա սըք-
 ճա քուլանմաղ ըլա բուհիմիզի Փէրահլար :
 Աք ()գոստինոսուն պիզէ թարիֆ էթտիյի՛ օլ
 էսկի վաքթին ճգնաւորլարը ուղուն վաքթ
 տօվայա տուրմաղար ըտը . զիրա նաֆաքա
 պուլմաղա չալըճմաք կէրէք խտի : Իմտի
 քրսա տօվալար իլէ չալըճմալարը քուտուր
 տօվա պէտէլինի տօլտուրուր ուտու . վէ
 տէյէ պիլիրիզ , քի պիր քարար չալըճարաք
 տօվա էտէրլէր խտի :

Այյէթ պէն խտէրիմ՝ քի պէօյլէ
 իքտիզալը , վէ քօլայ տօվալէրի սըք սըք
 քուլանմաղա տիքաթ խտէսին . քի ու-

զուն տօվալարտան զիատէ թէհսիրլի, վէ
 ֆայտալը տըր, զիրա սէտալը տօվա չօք
 ուղանարքտա վիճութի եօրար, վէ ըջք
 վէրիւյ ճանա քուվէթ վէրէմէլ : Սրբու-
 ճի թէրէզա իստէր քի տօվայա տուրան,
 թարզի բահաթ օլսուն, քի իքտիզասընա
 կէօրէ թամ ֆիքիթ իլէ տօվասընա վէ
 Սէվասընա պարսըն : Իմտի տիզ չէօքիւպ
 եօրմա քէնտինի, Ալահըն հուզուրուն,
 տա աշք ու մուհապպէթ իլէ՝ փաճուպիլ
 իքրամ իլէ քէնտինէ սըղընարաք բուհին
 տիզ չէօքսէ եէթէր :

Պ Ա Պ . Դ :

Ապաշխարանքն Խ-պէրնէ :

Սուրբ թօմաս իւչ հիստէյէ պէօլէր ա-
 պաշխարանքը, եանի՝ օրուճ, տուվա, վէ
 սատաքա՝ կէրէք հոգևոր օլա, կէրէք
 մարմնաւոր : Իմտի քէնտի վիճութինէ չօք
 էզլյէթ վէրմէյէնի՝ փէհրիզէ, վէ օրու-
 ճա գատըրլըղը օլմայանը ապաշխարանք
 էթմէյօր զանն էթմէմէլի, զիրա օլ պիր
 հիստէլէր, եանի՝ տօվա իլէ սատաքա՝
 պու քրստիեան պօրճունու էտա էտէ
 պիլիօլէր : Քալտը քի շաք թէհալէ, վէ

սը եկեղեցի քէնտի վէքիլի, ինսանը հաս-
տալածմաղա, վէ քէնտինէ իքտիղա մաս-
շաամթլէրի կէօտիւրմէմէյէ՝ պու օրէնքլէրի
ղիքը էթմէմիշ տիր: Պիղ Մլահասըղընըպ՝
կէօնտէրտիլի ճէֆայը՝ քէտէրի՝ հաստալը-
ղը՝ էյէր հօշնու թլուք իլէ քապուլանըքսաք
չօք մագպուլ ապաշխարանք էթմիշ օլուրուղ:

Հայրը ամէլ իճրասը իքի պապէթ
տիր. պիրի էտա էթմէսի, պիրի ճէֆա
չէքմէսի: Ճէֆանըն թէհիքէսի աղ վէ
մաքպուլ տուր. լաքին էտա էթմէտէ՝
թապիլէթիմիղ տախի կիրէշէ պիլեր, վէ
հօշանմասը իլէ պիր տուղաք քուրա պիլիը:
Լաքին ճէֆա չէքմէտէ պունլար օլամաղ,
իլա պիղ սէչմէյերէք՝ սալթ Մլահ անը
պիղէ կէօնտէրէճէք օլուրսա: Տէր՝ սք
Հերոնիմոս քի հաչան շէյման սէվապ-
տան կէրի տուրտուրամաղսա պիր բարի
ճանը, կայրէթ իտէր՝ քի պարի աղըր
ապաշխարանքա, վէ չօք սըքը ճէֆայա
կիրիշտիրոսին հասմինի, վէ բուհի կէվէյ-
երէք եիթիրոսին սաղըրղընը, վէ պէօյլէ-
ճէնէ նէչէ սք ճանլարը ալտատըպ ավ-
լամըշարը: Իմոի Սալէղեան տէր քի
» Լչցիւտիւմ պու տուր սիղէ, քի Մլահըն
» էմրի իւղրէ սաղըրղընըղը կէօղէտէսի-

„նիզ, վէ սաքլայասրնըլ գուվէթինիզի,
 „քի անը քէնտի շանընա քուլանա պիւէ-
 „սինիզ: Տայմա արթմասը էյի՛ էքսիլմէ-
 „սինտէն իսէ. զիրա մալիք օլմասը չօք
 „չէթին օլա պիւլը՝ պիր տէֆա եթիրտիք-
 „տէ պիր քիմսէ զայլֆլըղա տիւշէրսէ“:
 Իմտի սէն քուվէթինի վէ սաղլըլընը
 սաքլամար իչին, եէմէտէ վէ իչմէտէ պար
 քի վէրէսին քէնտի թէնինէ մինասիպ
 էօլչիւ իլէ նաֆարասընը:

Կասիանոս վէ սք (Թօմաս եազմըլար
 տրը՝ քի սք Լնտօն ճգնաւոր, մէնչուր
 մէճլիա իչինտէ ճգնաւորլարը իլէ՝ քաթ
 էթաի սէօՏպէթինի սէօյլէմէք իլէ, քի
 „իքտիզալը էն պաշ առաքինութի խօՏե-
 „մութի տուր“ . զիրա թուղուն հէր թա-
 սմա լէզէթ վէրմէօի կիպի ինսաֆ էտիպ
 քուլանըր հէր առաքինութիու: Նէչէ-
 լէրի ունուտուպ պէօյլէ պիր իքտիզալը
 պաշ առաքինութիու, բուհանի ամէլէրի,
 վէ ապաշխարանքլէրի իճրա էթմէտէ՝ սք
 օլաճաք եէրտէ, հաստալանըրլար, վէ
 անտէն տիր քի սօղրա պրրաքմաղա պա-
 քարլար թէքմիլիք եօլարընը՝ չօք չէ-
 թին վարըմազ պիր եօլ զանն էթմէք իլէ:
 Իշտէ ալիմ վէ լաթիֆ սք Օգոստինո-

սուն պիր սէօՏպէթի, քի սանա քատիմ
 մէթին քրաւուղուք էտէ պիլիր „քէնտի
 „վիճու թիմիզ, տէր՝ պիր Ֆուքարէ հաստա
 „տըր. ճանրն իտարէսինէ սըփարըշ օլ-
 „մուշ, քի օնտան ալսա կէրէք մինասիպ
 „իլաճընը: Աէ գատար էհտաճ իսէ՝ օլ
 „քատարատար տիւշկիւն: Աճըք, սու-
 „սուղուք, եօրկունլուք, վէ զայլֆլէք,
 „պունլարըն հէփիսի տէ վիճութ հաստա,
 „լըղը տըր՝ քի ճան օնա ինայէթ էթսէ
 „կէրէք, հաք իւղէրէ իքտիզա՝ եաքըշը-
 „ղընա կէօրէ“: Հուսուսա պունու իտէն
 Ալահա միւնիւս օլուպ պօրճունու էտա
 էտէր:

Պունտան ալնամաք կէրէք պաղը նա-
 սահաթ վէրէնին եաղըլմասընը. տէմէք
 իլէ՝ քի չօք պէօյիք պիր իշ տէյիլ՝ օն,
 օնպէշ երլ էօմրիւմիւղ քըսալըրսա, թէք
 ճանըմըղ քուրթուլսուն: Աերչի հէր պիր
 ճան սէլամէթի հաքկընա՝ քաֆիլ էօլիւ-
 մէ տալի գարշը չըքմալը. լաքին սալթ
 պու սէպէպի իրատ էտէրէք՝ պիր ա-
 պաշխարանք եօլու սէչմէք կէրէքմէղ,
 քի հէլպէթ էօմրիւմիւղիւ քըսալթսա
 կէրէք, չունքի տէր սուրբ Հերոնիմոս 。

,, Պիրտէն պիրէ քէնտինի, եախօտ աղար
 ,, աղար եօլաիւրմէյէ քաստ ետէնին ֆար-
 ,, կը շօք տէյիլ. զիւրա քէնտի եօմիւմիւ-
 ,, ղին, սաղլըղըմըզըն վէ գուվէթիմիզին
 ,, պիզ էմանէթքեարըյըզ, վէ սաշիպի
 ,, տէյիլիզ“:

Իմտի սքլարըն ատէթտէն հարըճ ա-
 պաշխարանքլարընա հիյպէթտէ քալըպ՝
 թութաուքլարը եօլարընա վարմամար կէ-
 բէք: Արբուհի Շանթալ ,, վաճիպ տիր
 ,, տէր՝ տիյնէյիպ մէթհլինի էթմէք, լարին
 ,, էթտիքլէրինէ պարըպ իղլէրինի թութ-
 ,, մամալը արը. եօղուսա սք Ալիմարոս իլէ,
 ,, քէնտիէօրֆիւլիւ մաղարասընտա պերա-
 ,, պէր եաշամալը սք Միւնակեցի իլէ եիւք-
 ,, սէք տիրէք իւստիւնտէ սարին օլմալը.
 ,, վէ հաֆտալարճա սալթ սրբութի ալա-
 ,, բաք ծոմ աղըզ եաշամալը սրբուհի
 ,, Աատարինէ սենացի իլէ. վէ ֆաքաթ
 ,, սէքիզ տիրէմ նաֆաքա ալըպ կիւնտէ՝
 ,, եաշասաք կէրէք սք Աուիճի կոնծակա
 ,, իլէ“: Իմտի սքլարա պարըպ ատէթտէն
 հարիճ օլան ամէլէրինէ հիսսէտար օլմա-
 սընա մերամը օլմաք, վէ իղլէրինէ վար-
 մաք՝ պիր կիզի մաղբուլուղուն հասըլա-

Թը տըր, վէ տէյիլ ատէթ իւղըէ առաքի-
նաթի:

Պ Ը Պ . Ե :

Խոսստովանանքի իւղընէ :

Պու մերհամէթ խորհուրդունա կայէթ
իհասիրաթ իլէ, ազիմ իպատէթ իլէ, վէ
ֆերահ կէօնիլ իլէ եանաշտաք կերէք:
Ար Սալէղեան էօյրէտիր, քի սէքիղ կիւնտէ
պիր խոստովանանք օլան ատէմէ պիր չէյ-
րէք սահաթ եէթէր թէվթիշ եթմէլէ
քէնտի կիւնահլէրինի: Աէ տահա սըք
օլանա՝ տահա աղ վաքիթ իքտիղա էտէր.
վէ ունուտուլսա տախի, վէ տէնիլմէսէ
խոստովանանք օլմատա պազը ներելի կիւ-
նահ, վէ հաֆիֆ քուսուրաթլէր՝ օնլար
տա սիլինիրլէր: „Քասէվէթ եթմէմէլի
„տէր, էյէր ֆիքրիմիղէ տիւշմէզսէ պազը
„էքսիքլէյիմիղ խոստովանանք օլմաղա, զի-
„րա քապիլ տէյիլ քի սըքճա քէնտինի
„թէֆտիշ իտէն էյի եթմէմիշ օլա ֆիքրէ
„կէթիրմէք իչլին պաշլըճա թիւրլիւ աղըր
„կիւնահլէրինի, վէ թաքսիրաթլէրինի:
„Չօք զիատէ նազիքլէք, վէ ինճէ փէրտէ
„թէվթիշ կերէքմէղ խոստովանանք օլմա-

„ըստ պու գատար հաճիճ, վէ ուժար
 „ճիղվի քուսուրաթլէրի, Փարաթ խո-
 „նարհ եիւրէքտէն պիր ան էթմէսի եւ-
 „թէր անլէրի փարլամաղա“: Խմտի տէօ-
 „նիւպ տէմէ քի խոստովանանք օլմա-
 „մըզ կիղլի կիւնասլէրին վար. սէնի ալթ
 իւստ էթմէյէ պու պիր շէյթան տուղաղը
 տրը: Պունտան մատէ տիւշիւն, քի թէք-
 միլ քուսուրաթլէրինի նաքլ էթմէք իլէ
 սիլինէմէղլէր. նիճէ քի տուրուպ թէքմիլ
 հիսապ էթմէսի էօտէյէմէղ պօրճունու:

Պիլ՝ քի քիշի քէնտինի նէ քատար
 զիատէ թէվթիշ էտէճէք օլսա, օլ գատար
 աղ պուլուր քուսուրաթլնը. քալտը քի
 ուղուն թէվթիշ Ֆիքրինի եօրար, վէ սօ-
 զուտուր աշքընը: Խմտի սք Սալէզնանըն
 նասահաթը պունա մինասիպ պու քի.
 „Պիր թիւրլիւ պիլէմէզսէն աշիքեար կէ-
 „նիւլ վէրտիյինի տարկընլըք հարաքէթի-
 „նէ, վէ սայրը փորճութիա, բուհանի
 „սէօհպէթիստէ անը իֆատէ էթմէք լա-
 „զըմ տրը նասաաթ ալըպ իլաճընը պուլ-
 „մաղա. լարին իքտիղա տէյիլ խոստովա-
 „նանք օլմաղա. զիրա խոստովանանք-
 „տէ էյէր սէօյլէրսէն քի պիր քաչ տէ-
 „ֆա տարըմաղա սէպէպլէրիմ վար իքէն

„ կինէ ալ թ իւստ օլարաք կէօնիւլ վէրմէ-
 „ տիմ : Պու թարզ թաքրիբ էթմէտէ
 „ տէյիլ էքսիբլիկինի , իլա առաքինու թի
 „ դազանաղղընը պէյան էթմիշ օլուրսուն :
 „ Աքին պիր շիֆէն էյէր վար ըսա թաքսի-
 „ բաթ էթտիյինէ , օլտէմ ֆիբր էթմէլի քի
 „ պու շիֆէն թէմէլիմի . վէ օլ զէման սա-
 „ տըքանէլիք իլէ օնու սէօյլէսէն կէրէք .
 „ եօղուսա սուս տուրմալը , սուքուտ էթմէսի
 „ տախի չէթին կէօրիւնսէ սանա “ :

Պունտան մատէ սէօյլէր , քի չօղունա
 ատէթ օլմուշ տուր թարզը ալէսէվիէ լու-
 ղէթլէր իլէ թաքսիրաթընը իբրար էթմէյէ
 քի իքտիզա տէյիլ տիր . եանի Ալլահը վէ
 դարտաշըմը պօրճունա կէօրէ սէվմէտիմ :
 Տօվալարըմը սէօյլէմէտիմ . վէ սրբութիւն
 ալամատըմ վաճիպ իպատէթ իլէ . . . ղիրա
 ծիւմլէ կէօյտէքի սթլար , վէ տիւննատէքի
 օլանլարըն հէր պիրի պուլարը տէյէ պիլիբ
 խոստովանանք օլաճաք օլսա : Ամտի ֆիբ-
 րինէ կէթիր Սալէզեանըն օլ մէնշուր նասա-
 հաթընը , քի տէր . „ Պօրճլու տէյիլիղ նե-
 „ բլի կիւնահլէրի խոստովանանք օլմաղա ,
 „ լաքին անլէրի խոստովանանք օլմաղա ,
 „ մերամը օլան քավի նիյէթ քօմալը սա-
 „ քընմաղա , վէ թէքրար իչլէմէմէյէ “ :

Եօղուսա՛ պու թարզ խոստովանանք օլ մամրզ եօղունտա տէյիլ . վէ արձակումուն տախի թէհսիրի օլմաղ : Խոստովանանք օլտուքտան սօղրա եիւրէյին ըահաթ օլ մալը . վէ պու սեպէպէ՛ թէվթիշ՝ փիւշմանըք , վէ սայրը վէսիլէլէր իչին պիր շիֆէյէ վարմար եասաք տրը սանա . զիրա պու ֆեսֆեսէլէր վէ պու շիֆէլէր շէյթան տուղաղը օլմաղ ըլա՛ պու թէսէլլի , վէ մուհապէթ խորհուրդունու աճըլաթմալա չալըշոր :

Աիւնահլէրիմիզ իչին ալթ իւստ օլ մաք կերէքմէզ , իլլա փիւշմանըք ըաղըմ . զիրա փիւշման օլմասը Ալլահ մուհապէթ թինին թաթը հասըլաթը տրը . վէ ըահաթսըզ օլմասը անձնասիրութի մէյվէսի : Հուսուսա՛ փիւշման օլտուղումուղտա , շիքր էթսէք կերէք Ալլահա՛ քի տահապէթէրինի իշէմէմիշիզ՝ քէնտի մերհամէթինին եարտըմը իլէ : Աիւնտէ եիւզ քերէ տիւշսէք , քէնտինէ սրղընարաք տայմա ումուտ էթմէլի , վէ տերօնի եիւրէքտէն փիւշման օլարաք՝ քավլի նիլէթ քօմալը . զիրա պիր տաքրքէտէ գատրը տրը Ալլահ հեր պիր թաշը Աբրահամ էվլատընա թէպտիլ էթմէյէ , եանի՛ պիղի

սը էթմէյէ : Իլլա շուփհէսիզ էտէր, էյէր
մէթանէթ իլէ քէնտինէ սրղընըրսաք :

Մէ լաքին կիւնահէրտէն փիւշման օլ-
մասը քէնտի ըատէթիմիզին քարար վեր-
մէսինէ պաղըր տըր . շէօյէ քի իքրահ
էթմին թութտուղու զալըմը քտան, վէ պիր
տահա էթմէյէ կէօնիւլ էթմէսին : Իմտի
սատըք տէրօնտէն փիւշման օլմաղա նէ
կէօղ եաշը տէօքմէսի, նէ կէօյիւս կէչիր-
մէսի, եախօտ պիր ախէր կէօնէ թէպտիլ
օլուպ տույմասը իքտիզա տէյիլ . իլլա քա-
պիլ քի քուրաքըք արէսինտէ հաք պուլ-
տուրան պիր աղիմ փիւշմանըք օլա՝ պիզ
աշիքեար տույմատան : Իմտի պու մատ-
թէ իւզէրինէ գօրքուպ գասէվէթ էթմէ :

Մէ փիւշմանըղա թէփրէնմէք իչին՝
ասլա սէն զօրլամա քէնտինի . զիրա պու
զօրլամատան՝ թաքաթտան տիւշմէք, վէ
րուհանի շաշկընըք գապիլ քի տօղսուն,
տէյիլ փիւշմանըք : Իլլա շալըշ, քի տէ-
րօնի ըահաթըղա մալիք օլաքն, վէ պէօյ-
է Հաք թիւալէյէ աշք ու մուհապպէթ իլէ
իքրար իտէսին՝ քի չօք նատիմ օլարաք
կիւճէնիյօրսուն շինտիյէտէք էթտիյին
թաքսիրաթլարա . վէ շինտէն սօղրա քէն-
տի եարտըմը վէ ինայէթի իլէ իստէմէզսին

ինձիտիպ կիւճէնտիյնի : Վիւշմանլըղըն
եօլու պու , զիրա ասըլ փիւշմանլը.ք մու-
հապէթ իճրասը սըր , վէ մուհապէթ հէր
վաքիթ քէնաի իշինի քահաթլըղ ըլա կէօ-
րիւր :

Սալէղեանըն սէօղիւնէ կէօրէ՝ փիւշ-
ման աակլի պիր տաքիքէտէ օլուր . իքի
կէօղ արասընաա , եանի իքի պաքըլ իլէ .
պիր պիզէ պաքըպ՝ կիւնահը իքրահ էթ-
մէք , վէ պիր Ալլահա պաքըպ՝ սէօղ վեր-
մէք իլէ կիւնահտան սաքընմաղա , վէ քէն-
տի իմտատընա սրղընմաղ ըլա : (Թ)էօպէ-
քեարլէրին պաշը Վառ իթ մարգարէ քարար
վէրիք փիւշմանլըղընա սալթ պիր սէօղ իլէ
» մեղայ , եանի կիւնահ իշլէտիմ , թաքսի-
» լաթ էթտիմ , վէ սալթ պու քէլամ իլէ
» տէօնիւպ հաք պուլտու « : Վիւշման օլ-
մաք իստերիմ , անձաք օլամայօրուժ տէր-
սէն , քուլաք աս Սալէղեանըն վէրտիյի ճէ-
վապընա . » Խտէմէք գուվէթի՝ տէր՝ կայ-
» էթ քէսկին գուվէթ տիր , վէ փիւշման-
» լը.ք արզուսու օլմասընա նշան տըր . քիւլ
» իշինտէ կիզլէնէն աթէշ կէօրիւնմէղ , վէ
» լաքին սէօնմէմիշ տիր « :

Ալլահ փիւշման օլտուղունու սանա
պիլտիրմէղ հնազանդուի իւճրէթինէ սէնի

նայիլ էթմէյէ , քի քահանայ աղզը իլէ
 էմր էտէյօր սաննա ռահաթ օլմաղա : Իմօի
 ճանը կէօնիւլտէն խօնարհ վէ հնազանդ օլ ,
 քի իթաաթ էթ.տիլինտէ իւճրէթին քաթ
 վէ քաթ օլա : Աեահտա պիր աղիղ ճան
 լար , վէ պէօյիւք նրլար տախի զանն էտէր
 լէր խօի , քի փիւշմանըքլարը , վէ մուհա
 պէթլէրի եօղ ուտու , լաքին պու քարան
 լըքտա պուլունտուքլարը վաքըթ նք
 հնազանդութի ըլըղընա քօշարլար ըտը :
 Օանն էթմէ՝ քի թէօպէյէ կէլտիլին թաք
 սիրաթա թէքրար տիւշտիլիւն իչին՝ խոս
 տովանանքըն , վէ փիւշմանըղըն էյի օլմա
 մըշ օլա . զիրա քուսուրաթլէրին թիւրլի
 ճինսինի Ֆարկ էթմէք կէրէք : Աինահա
 մէյլ էթտիրէն քէմ ըատէթ մէյվէսինի , քի
 կիւնահտան քաչընըպ սէպէսլէրտէն սա
 քընմազ՝ հէլպէթ քէսմէլի : Ապքին հասըլ
 օլուրսա քաֆիլ պօշ պուլունմատան , մի
 ճաղսրղըքտան վէ զայըֆլըքտան , քի թէք
 միլ տիւղէլմէյիպ չա էօյիւմէ սիւրէրսէ .
 ,, Պաղը քուսուրաթլէրտէն կէրի տուրմա
 ,, զա քատըր օլմասը չօք պէօյիւք իշ տիր ,
 ,, տէր նք Սալէղեան , էյեր էօլմէզտէն էվէլ
 ,, պիր չէյրէք , եա պիր սահաթ կէրի տու
 ,, ըուրսաք : Տէֆա թէքրարլար , ,, Սալթ

„քարտաշարըմըզն էքսիքլիյինէ սասյր էթ-
 „մէլի տէյիլիզ , քէնտի քուսուրումնուզա
 „վէ քուսուրլու օլմամրզա տախի սասյր
 „էթմէք կէրէք :“ Եւտի ալթ իւստ օլմայըպ՝
 չարէսինի պուլալըմ . չունքի էվէտի , վէ
 վաքտինտէն իլէրի մէլաքէյէ պէնզէնմէզ :

Էր խոստովանանքը՝ տա կայէթ իք-
 րահ էթտիյին էսկի կիւնասլէրինտէն պա-
 զըլարընք քաթարաք սէօյլէ . եանի իքրար
 էտէրիմ նէչէ քէմ Ֆիքիրլէրտէն հօշան-
 տըղըմտան , կարէզ սաքլատըղըմտան , էօժ
 ալտըղըմտան . . . պէօյլէճէ նք խորհուրդա
 իքտիզա օլան շուրութ մէթանէթ պուլուր
 վէ պօշա չըքմազ :

Եւհհանրական օլմատա՝ եա կիւնաս
 քալտըղընա , եա զիքր էթմէտիյինէ , եա
 կէրէյի կիպի աղնատամատըղընա զուհր օլան
 քօլքուլարը չալըզ կէրի պըրաքմազա : „Մթ
 „եկեղեցի (ն էֆէնտիմիզին էմրինին թէր-
 „ճիւմանը օլմաք իլէ՝ խոստովանանքա իք-
 „տիզա , պիր խորհրդական , վէ հաշա քի
 „նիւթական թէքմիլիք թալապ էտէր :
 „Խորհրդականը օ տուր քի՝ պիր քեամիլ
 „թէվթիշ իլէ հալիմիզէ մինասիպ , Ֆիքիր-
 „տէ օլան կիւնասլէրի թէքմիլան իքրար
 „էտիպ՝ խոստովանանք օլուլսաք : Նիւ-

,, Թականը օ տուր քի՛ թէքմիլ հէր պիք
 ,, կիւնահըն սայըսը , վէ քէօշէսի պիր քու-
 ,, սուր քալմայարաք իֆատէ օլունուրսա :
 ,, Վալտը քի նք եկեղեցի պիզտէն իւք
 ,, թէքմիլնի իստէր՝ քուտրէթիմիզտէն
 ,, աշըրը պիր իշ օլմատըղընտան : Վաքին
 ,, իքինճիսինի պիզտէն իստէմէզ , զիրա պի-
 ,, լեր քի թէվթիշ էթմէտէ տայմա պաղը
 ,, շէյ ֆիքիրտէն քաչա պիլեր կէրէք կիւ-
 ,, նահ , կէրէք սայըսը , վէ պարագասը օլան :
 ,, Ննճամը քրխտիանտէն թալապ էթտիյի
 ,, պու քի սատըքան էլիք իլէ , վէ խոնար-
 ,, հութի իլէ իքրար էթսին թէքմիլան , պիր
 ,, քեամիլ թէֆտիշ էթտիքտէն սօնրա՛ նէ
 ,, քի ֆիքլինէ տիւշերսէ : Պիլմէք իլէ քի՛
 ,, թէօպէքեարըն հիլէսիզ , վէ բարի րա-
 ,, տէթի էօտէսէ կէրէք ֆիքրիմիզին չա-
 ,, րէսիզ քուսուրաթընը : Պուրայատաք
 չօք մէթին պիր նճարան : Ատր հուրդ թէք-
 միլնիյինի էտա էթտիքտէն սօղրա՛ սահիհ
 փորձութի կիպի տայմա քօվ պու գօրքու-
 նու , վէ պու թարզ շիֆէլէրի :

Տախի պիլմէլիսին , քի հաչան իքտիզա
 օլան տիքաթ էթմէտիյինէ պիր շիֆէյէ վա-
 բըրսան , խոհեմ խոստովանահայըն սօր-
 կուլարը տօլտուրտու սէնին էքսիքլիյինի .

վէ չօքճա սօրմամասը կիւնահէրինի՝ կերէյի
 կիւսի աղնատըղընա նշան տըր : Սէ ճանը-
 նըն հալինի փէք էյի թանըր՝ քի ասըլ սէ-
 նին տախի պու տուր մէրամըն : Պունտան
 այան տըր եաղըշ եօլա վարմասը օնուն, քի
 թէքրարլամաք իստէր ընդհանրականը շի-
 ֆէյէ վարմաղ ըլա եա թէվթիշինէ, եա
 փիւշմանն օլմասընըն էքսիքլիյինէ, վէ քօ-
 լայ իզին վէրէն խոստովանահայր տախի
 թագիրէ մուստահաք տըր : Պու թիւրլիւ
 շիֆէլէրէ ամէլ էտէճէք օլսաք՝ հէր քէշ
 թէքմիլ էօմիւնիւ ընդհանրականլար իլէ
 կէչիրսէ կերէք. զիրա նըլարա տախի վա-
 քը օլմասը քսապիլ պու շիֆէլէրին, վէ
 պէօյլէճէնէ նը խոստովանուիուն թէսէլլա
 խորհուրդու՝ ճանլէրի էզլիլթէ քօմաղա
 ճէզայէ թէպտիլ օլուր. քի նը Տրիտեն-
 դեան ժողովքու պունու սէօյլէյէնլէրէ բա-
 նաղրանք օքուր :

Ճիւմիլ նըլարըն, վէ ալիմ անճարան-
 լարըն էօյիւտիւ պու քի հաչան սատըքանէ
 կէօնի Լիլէ, վէ պիր տահա կիւնահա տիւշ-
 մէմէյէ արզուսու իլէ պիր քէրէ ընդհան-
 րական խոստովանանք օլան ատէմ բահաթ
 օլմալը, վէ թալիպ օլմամալը թէքրարլա-
 մաղա անը, զիրա ախէր եօլ թուլթան՝ նէ

քի ունուտաճարսա՛ տէ՛օնիւպ թէքրար ֆիք-
րինէ կէթիրիպ թաղէլէր, վէ բահաթլըք
պուլտուրաճար Եէրտէ՛ պաշար ալթ իւստ
էթմէյէ խղճմասնքընը, զիրա սը ֆիլիպպոս
ներեանըն սէօղիւնէ կէօրէ „նէ գատար
„ չօք սիւփիւրսէք, օլ գատար թօղ իւք-
„ սէլիր“ : Իմտի բահաթլանտրումք իչին
քէնտի քալպինի սը պապալարըն սէօղիւ
պու . քի կիւնահ գօրքուսու էօլչիւսիւնիւ
աշարսա՛ իլաճ օլուպ հաստայա սաղլըք վէ-
րէմէզ :

Պ Ե Պ . Օ :

ՄԷ հաղորդու-Է՛ն իւլէրինէ :

Սք հաղորդու թի խորհուրդունա լայրք
իւզրէ սըքճա Լաքլաշմասը՛ մէթանէթ իլէ
պիղի Մէվլամըղ իլէ պիրլէշտիրմէնին աղւմ
պիր թարըքը տըր . „Որ ուտէ զմարմին
„ իմ, տէր էֆէնտիմիղ . Լ ըմպէ զարիւն
„ իմ յիս բնակեցի, Լ Ես ՚ի նմա“ :
Պու խորհուրդ, տէր սք Նեոնարդոս՛
մուհապպէթ հապնէսի տիր . իմտի սըքճա
արզիւլէ իլհաք օլմաղա անէ, քի տօլասըն
ալլահանի պու մուհապպէթտէն :

Իքի ճիւսս ատէմ, տէր սք Սալէզեան՛

պու սր խորհուրդա եաքլաշսա կերէք .
 եանի՛ կատարեալ օրան թէքմիլիք պունա-
 րընա եանաշմաք իչին . վէ կատարեալ օ-
 մայան թէքմիլիյէ երմէյէ . քուվէթէ մա-
 լիք օրան զայրֆլանմասըն . զայրֆը գու-
 վէթլէնսին . սաղար հաստալանմասըն .
 հաստալար սաղալսըն տէյի : Տէօնէր պա-
 նա տէրսին՝ քի քուսուրաթըն կայէթ չօք,
 կայէթ զայրֆ, վէ հաստա օլտուղուն
 իչին՝ լայրք տէյիլսին պու սք խորհուրդա
 սըք եանաշմաղա : Վէ պէն տէրիմ՝ ամնա,
 քի հէր նէ հայտէ պուլունսան սըքճա
 եաքլաշսան կերէք պու թէքմիլիք պունա-
 րընա, քի սանա գուվէթ վէրսին, վէ
 իլաճ օլտուն : Իլք ազշամտան սղաճըք
 տէվէր քէնտիսի տիւշիւնմէյէ Ալլահըն
 աղիմ ինայէթիսի, վէ մէթին ումիտ իլէ
 ճահա էթ լայրք օլմաղա,՞ վէ սրլուղա
 վարմաղա : Առաքինութիլարտա իլէրի
 վարտըղընը սէն կէօրէմէտիյինտէն՝ եաք-
 լաշտըղընը նաֆիլէ գանն էթմէյէսին . զերա
 հիշ տէյիղ իսէ սէնտէքի օրան շնորհքա-
 րը սաքլամաղա լաղըմ տըր : Հէր կիւն
 եելիզ՝ իչէրիզ, վէ գուվէթիմիղ արթ-
 մաղ . տայմա արթամաք օրա՛ Սամանա
 պէնզէմէլի . վէ պէյլէ օլմայընճա պօշմու

տուր եկեղեցիսից վէ իշտիցիսից . զիրա
քու վէ թիմիզի արթըրմասա տախի՝ պիղտե
օլանը պէսլէր . քէզալիք ճան թաամը :
Սօղուճաք , վէ թաքաթսըզ՝ քէնտինտե
տէյիլ կիպի եանաշտըղընտա՝ զանն էթմէ
քի էյիճէ հազըրըք կէօրմէքսիզ սէն քէմ
իշ թու թայօրսուն աղիմ խորհուրդա քար-
շը : Պունլար Ալլահտան կէլէն թէրճու-
պէլէր տիր՝ կայրէթ էտիպ զիատե իւճրէթ
ալմաղա : Տօվա քուրաքըղընա վէրիլէն
Կասահաթըօրու , վէ ճահտ էյլէ՝ քի սք-
լարըն չօք ջերմեռանդ հազըրըղընա մե-
նէնտ աշքըն թու թուշուն . զիրա Հաք
Թէալէ կէրէք արզունա , վէ կէրէք ամէլի-
նէ պիր քարար իւճրէթ վէրիր . նիճէ քի
տէտիք իսէ տօվա պապընտա՝ սք Վրիգոր
պապըն սէօյլէտիլինէ կէօրէ :

Լայրք օլմատըղընտան սըքճա եանա-
շամազսան՝ հիչ եանաշամալըսըն . զի-
րա սալա սէն լայրք օլմայաճաքսըն , վէ
օլմազսըն : Սալթ Ալլահ տըր Ալլահը
քապուլանմաղա լայրք : Եօյլէ իսէ սէն
ասլա քիլիսէյէ տէ վարմա . սալա տօվա
տա էթմէ . չունքի սէֆիլ ինսան լայրք
տէյի : Մէվանըն քախուսունա պասմաղա .
վէ իշերի կիրէրէք՝ արղ էտիպ սէօյլէշ-

մէյէ: Լաքին պու սէֆիլէքտէ քաւմասաք
կերէք, իլա մէվլավի մերհամէթէ սրզըն-
մաք: Խորհրդաւոր մէճլիսէ, հալորդուիա
թէմսիլ՝ զէնկիսլէր վէ քիպարլար տա-
վէթ օլունմատրլար, իլա պիզէ սէֆիլ-
լէր, Փաքրլար, Փուքարէլէր, շէջլէ քի
տիւյիւն լիպասը կիյէն, եանի շնորհքտա
օլան քօվուլուպ օլ մէճլիստէն մահրում
քաւմատը, վէ ինչալահ քալամաղ:
Իթաաթ էթմէք իլէ սրբութիա եանաշան՝
կայէթ Լլահա մաքպուլ հազըրլէք իլէ
եանաշոր: Իմտի էմր օլունուրսա՝ իթաաթ
էտիպ եանաշ աշք, ու մուհապպէթ իլէ,
վէ խոնարհութի իլէ, եասաք իսէ՝ կերի
տուր միւնիւս օլարաք: Վէնտի պէջ-
իւքլէրինի տարրլմայարաք, վէ կերի
տուրմամաքսըզ իքտիզալը պօրճունտան
եաքլաշամազսան, քանահաթ էթ հոգե-
ւոր սրբութի ալմասրնա, եանի սէնտէքի
արզու եթիշիր սանա: Չէօլտէքի ճգնա-
ւորլար սրքճա պու սք խորհրդա եանաշ-
մայարաքի Փաքաթ կոչուվարընա ճէվապ
վէրէրէք՝ սքլուղա եթիշտիլէր: Պօղոս
անապատական, քի չօք ուղուն եաշատը,
վէ էօմրիւնտէ սալթ իքի տէֆա սրբութի
ալմաղըլա՝ Լլահըն հազըրուրունտա օլ թարդ

մարտիկ պուլունտու : Իմտի Սալէղեան
տէր քի ,, Նէ քատար էտէմէղ օլսան իս .
,, տէտիյին էյլէյի , օլ քատար զհատէ աշք
,, իլէ էյլէ իստէմէտիյին էյլէյի , քի պու
,, ծնտան մարտիկ տուր“ : Աք Յոյհաննէս
մկրտիչ առաքեալարտան տահա զհատէ
աշք ու մուհապէթ իլէ եաքըն լտը Յնա .
լաքին վարըպ կէօրիւշմէղ , վէ եանընա
եանաշմաղ՝ քէնտի կացութիունուն իք-
տիղասընա կէօրէ , զերա սքլարա մարտուս
իծրա օլմաղա՝ ալէ ապաշխարանք պու
տուր :

Աք սրբութի ալմատան սէն կերի
տուրմա փորձութի սեպէպինէ , քի ճէնկէ
կիրիշմէյիպ՝ մէյտան հասմինէ քայլըն :
Իմտի ճէնկ քըզըշտըքճա պիր քարար
կայրէթ իլէ սիլահա տալրանմալը : Աք
կիթ սերպէստ տաթմաղա օլ բուվէթ
թաամընը , քի կալիպ կէլմէք իլէ եէնէսին
տիւշմանընը : Ախէրինէ պաքարաք սըքճա
եանաշմայասըն . ,, զերա պու , տեր՝ Սալէ-
,, ղեան՝ նաֆիլէ քըսկանճլըք տըր զէննէ-
,, լէք մապէյնիտէ ատէթ օլունմուշ՝ պիրի
,, պիրինտէն կերի քալմամաք իչին“ : Առ-
հապէթ իչին Ֆաքաթ Յնա եաքլաշմալը ,
վէ աշք իլէ ալմալը , չունքի պիղ նէլայրք

քուլարնա ֆաքաթ մուհադպէթինտէն
քէնտիսինի պաղըշար:

Հէր քէշէ սըքճա արմասը պիր քա-
րար էմր օլունմալ, վէ հէր զաման եա-
քըշմալ: Ղիւմլէմիզին նիյէթի Մէվլայէ
պիրլէշմէտէ պիր օլտա կէրէք. լաքին հէր
քէշ պիր թարըք, վէ պիր եօլ քուլան-
մամալը: Խոհեմ հնազանդութի հէր քէշէ
վաճիպ օլանը եաքըշըզնա կէօրէ էօյրէտէ
պիլիր: Պիր քէրէ ֆաքաթ տէր սք թիւ-
րէզա պէօյլէ ազիզ խորհուրդու ազիզանէ
արմասը՝ սք օլմաղա քիֆայէթ իտէր: Խմ-
տի չալըշմալը քի ազիզանէ արմաղալայըք
օլասըն հնազանդութիուն էմր էթտիյինէ
կէօրէ, վէ եասաք էթմէսինէ կիւճէնմէյ-
էսին:

Պ Ա Պ. Լ:

Սրբեա՛ զօրն շաբաթու:

Հէր կինն, հէր քէշ պօրճուլ տուր,
սէճտէ քըլըպ թանդըրեա՝ մէտ ինի օքու-
մայա. լաքին էմրի իւզէրէ պաղը եօրթու
կիննլէրի մաքսուս թային օլմուշ տուր
քէնտի իպատէթինէ. „ յիշեա՛ զօրն շա-
բաթու ՚ի սրբել զնա“: Խմտի պիզ փա-

զարլարը վէ եօրթուլարը ազիզէսէք կէրէք :
 Հայրը ամէլէր իլէ . եանի տօվա , պատա-
 ղադ , վէ քարոզ տիյնէմէք իլէ : Ապին
 վիճութիմիզի , աշրըը հավէս պրաքրպ
 իպատէթ ամէլէրինէ՝ չօք եօրմաք իլա-
 զըմ՝ տէյիլ . վէ աշրըը օլան շէյ փէք
 ազիզ օլսա տախի՝ թազիրէ մուստահաք
 տրը : Ներէտէ քարարընը պաշարսա
 աշրմաղա՝ անտէ առաքինուի սինօրուն-
 տան չքարաք նիհայէթինի պուլուր , մու-
 լութիա եանաշրը . նիճէ տօվա պապընտա
 սէօյլէտիք իսէ :

Ապին տիւշիւնմէլի՝ քի պազը իքտիզա ,
 վէ եաքըշըքը վիղիթա կէօրիւշմէսի , պիր
 մինասիպ էյլէնմէ , վէ պիր փերահ կէզին-
 մէ՝ Ալահ աշքընա իճրա օլունսա , ազիզ-
 լէր եօրթուլարը : Վէզա սայրը ամէլէր
 էօմրիւմիւզէ իքտիզա՝ եէմէք , իչմէք , ույ-
 ումաք , վէ բահաթլանմաք պու քրիստի-
 եան պօրճունա քարշը տէյիլէր : Պէն
 պունու սէօյլէյօրում թէսէլա էթմէք
 իչին օնու՝ քի շաշկընճա թէլաշ էտիպ՝ սը-
 քընթը եօլար իլէ չալըշըր եօրթուլարը
 ազիզէմէյէ : Ալա զանն էտէրսին քի փա-
 ռիսեցիլէր կիպի՝ էսկի վաքտին շաբաթընը
 սաքլամաղա պաքարլար հէր իշտէն սաքը-

Նարսիք. պիլմէմէք իլէ Վ.ն էֆէնտիմիզն պիզէ էհսան էթտիլի, սք աւետարան միւճիւպիւնճէ՝ ըուհանի էզատլըզը: Բմտի իքի ուճ օլան, կայէթ տաղընը.բլըքտան, վէ աշըրը տօվատան սաքընմալըսըն:

Ելէր վաքթիւն եօղ ուստ, վէ քապիլ տէյիլ իսէ հէր քրիստիեանա վաճիպ իրատ տիյնէմէսինէ, վէ սքչամ ժամընա պուլունմասընա, պալի քիթապ ալ օքու պիր ազ քէնտի էվիւտէ քի տիւնիմիզէ իքթիզա մատթէլէրի ունութմայասըն, վէ ֆամիլիանա թէքմիլ անլէրի աղնատասըն, քի եօրթու թէմպիհինի էտա էթմիշ օլասըն: Վ.աֆիլ իստէմէյէրէք զուհուր էտէրսէ եա եօլա շըքմսք, եա պիր մասլաթ կէօրմէք, քի օլ սէպէպէ ըահաթ էտէմէզ օլասըն ըուհանի պօրճլարընը՝ հիչ շաշըրմա քէնտիւնի, տօվա պապընտա սէօյէտիլիմիզ քրսաճա տօվալէրի քուլլան տօվա եէրիւնէ, վէ հէր տօվանա պէտէլ:

Ենճամ պիլմէլիսին՝ քի էվիւնի կէօղէթմէյէ, չօճուղունու պարմաղա, հաստանը քայրըմաղա պօրճլու օլուրսան՝ սալթ պիր պատարագ եէթէր եօրթու պօրճու՛նու էտա էթմէյէ, զիրա պուլլար տա Ելէ

լահա կայեթ մարպուլ ամէլ տիրլեր, վէ նէ չէ տօվա պէտէլի օլա պիլիրլեր. վէ հաստա օլանլարըն սապր իլէ չէքտիքլէրի տախի եէթիշեր պու պօրճունու էօտէ մէյէ :

Պ Ը Պ. Ը :

Քրիստիեանն ունի :

Սէ մութլու օլ ատէմէ՝ քի ումիտի Սէվ
 ,,լատէ տիր“ : Պիր Հողին նը տուր տէյ-
 էն : Քապի ումիտ օլմասը առաքինուի-
 լարըն ծիւմլէսինի պերպր հիւլիսնէ վար-
 տըրըր : Պէլլէ նասասթըմը. հիչ ուման՝
 հիչէ. չօր ուման՝ չօղա. աղ ուման՝ աղա
 մալիք օլմալը : Տիւնեատէ իշլէնիլէն կիւ-
 նահլէրին եէօքիւնիւնիւ չօր աշար, կայեթ
 անլէրտէն պէօյիւք, վէ նիհայեթսիղ տիր՝
 Ըլասըն մերհամէթի : Իմտի տիւշիւնիւպ
 սուրմա քէնտի սէֆիլլիսնտէ. տայմա օլ
 ալլահանի մերհամէթէ սըղընըպ՝ իւքսէլ-
 սէք կէրէք : ,,Սէն քիմտէն քօրքարսըն,
 ,,տէր սք Թօմաս եպիս, սիճիլ քէսէն
 ,,հաքիմին խաչ իւզէրինտէ էօլտիւ քուր-
 ,,թարմաք իչին սէնի“ :

Աիւնահլէրիմիղ վէ սէֆիլլիսիմիղ պի-
 ղի կիւճէնտիրմլի. լաքին պիղի իւր

բիւտիւայ՝ կայրէթտէն սօղութմամայլը :
 Հաչան Պետրոս աւարեալ Յն էֆէնտի-
 միզէ սէօյլէտի իսէ . ,, Իրա՞ք տուր պէնտէն
 ,, սոլթանրմ . զի այլ մեղաւոր եմ ես .
 ,, կիւնահքեար պիր ատէմ իմ : Շէվապ
 ,, էթտի անէ քի . քօրքմա, դու մի կրկնչիր“ :
 Տայմա սք քիթապլարտա, սք ( ) գոստի-
 նոսուն զկքր էթմէսինէ կէօրէ՝ քօրքուտան
 իսէ, զիատէ մէթանէթլի տիր ումիտին,
 վէ մուհապպէթին թապիր օլմասը պիզէ :
 Հուսուսա՝ Սալէզեանըն սէօզիւնէ կէօրէ
 պիզիմ սէֆիլլիլիմիզ կմանըրը մէրհամէ-
 թինին թահտընը քուրար, զիրա թէրա-
 հիմէ թէփրէտէն սէֆիլիք պուլունմասա,
 վէ աֆ պուլմաղա պիր թաքսիրաթ օլմա-
 սա, Ալլահ քէնտի քէնտինէ սալթ թէրա-
 հիմլի օլմուշ օլուրտու, վէ հարիճտէքիլէ-
 րէ օլմամղ ըտը . շունքի քէնտի մէրհամէ-
 թի իճրասըզ քալըր ըտը: Իմտի Վն էֆէն-
 տիմիզ աշիքեար իքրար էտէր տիւննայէ
 կէլտիլինի՝ տէյիլ արգարլար իչին, իլա
 ֆաքըր կիւնահքեարլար իչին, ,, Աչ եկի կօ-
 ,, չել զարգարս, այլ զմեղաւորս յապաշ-
 ,, իսարութի“ :

Ալլահ սէվմէզսէ տախի թաքսիրաթ-
 լէրիմիզի, կինէ սէվմէզ տէյիլ տիր եա-

րաթտրղը քուլարը : Աերջի մուհապպէթ-
լի պիր անա կայէթ կիւճէնիը կէնտի էօղ
էվաաղընըն քէֆտիզլէյինէ , վէ միճաղըղ-
լըղնա . լաքին սէվէր վէ աճըր : Իլլա հաս-
տալըղընըն աղըրլըղնա կէօրէ կէօղէտիր .
իմտատ էտէր , վէ քօրուճաղա պաքար :
Իմտի՝ ,, պիր մուհապպէթլի քահանայապե-
,, տիմիզ վար տըր , տէր՝ սը Պօղոս առա-
,, քեալ . քի հաստալըղըմըղա մէտար եէ-
,, թիշիր, եանի Յարսէֆէնտիմիզ՝ շիֆայ-
,, էթճիմիզ՝ վէ քարտաշըմըղ :՝ : Աէ քա-
տար զհատէ քէնտիմի աղըր հաստա թա-
նըսամ՝ , օլ քատար սըղընըրըմ՝ պունճա
ալիմ՝ հէքիմին սէմալի իմտատընա :

Ալլահըն նասպ էթտիլի մուքատտէրինէ
քամ՝ չէքիպ ալթ իւստ օլմա . զիրա պու-
տէրին մատթէ Ալլահըն էլինտէ տիր . վէ
պու սէպէպէ սէնին էլինտէ օլմատան իսէ՝
քէնտի էլինտէ օլմատը սանա չօք հայըրը
տըր : ,, Քէնտի սէլամէթինտէն կայէթ
,, աղըրը քօրքան , Ֆէհիմտէն իսէ աահա
,, զիատէ խոնարհութիա , վէ իթաաթէ
,, մէօհտաճ՝ կէօրիւնիւր՝ տէր սը Սալէզեան :
Աէ սը Իէրնարտոս քաթի ումիտ օլմաղա
էվկա վէրտիկինտէ՝ ճէվապ վէրտի շէյթա-
նա . ,, պէն քէնտի սէվապլէրիմ իլէ ճէն .

„նեթի քաղանամամ . վէ լաքին Յն ՎՅ
 „պէնիմ իչին քալանտը , քի միւհտաճ օլ-
 „մայարաք պէնիմ սէվապլէրիմէ , անլէրի
 „պիրիքտիրիպ պանա պաղըշար , պուլա-
 „ճաղըմ քէնտինտէ , վէ քէնտի սէպէպինէ
 „սէլամէթիմի “ :

Եւ հուսուս հապէս էլլէ պէջիւք իշէ ,
 վէ ազիմ առաքինուիլարա , զերա սրբուհի
 թէրէզանըն սէօզիւնէ կէօրէ „ Ելլահ
 „ քէնտինէ կիւվէնմէյէն կայրէթլի ճանը
 „ սէվէր : Սթլարըն ամէլինէ թալիպ օլմասը ,
 „ վէ պէջիւք իշ թուլթմասը քիպիրլիք տիր
 „ տէյի շէյթան պիզի քանսըրմազա չալը-
 „ շըր , լաքին ինանմա : Կայէթ մէթանէթ
 „ վերիը հապէս էթմէսի՝ իւքսէյէ վարտըր-
 „ մաղա , վէ կայրէթսիզ ճանլէրի շէյթան
 „ զէֆքլէնիը “ :

Պ Ե Պ . Թ :

Ելլատըն նապըրըղ :

Եւ լահլըղըն վարըղը , վէ հաղըրըղը՝ քէն-
 տինտէն զլքը օլունտու հայր Եբրահամ
 թէքմիլ օլմասը իչին : Լաքին պու ալա-
 հանի հուզուրունտա պուլը նմասընա թա-
 լիպ օլմալը թաթըլըլը ըսա վէ զօրաքի օլ-

մայր : Խաղաղութի ՄԱՍՏՐ օլմասը իչին՝
 իտեք՝ քի հեր շէյ բահաթ , մուհապպեթ
 իլէ իճրա օլունն : Քալար քի Ֆաքաթ
 կէջտե , պիր քարար Մեվլանըղա հայրան
 քալարաք՝ ֆէքր էտեճէյիլ . լաքին տին .
 նեատե իքեն՝ քապիլիլ իշ տիր անէ թա-
 լիլ օլմասը : Մասլամթար , քայլէլէր .
 զարուրուք վէ տարաշըք ֆէքրիմիղիտա-
 զլտարաք այրոր պիղի : Իմտի վաքթի կէլ-
 մէյինճէ մութուլուղա էրմէյէ , վէ մէլաքէ
 օլմաղա թալիլ օլմասաք կերէք :

Պազըսը զանն էտէր՝ քի Ֆէքր էթմէզ-
 սէ ՄԱՍՏԱ՝ հուզուրունտա տէյիլ տիր . լա-
 քին պու եաղնը իշ տիր : ՄԱՍՏՐ տիւ-
 շինմէզսէն՝ ՄԱՍՏ աշքրնա իշ թութմա-
 մույորմուսունն նիյէթ քօտուղունն իչինն : Սէ
 նիյէթ իլէ ամէլ ՄԱՍՏ աշքրնա՝ Ֆաքաթ
 ՄԱՍՏՐ տիւշինմէտէն չօք ալէ : Հէքիմ
 իլէ էզաճը հաստայա իլաճընը հազըլա-
 տըղը վաքիթ՝ քապիլ քի հաստասընա
 ֆէքրի վարմայա . լաքին չէքտիյի զահմէթ
 օնունն իչինն տիր . թութտուղու իշ տիւ-
 շինմէտէն զիատե ֆայտալը օլմաղ ըլա՝
 քէնտի հաքիլընա , հաստա կայէթ հօշա-
 նըր , վէ բահաթ իտէր : Սէն հաչանն նիյէթ
 իլէ Ֆէքր էտէրսէն , օքուրսանն , եազարսանն ,

եկեցիս ի չեբսէն, սեօհպէթ ի տերսէն՝ Աւ-
 լասը տիւշիւն մէշսին . լաքին Աւ-
 լասն աշքընա իշ թու թայօրսուն . վէ պու
 եեթիշիր, տայմա սեվապ քաղանըպ՝ սէնի
 րասաթ էթ մէյէ : Պոյուրմաշ պիզէ սք
 Պօլոս առաքեալ . քի Ալասա տիւշիւնե-
 րէք եկեղիմ, վէ իշէլիմ . տայմա հեր
 իշիմպի պու քալի իլէ կեօրէլիմ . իլա
 սեօյէր՝ քի նիյէթ քոյարաք մէսհիտէլիմ
 Ալասը, վէ էմր էթ տիբլէրինէ միւնիւս
 օլալիմ : Հերսա գաս քալքտըղըն վաքիթ
 քուսուր տօլալարըն իլէ նիյէթ քօսան
 եեթիշիր :

Արքա քուլան տօլա պապընտա սեօյ-
 լէտիլիմ քրսամա թէհսիլի տօվալերի,
 իլա մուհապպէթ վէ ումուտ ամէլինէ մի-
 նասիպ օլանդերի, քի աշքընը արթըրսըն,
 լաքին քէնտինի զօրաքի եօրմայարաք :
 Ալասա ֆիքր էթ մէքսիզ, վէ կեօյիւս կե-
 չիրմէքսիզ հայլը վաքթին կեչերսէ՝ ալթ
 իւստ օլուպ շաշըրմա : Հըղմէթ քեար օլան,
 աղասընա ֆիքր էթ մէտէն էմրինի թէքմիլ
 իտերսէ, էտա էթ տի պօրճուսու, վէ իւճ-
 րէթինի ալըր : Այիճէ պէլլէ սէն պու սեօ-
 զիւ միւ : Տիւշիւն մէմիլտէն զիատէ՝ ամէլիմիզ
 միւհտէպեր տիր : Պիլ, քի ֆիքիր ա-

մէլ իչին. վէ ամէլ Փիբիր իչին տէյիլ
տիր :

Պ Ա Պ. Ժ :

Խոնարհութիւն իւրեքին :

Չօղու եկեմիք օլմամըշ տըր հաք իւզէ-
րէ պու աղիմ առաքինու թիա. զերա ասը
իւմինէ մալիք օլարաք էյիճէ սէչէմէյիլ
ալաքըք, վէ քօրքարըք պէլէմիշ տիր-
լէր : Խոնարհութիւն օ տուր, քի տայմա
Ալահա միւթալիք օլանը՝ քէնտինէ վէրսէն
կերէք, եանի՝ հէր պիր էյլէյի. վէ պիզիմքինի
պիզէ ալըքօմալը, եանի՝ հէր պիր քէմլէյի :
Խմտի լուծֆուեն ըիւզկեարը էսէճէք օլսա
իւքսէքլէրի աշարըմ. վէ քալաճաք օլուրսա՝
մէքրուհ չամուր միսպի, եեր եիւզիւնտէ
քալարաք կէչէնտէն չըղնանըրըմ : Ալահ
հէր մահլուքէյի եօքտան վար էթտիյին-
տէն՝ օլ էվէլքի եօքլուղու, վէ զայըֆլըղը
թանըմասը իւզէրինէ իստէր բուհանի պի-
նամըղըն թէմէլինի քուրմաղա : Խմտի
տէր իաի սը Պօնավէնդուրա. » իֆթիխար
» էթմէք իլէ մէվլապի թէքմիլլէյէ՝ հիւլլյ-
» իմէ քամ չէքմէմ“ :

Տէրօնտէն խոնարհ օլան, էյէր պիր

քուսուրաթա տիւշէճէք օլսա՝ ալթ իւստ
 օլմայըպ փիւշման օլմաղա պաքար, զերա
 թաճուպ խտէմէղ զաթը սէֆիլիյին՝ սէ-
 ֆիլիյինէ, ասլընտա զայրֆիլըլըն՝ զայրֆ-
 լըղընա, վէ էօղիւ հաստալըղըն՝ հաստա-
 լըղընա : Իլլա տէօնէր շիւքր էտէր Ալա-
 հա՝ քի պէթէրինէ տիւշմէտի : Աէ պու-
 նուն իչին ճէնօվայը սրբուհի Վատարինէ
 պիր էքսիբլիյէ տիւշտիւյիւ վաքիթ տէր
 իտի . „Պու տա քէնտի պահճէմտէ պի-
 „թէն օթլուք տուք“ : Պու նասահաթ օլ
 դատար իքտիզա տըր , քի Վալէղեան պէօյ-
 լէ եազար . „Թէքմիլ կատարելութի գա-
 „զանմաք իչին՝ քուսուրաթլէրիմիղէ սապր
 „էթմէք լազըմ , վէ սապր էթմէսի պէս-
 „լէր խոնարհութիւն“ :

Պազըլարը տա, խոնարհ օլմաք իչին՝
 քէնտինտէ հիչ պիր էյլիք եախօտ պիր
 հիւնէր թանրմասընը իստէմէղ : Իլլա սք
 թօմաս տէր քի „պարշիշի թանրմայ-
 „ան՝ նամքեօր տուք սահիպինէ“ : Աէչէ
 ալթուն վէ ճէվհէր, թիւրիւ պահարլար՝
 եիւքլէտիրլէր քաթըրա վէ էշէյէ . լաքին
 կինէ հայվանլըքտան հալի տէյիլ տիր :
 Քէրէմ օլան էյլիյին սայըսընա կէօրէ
 արթար՝ գապուլ էտէնին պօրճու : Թա-

պիտանէն պիր ինսանա, քրչպէթտէն, վէ
 ֆասըլտան իսէ՝ մէթի՛հ զհատէ հօշ տուր.
 պու քէմ՝ օլամազ. չունքի հըֆս օլուն-
 մայան աշքըմըզըն սէսի տիր: Սալթ մէտ-
 Տի, վէ շան վէրմէսի եէթէր քիմէ քի
 վաճիպ իսէ. եանի՝ Ալահա: Իմտի պիզ-
 տէ մէթհ օլուր քէնտի հէտիյէլէրի, վէ օլ
 սէպէպէ արթար քէնտի իլէ պօրծումուզ:

Սատրք խոնարհ օլան ճան կայէթ
 ալիճէնապ տըր, քէնտիսէ կիւվէնմէյիպ՝
 ֆաքաթ մէթանէթ վէրէն Սէվասընա սը-
 ղընըր: ,, Հէր շէյէ գատըրըմ, տէր Պօ-
 ,, ղոս առաքեալ՝ սահիպիմ իլէ, քի պա-
 ,, նա գուվէթ վէրիր“: Պու սէպէպէ սք
 թօմաս իսպաթ էտէր, քի քրիտիեան
 խոնարհութիու մերտիյին պաշտանկըճը,
 վէ ալիճէնապըք տըր: Սէլամէթէ իքտի-
 զա, վէ մէնշուր ամէլէրտէն, Ալահըն
 տալէթինէ պաքմայըպ կէրի տուրան՝ Խո-
 նարհ տէյիլ տիր, իլա կայրէթսիզ՝ թէմ-
 պէլ, վէ ումիտի քաթ էթմիշ, վէ լաքին
 Ալահըն տալէթինի թանըմաղա էմին ե օլ,
 հնազանդութի տուր:

Հէր նէ գատար էյլիքտէ իլէրի վար-
 տաք՝ օլ քատար հաֆիֆլիքտէն գօրքմաք
 իքտիզա էտէր: Քուսուր հօյլար պիր

քարար կիւնաստան պէտէնիրէր, լաքին հափիփլիք պէտէնիր տախի առաքինութիւն տան : Մէլաքէլէր իչինտէ էն մէնշուրու լուսարեր քէնտի հափիփլիյինտէն քի պիրլէնէրէք՝ շէյթանլար արասընտա էն էօրֆիլիլիսի. օլտու : Հափիփլիքաէն քաչմաղա թէհսիրլի պիր եօլ՝ սը Սալէղեանըն սըք սըք թէսպիհ իտէրէք սէօլէտիյի օլմալը, « Իշլէտիյիմ քէմլիքլէր՝ սահիհ քէմ տիրլէր, վէ պէնիմ տիրլէր, լաքին էթտիյիմ էյլիք՝ սատեճէ էյլիք տէյիլ, վէ պէնիմ տէյիլ » :

Աերչէքտէն խոնարհ օլան քիմնէյի ալչաքլամազ, վէ քիմնէյի ֆասլ էթմէզ տախի չօք պէօյիք կիւնասքեար, օլա. զիրա կիւնասքեար թէօպէյէ կէլիպ ճէննէթէ վարա պիլիլ, վէ պիզ եօլտան չըքարաք չա տէրին ճէհէննէմէ չէօքէ պիլիլիզ : Աաքթ իլէ Յուղա մէնշուր առաքեալ, վէ Պօղոս պէօյիք հալածիչ իտի. լաքին կայէթ թաճու պլու թէպտիլիյէ վարարլար : Սաք օլ այըրտ էթմէյէ պու առաքինութիւն կերչէյինի քալ պընտան : Աերչէք խոնարհութիւն հեր հայըր ամէլէրի կիզլէմէյէ չալըշըր, վէ իլա քէնտիսիսի.

ղերա քենտինի խոնարհ պիլտիրմէյէ չալը-
չան՝ մաղրուլարըն պաշը տըր :

Պազը քէրէ մինասիպ, վէ իքտիզա
տըր Մլաճտան քէրէմ օլան ինայէթլէրի
վէ Մլաճըն լուժֆու իլէ էթտիյի էյլէք-
լէրի պէյան էթմէսի, հաչան Մլաճըն շա-
նընա, քիլիսէնին էյլիյինէ, վէ պիր ճանըն
ֆայտասընա լազըմ կէլիբսէ, վէ պու սէ-
պէպէ տիր՝ քի Պօղոս առաքեալ քենտինէ
իլճամ օլան սըրլէրի, վէ քենտի էմէյինի
տիւնեայէ պէյան էթտի : Նիհայէթ ֆիք-
րինտէ սաքլա սը քիթապլարաա պու մատ-
թէ իւզէրինէ զիքր օլան նասահաթլարը .
եանի ,, քենտինէ կիւվէնմէսի տիվանէլիք
,, մէյվէսի, վէ սատըք խոնարհուժի ալիմ-
,, լիք հասըլաթը տըր . պու ճէսուրլարա
,, մաքսուս, օլ պիրի գօրքալարա : Քէն-
,, տինէ պէյէնէն քիչի՝ քենտի հույունա
,, եասըր տըր, վէ սատըք խոնարհ օլան
,, անլէրին հէօքիւմտարը : Խոնարհլըզա
,, թալիպ օլան չք մէշհուր ֆիլոսօֆ տուր .
,, վէ ինսանլար պէյնինտէ կայէթ ալիճէ-
,, նապ տըր : Շէննէթտէ մաղրուլ պու-
,, լունմազ, խոնարհ ճէհէննէմէ վարմազ :

Պ Ա Պ. ԺԱ:

Ալլահա սրբանմասը:

Մեր նէ քի զուհուր իտերսէ՝ տայմա
 Ալլահըն մուպարէք բատէ թինտէն պիւմէլի.
 զերա հեփ ինսանլարըն, վէ շէյթանլարըն
 թէքմիլ էթտիյի քէմիլք, Ալլահըն մու-
 բատընա գարշը օլաւար՝ պիր շէյ էտէմէլ
 պիգէ: Խմտի Յն էֆէնտիմիլ աւետարան-
 տա տէր քի « պաշըմըգտաքի սաշար սայ-
 » ըլը տըրլար, վէ քէնտի փէտերինին
 » բատէթի օլմայընձա՝ պիր քըլը եէրէ
 » տիւշմէլ: Աշոյլէ իսէ քէֆսիլիք, վէ
 փորձութի, եա պիր զարար, վէ սիթէմ
 զուհուր իտերսէ սանա՝ տիւշ Ալլահըն էմ-
 բիսէ, իթաաթ էտիպ սէօյլէ մուհապպէթ
 իլէ տերօնի տիլտէն « եղիցին կամք քո »:
 « Կէլի էֆէնտիմ » նէ քի մուրատ էտեր-
 սէն պէնիմ հաքիլմա, վէ նէ թարղ, վէ
 նէ զէման՝ իճրա օլա քուլունտա:

« Կէօյլէճէ շէթին վէ աղըր իշէր՝
 տայանըպ սապր էթտիքճէ քօլայլանըր-
 լար: Կազդաղենացի բացեան տէր իտի.
 » Տույմաղըրըն նէ թաթլըրը պուլու-
 » նուր սալթ պու քէլամտա՝ եղիցին

Պ Ե Պ . ԺԻ :

Քրիստոսի ան լեռնի լեռնի :

Քրիստոսն այս ֆարզ տէյիլ կատարե-
 լուծի, լաբին վաճիպ տիր անէ թալիպ
 օլմասը թէքմիլլէյէ վարմաղա, եանի՛ բու-
 Տանի պապալարըն սեօյլէտիյինէ կէօրէ,
 Տէր քէշ տիքաթ իտէրէք ճահտ իթսէ
 կէրէք իլէրի վարմաք իչին առաքինուծի-
 լարտա, զիրա էյի ամէլտէ իլէրի վարմա-
 մասը կէրիլէմէյէ աշքեար պիր նշանէ տիր:
 լաբին տիրաթ իտէրէք իլէրլէմէնին եօլու՝
 կատարեալ օլմաք իչին իպատէթլի տօվա-
 լէր, սրքը ապաշխարանքար, վէ սայրը էյի
 ամէլէր քաթարընա պինտիրիպ չօղալթ-
 մասը տէյիլ տիր: Չօք էճայիպ, վէ Տօշ
 տուր Սալէգեանըն ճէվապը պաղը մարա-
 պէտլէրէ, քի չա սէնէ պաշընա, Տաֆ-
 տատա իւչ կիւն օրուճ թուծարաք՝ կա-
 տարելուծիա ֆարզ պէլէմէք իլէ իւչ
 կիւնիւ տէօրտ էթմէյէ միւրատ էթտիլէր
 սէնէ պաշընտա: „ Նյէր թէքմիլ օլմաղա
 „ տէր՝ պու երլ պաշընտա տէօրտ կիւն
 „ օրուճ թուծմասը ֆարզ օլտու իսէ՝ սէ-
 „ նէ պէ սէնէ պիրէր կիւն արթըրմաղ ըլա:

„Տափապը օրուճ իլէ թէքմիլ կէչերսէն
 „կերէք: Ա է օ մինվալ իւզերէ սէն կա-
 „տարելու թիտա նէ գատար իլէրի վարսան,
 „օլ գատար կիւնտէ օրուճու արթըրսան
 „կերէք. վէ էօմբիւն ուզանաբքճա՝ կիւն-
 „տէ քըրք՝ էլլէ, ալթմըշ օրուճ թութ-
 „մալը“: Ա է պու սբուն սեօյլէտիյի՝ հէր
 պիր հայըր ամէլ հաքլընա սեօյլէնէ պի-
 լիր, վէ հաք իւզերէ:

Իմտի հայըր ամէլերի չօղալտաճաք
 եերինէ, պաք քի բահաթ կէօնիւտէն
 նիյէթ քօյուպ՝ աշք իլէ կիւնտէքի ամէլէ-
 ըրնի թէքմիլ էտա էտէսին. զիրա չօղալմա-
 սընա կէօրէ Ֆէրահիյէթ եերինէ մերաքլան-
 տըրըր: Հաթտա առէթ էթտիյին ամէլ-
 էրին հէփսինի բահաթ էտէմէյօրսան՝ ի-
 զին տիր սանա, պաշլա՝ անլերի քըսալթ-
 մաղա, քի բահաթ եիրէք իլէ էտա
 էտէսին. զիրա „թէքմիլլիք բուհի, տէք
 „սք Պեոնարտոս՝ կայէթ պէօյիւք, կայ-
 „էթ չօք իչլէր կէօրմէսինտէ տէյիլ տիր,
 „իլլա կիւնտէ Ֆարղ օլան պայաղը իչլերտէ
 „քարար քըլմալը, լաքին իճրասը պայա-
 „ղըճա օլմասա կերէք“: Պաք քի թէք-
 միլլէք իլէ Ֆարղ օլան պօլճլարընը էտա
 էտէսին. զիրա պու տուր էն ազլմ՝ սք-

լուզումն եօղու: Հար թեպէ տխնեայր եա-
րաթար իսէ՛ էմր էթտի՛ քի հէր ֆիտանն
քէնտի ճինսինէ կէօրէ մէյվէ կէթիրսին:
Իմտի ճանրմըզըն թէմսիլի օլմաք իւզերէ՛
աղիզլիք մէյվէլէրի պիթիրսէ կերէք,
լաքին հէր պիրի քէնտի ճինսինէ կէօրէ:
Եանի հէր քէշ քէնտի կացութիունուն
թարբքընա պաքարաք ֆէրկլի օլմալը:
Եզիա մարդարէնիկ չէօլտէ, վէ Վառիթ
մարդարէնիկ թահտտա իքէն տօվասը, վէ
ամէլի սէչէլտէ կերէք: Մամուէլ մարդա-
բէի տաճարտա իքէն՝ սը էտէն ամէլէրի՛
Վալեա օղու ճնտույու սիլահլար արա-
սընտա սը էտէմէզլէր: Արլարըն պու իպ-
րէթի, տխնեա քայլէլէրինտէ օղուպ ճըզ-
նաւորճա եաշամաղա միւրատ էտէնէ մի-
նասիպ նասահաթ տլըր. վէ կրօնաւորճա
փատիշահ սէրայրնտա էօմրիւնիւ կէչիք-
մէյէ վաճիպ տիր կէօնիւլ վէրիպ արզու-
լէյէնէ: Իմտի հէր պիր աղաճա մինասի-
պինէ կէօրէ եաքըշքուսա մէյվէսի՛ կայէթ-
ալէ տիր՝ հալըճ օլմասըղընտան քէնտի
ճինսինէ:

Կատարելու թիուն աարլ վախճանը
ապթ եայրնրդ Մլահըն մուհապէթի
տիր. լաքին անէ վարտըրան եօլարը այ-

բը, վէ պիւրի պիրինտէն սէ շինաիր. պու սէ-
 պէպէ, նըլար նէշէ իշէրտէ՝ պըրը եօլար
 թո թաուլար: Մը Պենարտոս եասար էտէր
 քէնտի կը ընա որլարընա Տէքիմէ տանըշա-
 բար իլաճ պլմաւընը. լաբին նը Վգնա-
 տիոս Տէքիմէ միւնիւս օլուպ սէօզլուն-
 տէն շըքսազ բար: Մը Պենէտիքտոսն
 կիւլախիւնիւ ասլա քիմսէ կէօրմտի.
 լաբին նը Պրանչիւկոս սալէզեան Տէր
 քէշ իլէ կիւլէր եիւզ քօնուշուր ուտու
 քէնտինի շազ վէ ֆէրաս կէօստէրմէք
 իլէ: Մը Շիլարիոն ճգնաօր կիլինալի
 Տարարըն տէլիշմտինի նաղէքլէք սայար
 բար, լաբին պուճուն արսիսի, սէնալը
 կատարինէ սէօլէր իտի՝ քի թէն վարք
 լըղը նշան տըր ճան վարքըղընա: Մը
 Շերոնիմոս իլէ միճիսէ տուրսան՝ սալթ
 սըքը սպաշխարանք սէօՏպէթի էտէր:
 Մը ( ) գոտինոս իլէ քօնուշաճար օլուրսան՝
 Ֆարաթ աշք ու մուհապէթ լիսանը տիյ-
 նէմլի: Միճէ Տէր պիր ինսանըն սիմաը
 Փերկլի իսէ պիրի պիրինտէն, էօլէ պէն-
 գէմէզ տախի թապիաթլէրի: Մէվալի
 շնորհք սուհուլաթ իլէ անը թէքմիլիլէ
 վարտըրը, լաբին թապիաթընը թէպտիլ
 էտիպ տէլիշմէզ: Իմտի սալա մահանո

պուլմամալը նըլարըն թիւրլե պէ թիւրլե
 թու թտուքլարը եօլարա վէ թարըքլարա :
 Աէ հէր պիր էթտիլինէ պաքարաք՝ պի
 այնի իզէրինէ վարմաք իքտիզա էթմէզ .
 իլա Ղաւիթ մարգարէ իլէ սէօյլէսէն կէ-
 բէք . « Լ՛մ հոգիք օրհնեցէք զՏ՛ր » : Օիրա
 նաղիրին օլան Լ՛լահ վէքիլի էօյրէտիր
 սանա վաճիպ օլանը , վէ օլմայանը :

Օանն էթմէյէսին՝ քի պիր էքսիք-
 լիյէ , եախօտ պիր քուսուրաթա տիւշ-
 տիյինն իչինն , կատարելութիունն եօլուն-
 տա պուլունմայօրսունն . տախի պէօյիւք նը-
 լարտա պունլար պուլունա պիլիր . վէ գա-
 պիլ քի պուլունսունն : Իմտի նը ( ) գոստի-
 նոսունն նասահալթընա կէօրէ նը Հօհաննէա
 աւետարանիչին սէօղիւնիւ տէմէլի . « Աթէ
 ,,ասիցեմք , եթէ զմեղս ինչ ոչ ունիմք ,
 ,,զանձինս մեր խաբեմք . և ճշմարտութի
 ,,ի մէզ ոչ գոյ » . եանի՝ « կիւնահըմըզ
 ,,եքք տուր տէրսէք՝ քէնտիմիզի ալտատրայ՝
 ,,հիլաթ տըր տէտիլիմիզ » : Պունա պինայ-
 էն սէօյլէր սուրբ Գրիգոր պապ քի
 ,, թաքսիրաթ իլէ տիւնեայէ կէլէն ա-
 ,,տէմ՝ թաքսիրաթսըզ եաշայամազ տիւն-
 ,,եատէ » : Լաքին պիլմէլիսին քի էքսիք-
 լիյի սէվմէնին , վէ զայըթ օլտուղունտան

էքսիքլիյէ տիւշմենին ֆերկի չօք տուր, նիճէ սէօյէտիք իսէ խոստովանանք պապընտա: Աքսիքլիյի սէվմէսի սալթ էնկէլ օլա պիւր կատարելուիա. վէ ալիմ վարդապետէր ըուհանի սօվուքլուղու իքի պէօլէրէր. յաղթելի վէ անյաղթելի. եանի՛ մէն օլմասը գապիւլի վէ գապիւրիզ: Աիւնահընը սէվէնին ըուհանի սօվուքլուղու յաղթելի. վէ դայըֆ օլտուղունտան քաֆիլ տիւշէնին՝ անյաղթելի տիր. քի ազիզէրէ տախի վաքը օլմասը գապիլ:

Իմտի պու թարըք քուսուրաթլերէ քէտէր էտէճէք եէրտէ՛ խոնարհուիուն փանգէհրիինի չըքար. « չօք տէֆա՛ տէր
 ,, Վրիգոր պապ՝ Ալահ մարսուա պըրաքըր,
 ,, քի սք օլան ճանլար՝ եէնի պաշայան կիւ
 ,, պի էքսիքլիյէ տիւշիւնլէր, քի քէնտիւ
 ,, նի թանըլըպ Սէվլայէ սրղընսընլար՝
 Սք ( ) գոստինոս տէր քի « չաք թէալէ
 ,, նիհայէթսիզ իլմինէ կէօրէ միւրատ էթ
 ,, տի քէմլիյին տէֆինտէն իսէ՛ օլ քէմլիք
 ,, տէն պիր էյլիք չըքարմասընը՝: Իմտի
 քուսուրաթընտան խոնարհութի չըքարա՝
 ճաք օլուրսան՝ էտա էթտին Ալահըն իստէտիյինի:

Թէքմիլիյին եօլունտա եիւրիւտիւյ

իւնէ՛ էյեր շիֆէլէնիբոսէն, պիր քեու-
 միլ քահանայա իֆատե էյլէ, վէ նէ քի
 տերոսէ սաննա՛ տիշնէյիպ ըահաթլանն: Պու
 մատթէ իւզէրինէ հանկը սը շիֆէյէ վար-
 մամըշ տըր, լաքին հէր պիր սը Լլահաշլէն
 քերեմինէ սըղընրպ՝ վէ քէնտի պէօյիւյ-
 իւնէ իթաաթ էտիպ՝ ըահաթլանըր ըտը:
 Էր քէշին ատեթ իւզրէ թուլմուղու
 եօլլար իլէ կատարելութի տաղընը թէզ-
 վարի աշմար օլամաղ հօրուլմայարաք:
 „Պաղը արձանլար վար քի, տեր սը Սա-
 լէղեան՝ ուստասը օյմար իչին օթուղ երւ
 „էմէք սարֆ էթմիշ, վէ ըուհանի թէք-
 „միլլիք օլ արֆաթտան չօք չէթին օլմասը
 „իչին չօք վարիտէ մեօհտամտըր“: Իմտի
 ըահաթլըղ ըա Լլահասըղընարաք տայմա
 քայրէթ էթմէլի, զերա պիզ հէր նէյէ
 քի արզու չէքերսէք՝ հէր նէ վաքիթ Սէվ-
 լամըղ մուրատ էտիպ քերեմ էտերսէ
 պիզէ անէ մալիք օլմաղա, տայմա թէղ
 մալիք օլմուշ օլուրուղ:

Պ Ե Պ. ԺԳ:

Բուհոսի Ռիւսոյ օրոճար:

Սիճէ քի մեօհտաճ իսէ թէնիմիզ նա-
 ֆարայա, էյլէ ճանրմիզ տախի բուհանի
 քիթապէրէ գուժէթ այմաղա. լաքին մի-
 նասիպ օլան քիթապէրի սէչմէլի, քի
 օքուտուքճա պէսլէսին ճանրմիզը. վէ պու-
 սեպէպէ էլինտէն պրոսիքմա Սպէղեանըն
 բուհանի քիթապընը: Բուհանի քիթապ-
 լէրի հէր քէրէ օքուտուքճա՝ Ալլահ տըր
 եաղան տէյի՝ օքուսան կէրէք: Անճաք
 առէթտէն հարիճ կայէթ թաճիպ իտէ-
 ճէք իշէր թուժան նբլարըն վարքընա
 հալէս պրոսիքմա, վէ ընլարըն եօլլարընը
 թուժմաղա արղուլէյիպ չարճմա. զերա
 բուհանիլիյէ թալիպ օլանլէլին շօղու՝ պէօյ-
 լէճէ նաֆիլէ, վէ հասըլաթսըզ ար-
 զուլէր իլէ տօլար: Հէր քէշ նբ Պրիճի-
 տանըն Ալլահասան մալիմ՝ օլան եէթիքլի-
 նի իտէր. Յովսէփ Քոքերթինոսուն
 իւքսէլմէսինի, վէ սիւնակեցիլէրին ապաշ-
 խարանբլարընը. լաքին առէթտէն հարիճ
 ամէլլէրի պօշուսա արղիւլէտլինտէ՝ շօք

զարար էթմէք իլէ՛ իբտիզա օլան ատէթան
պօրճլարընը եա ունուտուր, եա էթմէզ :

Սարընսան կերէք պաղը հոգևոր քի-
թապլարտան, քի սայըսը չօք, լաքին իբ-
տիզասընա կէօրէ եաղըլմամըչ տըր, վէ
առաքինուիլարըն սըրասընը, վէ իբտիզա-
լը սինօրլարընը՝ օքույանա էօյրէթմէզ .
քի ուֆաճըք ջերմեռանդ ամէլէր իլէ էյ-
լէնտիրէրէք, տերօնիմիղէ նիզամ վէրմէ-
տէն իսէ՛ կիզլիճէ քիպիլլիյի օքշամաք իլէ
պէսլեր : Աէ պունլար տըր քի իշիտիլմէ-
միշ կիզլի պիր ջերմեռանդ ամէլի պուլ-
մուշ օլսալար, եա եէնի իճատ պիր եա-
շամաք թարըքք, եա սըքք վարդապետուի՛
անիտէ անէ թալիս օլմասընը ջերմեռանդ-
լըք սայարլար :

Օէմանէ ճահլլէրի, ասլը տինինտէ
զայիֆ՝ իբտիզասըղ, վէ եօլսուղ ջերմե-
ռանդ թափուրլար սէպէպինէ, միւճատէլէ
էտերէք՝ պաշլարլար զէֆքլէնմէյէ պիզիմ՝
սք տինիմիղի : Իմտի բուհանի քիթապ
եաղանա, եախօտ ջերմեռանդլըղա եօլ
կէօստերէնէ եէթիշմէզ քէնտի էյլլիյի, վէ
ջերմեռանդ օլտուղու, պիրա էյի ատէմ՝
տէ եաղըլա պիլիբ, վէ տին կայրէթի իլէ
օլուր օլմաղ մատթէլէր՝ ահմաքլըղընտան

էօյրէթմէսի գապիլի: Աերէք քի ալիմ՝
 օլա, վէ զէմանէյէ աշնա. եօղ ուսա՝ էօյ..
 րէթմէտէն վաղ կէլին: Մէշնօր պիր
 տէյիշ տիր քի ,,սք օլան տօվա էթսին,
 ,,ալիմ օլան էօյրէթսին“: Տիւնեայը
 պօղմամաղա հաքճա նիզամ վէրմէլի. եօղ
 ուսա՝ տայմա էյլէքտէ թէնզիլ պուլուր:
 Աէզինսիզ նասահաթլար խղճմտանքա տիւ-
 շիւրիւր զայիֆ օլանը, ալիմ օլան հազմ
 էթմէզ. իշսիզէրէ էյլէնճէ, տինսիզէլ
 մէղաք իտէր: Աէ կիւնիւմիզտէ տալի նէչէ
 րուհանիլիյէ մինասիպէթսիզ իշէր, քի-
 թասպար, վէ սէօհպէթլէր իշիտիյօրուզ, քի
 նրլուզա վարտըրաճաք եէրտէ՝ օքույանըն,
 վէ տիյնէյէնին ֆիքրինի, վէ եիւքէյինի
 պօղար:

Պ Լ Պ. ԺԳ:

Գարպաշ Բուհապպէլէ:

„Յայսմ գիտասցեն ամենքեան, եթէ
 ,,իմ աշակերտք էք, եթէ սիրիցէք զմի-
 ,,մեանս“, եանի՝ ,,պիրի պիրլինիզի սէվտի-
 ,,ինիզտէն թանըլսա կերէք պէնիմ շայր-
 ,,տըմ՝ օլտուղունուզ“ տէր Աֆէնտիմիզ:
 Պու տուր Ալլահ աշքընա գարտաշումըզ

Վէ եարատրլանլերի եարատանտա սէվտի-
րէն : Սուհասպպէթ աղաճընըն քէօքիւ
պիր, տալը իքի օլարաք՝ այլըմասը գա-
պիլսիզ : Իմտատ էյլէ գարտաշընա քէնտի
էհտամըլընա, վէ քուտրէթիսէ կէօրէ,
լաքին կացութիունուն, վէ խոհեմութի
քանունլերի իւզէրէ, վէ քուսուր քալա-
նընա՝ Ֆաքաթ սէնտէքի օլան աշք ու ար-
զուն եէթիշիր :

Եւ յէր գարտաշըն սէնի ինճիթտի իսէ,
պու թաքսիրաթը իչին գարտաշըքտան
այլըմազ . չունքի Սլահ քուլու տուր,
վէ քէնտի սիֆաթընտա եարատըմըշ
տրը, վէ պուտուր սէպէպի՝ քի սէն սէվ-
մէլիսին օնու : Օլ ինճիտէն գարտաշըն
սէնտէն աֆ պուլմասընա լայըք օլմասա
տախի՝ Հն էֆէնտիմիզին հաթըր եէթիշիր,
քի քաչ տէֆա աֆէթտի սանա պունտան
զիատէ աղըր թաքսիրաթընը : Պիլիբիմ՝
էլտէ տէյիլ՝ ինճիտէնիսէ գարշը ալթ իւստ-
լիւք տույմամասը քէնտի քալպինտէ . լա-
քին տույմասը այլը, կէօնիւլ վէրմէսի
այլը . պիրի պիրինտէն ֆէրկլի : Հաչան
էմը օլունուրաա ինճիտէնիսի, վէ հասմինի
օէվմէսի՝ բուհանի կայրէթ իլէ, վէ տին

իճրասը իլէ՛ աղնասաք կէրէք, վէ տէյիլ
 թասպիաթէն մէյլիմիզ օլմաք իւզրէ՛,

Եսասաք տըր քրիստիեանա տերօնտէն
 կարէզ, վէ տըշարտան իթտաճա ինճիտէն,
 Լէրէ գարշը, վէ Ֆէնալարա, լաքին եա-
 սաք տէյիլ տիր անլէրտէն սաքընմասը,
 իլլա խոճեմու թիուէն իքտիզա ճասըլաթը:
 Սուճապպէթ տիր պիզի կիւտէն սէվմէյէ,
 վէ էյլէք էթմէյէ սէվկիւլիւ դարտաշարը-
 մըզա, տէյիլ քի սաճապէթլիք էթմէյէ
 զալըմ օլանա թէճլիքէյէ քօմաք իլէ քէն-
 տիմիզի, վէ ախէրին սալիճլիյինի, վէ էյլի-
 նի՛ անլէրին զոլըմանէ տուզաղընա
 տիւշմէյէ. „Աղերուք միամիտք իբրև զա-
 „ղանի, տէր էֆէնտիմիզ, լաքին Ֆե-
 „րասէթլի օլմալը տախի երլան միսալի.
 „և խորագէտ իբրև զօճ“:

Գարտաշարըմըզըն էքսիբլիյինէ թասա-
 միւլ կէրէք, վէ թու թտուղու իշլէրէ քէմ
 Ֆիքիրէ վարմամալը: „Պիր ամէլ, տէր
 „Սալէզեան՝ եիւզ թիւրլիւ աղնաշըլըր,
 „տօստ օլան՝ էյի Ֆիքիրէ վարըր, տօստ
 „օլմայան՝ Ֆէստտա“: Սալէճ քրիստիեան
 ստէմ, պիլմէտիյի մատթեատէ դատողութի
 կիւնաճընա քօլայլըղ ըլա տիւշմէզ, զիրա
 սաճէճ պիլիբիմ տէյի շէրաճաթ քէսմէզ,

վէ ալէսէ վիէսի՛ եա գօրքու տուր, եա
 շիֆէ, քի պուՆլարա պիր ճիզվի սեպէպ
 եէ թիշիր: Լաքին հաչուն նիյէ թի եաքը-
 շողընա կէօրէ սաքընմաք իսէ՛ շիֆէ իքտի-
 զա էտէր, զիրա եասաք օլմուշ տուր գար-
 տաշ մուհապպէ թիհնտէն՝ Ֆիքիր քէմլիյի,
 տէյիլ քի ջանըքըք, վէ իտարէ էթմէսի:
 Հաթտա կիւնահ տէյիլ տիր, վէ պազը
 քէրէ ֆարզ արը նազըր օլանա՛ շիֆէ էն-
 մէսի: Իլա քի աղըր պօրճ տուր քայը-
 րանլար հաքկընա, եանի՛ պապա օլանա
 քէնտի էվլատլարընտան, աղա հըզմէթ-
 քեարլարտան: Պարզ օլա յիլիր տախի
 քէմլիյի տէֆ էթմէյէ պիր չարէ արայա-
 նա, վէ քէնտի գօրքտուղունու գարշըլա-
 մաղա: Քալտը քի սատէ գօրքույու շի-
 ֆէտէն այրու էթմէլի. հէր գօրքու շիֆէ
 տէյիլ, զիրա գօրքու տէտիյիմ պիր մա-
 րազ արը քի պիզտիզ՝ պիզտէ պուլունուր,
 վէ լաքին շիֆէ՛ պիլէրէք ֆիքրիմիզին րա-
 տէթան ամէլի տիր:

Պ Ը Պ. ԺԵ:

Բուհանի կայրեկէ:

Նան կայրեթի պիր ազիմ առաքինուի
 օլմասը իլէ՛ իճրասը չօք չէթին տիր, վէ
 օլ սէպէպէ թիւրլիւ եաղլըշլըք, վէ
 թաքսիրաթլէր օլուր բուհանի կայրեթ իս-
 մինտէ. „Պուհանաբահաթլըղ ըլա վէ խղճմը-
 „տանքսըղ՝ տէր սք Սայէզեան, ապա
 „քեմլիք իշլէնմէղ. նիճէ եաղլըշ իշ
 „թութարաք Ալահ աշքընատէյի իշլէյէ-
 „ճէք օլուրաք“: Մըլար տաթի եաղլըտը-
 լար պազը քերէ պուհան նազիր մատթէ-
 տէ. նիճէ քի օբույօրսաք Շակորոս վէ
 Յօհաննէս իքի գարտաշ առաքեալլարըն
 հաքլընա՝ Յն էֆէնտիմիղին օլ էթտիյի
 թաղիրի. հաշան իտէտիլէրսէ Սամարիա-
 լլարըն իւզերինէ կէօյտէն աթէշ եաղ-
 տըրմասընը էթտիքլէրինէ պէտէլ: Վմտի
 լազըմ քի պու առաքինութիօն սիքկէ-
 սինի էյի թէվթիշ էտէլիմ. չունքի պու
 ահճէնին քալար էյիսինտէն զհատէ տիր:
 կայրեթին թիւրլիւսիւ վար. եանի ինսաֆ-
 սըղ, ինսանիէթսիզ, նէհաք, վէ կիւճէն.

տիրէն : Պունլարը պիր էյիճէ աղնամայք
իչին թէմսիլէր իլէ թէվթիշ էտէլիմ :

Հէր ֆամիլեատա պիրէր թիքէն պու-
լունուր . չունքի հէր պիր թարլատա, նէ
գատար մինպիթ օլսա՝ կինէ պազը քեօ-
թիւ օթլուքլար պիթէր : Ինսաֆսըզ կայ-
րէթ վէրէն քօփարմայք լաֆսը իլէ թիքէ-
նի՝ չք քէրէ տահա իչէրիսինէ սօքար,
վէ աղորտարաք աղաբըրը եարէսինի :
Ֆէհմ էտիպ ֆիքը էթմէլի . „սէյլէմէ-
„նին վաքթի վար, վէ սուս տուրմանըն՝
տէր Սողոմօն իմաստուն : Ֆէհմ իլէ
օլան կայրէթ սուքուտ էտիպ սէյլէմէզ
թանըմայընճա իքտիղասընը, վէ սէյլէմէ-
օի սուս տուրմատան զիատէ ֆայտալը օլ-
տուղունու :

Պազըսը կայրէթինի սարֆ էթմէյէ
չալըչըր ախէր ֆամիլեալարա, վէ նասա-
հաթլէրի իլէ պաշլար Նիղամ վէրմէյէ վէ
քօրումաղա : Պունտան թիւրլիւ քիւստահ-
լըք, վէ իթտահալար տօղար՝ չունքի քօնու-
լան իլաճ անխոհեմ օլտուղունտան՝ տիւզէ-
տէճէք եէրտէ քէֆսիզլէյի տահա պէթէր
աղաբըրը : „Ելք կայրէթ քէնտիմիզէ թէմ-
„շիյէթ վէրմէսի տիր՝ տէրնը . Պերնարտոս՝ վէ
„խոնարհ եիւրէք իլէ տօվա էթմէսի ախէրին

ննիլամընա : Զօք պէջի.ք քիպիրլէք տիր
 ակէրին հանէսինէ առաքեալ օլմասընա միւ-
 րատ էթմէսի . հաչան քէնտի հանէթիլտէ
 պիր էյի շայրուլըղա տախի իտիտատըմըղ
 եօք տուր : Եասաք տէյիլ տիր պիզէ ակէրին
 էյլէյինէ կայրէթ էթմէսի . լաքին ինսաֆ-
 սըղընտան սաքընմաք կէրէք :

Պագըլարը իտէր քի հէր քէշ քէն-
 տի պիլտիյի , վէ քուլլանտըղը ջերմեռան-
 դութիլարա թալիպ օլսուն : Իմոի Յն է-
 ֆէնտիմիղին սիասէթլէրինէ , վէ սրբութի
 սքցա ջերմեռանդ օլան մաթլուպ իտէր՝ քի
 հէր քէշ պիր իքի սահաթ խաչելութի
 էօնիւնտէ , վէ սրբութի օլան եէրտէ կէ-
 չիքսին : Սպիտալը տօլտշան , վէ հաստէ-
 լէրի պաքան իտէր՝ քի տիւնեա ալէմ
 իճրա էթսին պու սէվապը ամէլի : Լաքին
 պու կայրէթ խոհեմութիտան տէյիլ , զե-
 րա Սարթա իլէ Սարիամ դըղ գարտաշ
 տըղար , տէր սք ( ) գոստինոս . վէ լաքին
 պիրի տիյներ , վէ օլ պիրի չալըշոր : Իքիսի
 տէ պէրապէր տուրուպ քուլաք ասսալար՝
 Յնա թաամընը հաղըրլայան պուլունմալ .
 վէ օլ կիւն էֆէնտիմիղ հէփ շայրուլարը
 իլէ օրուճ թուլթմալը իտի : Էր ճինս ա-
 ռաքինուլթի հաքկընա պու եօլ թուլթուլա

պիլեր, վէ հէր քէշ քէնտինէ իլհամ
 օլան շնորհքլարա ելլթէնսին : Աէօրմէք
 իչին օլան կէօզ իշիթմէյինճէ, սէս իշի-
 տէն քուլաղա քահր էթմէմէլի : „ Հէր
 „ բուհ Վապպի Թաալէնին մէթհինի օքու-
 „ սուն, տէր Վա իթ մարգարէ “ :

Հէր քէշին թարրքընա մինասիպէթլի
 օլմայան բուհանի քայրէթ ազլիմ իշ թուլթ-
 սա տախի, տայմա եաղըլա պիլեր, իլա
 Փամիլեալարը իթաաթտան չըքարըպ ալթ
 իւստ էտէր, վէ պօզար տիրլէյինի : Աէ
 կացուլթիունա գարչը օլան ամէլի, նէ գա-
 տար մաքպուլ օլսա քէնտիլիյինտէն՝ Ալա-
 հա մադպուլ տէյիլ : Պօղոս առաքեալ
 թազիր էտէր օլ քրիստիեանա քի ախէ-
 րինի խօրլայըպ՝ մէթհ էտէր իտի սալթ
 քէնտի ուստասընը. եանի՝ քիմի Պետրո-
 սու, քիմի Պօղոսու, վէ քիմի Վապօղոսու :
 „ Պէյնինիգտէ Վն պէօլիւնտիւմիւ տէր,
 „ վէ Պօղոս սիզին իչին խաչամը չըքարը,
 „ պէնիմ իսմիմէմի սիզ վաֆտիզ օլտու-
 „ նուզ :

Աէօրիւյօրուզ չօք տէֆա՝ նիչէ բու-
 հանիլիյէ թալիպ օլանլար տախի պու թա-
 գիրէ մուստահաք տրըլար, քի մէթհ իթ-
 մէտէ քէնտի քահանասընըն ազիզլիյինի,

վէ ալիմիկիինի՝ հիւ խղճմտանք էթմէզեր
 քուսուր քահանալարը հիճվ իտերէք եր-
 մէյէ : Էեր պիր խոստովանահայր Մլահըն
 հուզուրունտա նէ իսէ՝ օ տուր, վէ պիղէ
 ճայրզ տէյիլ թէրաղիյէ քօյարաք ախեր-
 լերին իլմինի, վէ սթլուզունու թարթըպ
 թէֆաիշ էթմէսի, նէ թէրէճէտէ օլա :
 Աենին խոստովանահայրըն էյեր ալիմ իսէ՝
 Մլահա շիւքր իտերէք չալը՝ քի իքրամ
 էտիպ՝ միւնիւս օլասըն, լաքին շերահաթ
 քէսմէ ախերին էյիկիինէ, զերա պիր ախե-
 րէ վաճիպ օլան մէթհինի էքսիլթմէք՝
 զէմմ էթմէք տիր, վէ պու սէպէպէ, նէ
 դատար սղ սաքընըրսալար՝ սէն չօք սա-
 քընմալսըն :

„Այեր սէնին կայրէթին աճը իսէ, տեր
 „սք Յակոբոս առաքեալ . Աչ է իմաստու-
 „ թիս այս իջեալ ՚ի վերուստ, այլ երկ-
 „ րաւոր, շնչաւոր, և դիւնական“ : Իմո՛խ
 ջերմեռանդլղա թալիպ օլան տիյնէսին
 սք առաքեալըն սէօյլէտիյի սէօզլերի, քի
 տարկընլղը հազըր՝ սերթ թալուրլար
 քուլանըպ՝ քիլիսէտէ մէլայրղա, վէ էվ-
 տէ շէյթանա պէնգէր օլմասըն : Բու-
 հանի կայրէթ մուհապպէթ հասըլաթը
 օլտուղու իչին, նէ դատար թաթ-

ը, վէ սապրըլը օլուրսա՝ օլ գասար մադ-
 պուլ օլուր: Իմօի մէյվէտի աղամքնու
 պէնդէսէ կերէք, քի Պօղոս առաքեալն
 սէօզլունէ կէօրէ, տէր երկայնամիտէ՝ քաղց-
 ռանայ, ոչ նախանձի“: „Տուհանի կայ-
 ռէթ իլէ, տէր սր Մալէզեան՝ էվէտի
 Նիզամ վէրմէ պիր ախերինէ, մինասիպի-
 նէ կէօրէ վաքաինի պէքէ“: Արի պրաք-
 սան՝ վաքաինի տայմա պուլս պիլեր-
 սին, անձար վաքիթսիզ օլան Նիզամ տա-
 հա զիատէ օլ քէմլիյի ազտըրըր: Իմօի
 սէն կայրէթ էյլէ գասարըլընա կէօրէ.
 լաքին սր պապալարըն էյրէթաիյինէ կէօ-
 րէ՝ կերէքլիյի թէմէլ քօ, աճըրըլը պայք-
 տաշ, թաթըլըլը քըլափուզ, խոհեմուխու-
 ուստա, վէ եօլունու տօղրուտան թանըսան
 կերէք:

Պ Ը Պ. Ժ. Օ:

Սապրըլըլը Ե-կերինէ:

Յս՝ էօրիւնէյիմիզ, վէ դաստամըզ տըր
 հէր առաքինութիտա, էլ հուսուս մազըլըմ-
 լըքտա, քի տէր. „Պէնտէն էյրէնին, զիրա
 Նեզ եմ և խոնարհ սրտիւ“: Իմօի
 մազըլըմ օլմալը կէօնիւլ իլէ տէրօն-

տէն վէ ամէլ իլէ հարըճտէն: Քապիւ-
 սիզ տիր տէրօնտէն տարկընլըք տույմա-
 մասը, լաքին սէն բառեթ վէրմէ: „Թա-
 „պիաթէն տարկընլըք հէր ինսանա համլ
 „խտեր, տեր սը Երոնիմոս. լաքին քրիս-
 „տիեան օլան եէնիլմէմէլի: Մէ սը Պեր-
 „նարտոս իբրար էտեր, քի էյեր պիր քրիս-
 „տիանըն ինճիտէնի օլմազա, մաքսուս
 „արասա կէրէք, վէ սաթըն ալսա կէրէք
 „ասճէ վէրէրէք, քի մազըմլըղը վէ
 „սապրըղը իճրա էթմէյէ սէպէ վի
 „օլտուն“: Իմօի մասրուֆ էթմէքսիզ
 սէն պուլույօրսան պու առաքինու թիւն
 իճրասընա ֆրրսանար՝ էրոնէն քաջըճ-
 մա:

Այն Գրան չիսկոս սպէղեան քալէ էթ-
 միշ խօի քէնտի տիլի իլէ՝ քի բուհի տարը-
 լարաք ալթ իւստ օլտուղու վաքիթ, նուգ
 քուտ իթմէսին: Իճրասը չօք մինասիւզ:
 Տարկընլըք արասընտա հաք իւզրէ իստէյ-
 օրսուն սէօյլէմէսինի. լաքին իճրա-
 սընա կէլինճէ՝ աչըրըյօրսուն: Եօրքէտէ
 օլան՝ հէքիմ օլտմազ ախեր քիմսէյէ
 նիղամ քօմայա. զիրա քէնտիսի հաս-
 տա օլարաք՝ մէօհտաճ տըր պիր հէ-
 քիմին մուհալիճէսինի: Եօյլէ իսէ ոլէք-

Ը՛հ քի եիւրեյին էնսին, վէ ըահաթլան սըն, օլ զէման սեօյլէտիյին թէհսիրլի օլուր, վէ պօրճլու օլսան տախի նիզամ վէրմէյէ, ըահաթ օլուպ մինասիպ վաքտինի կէօղէթ, քի իլաճըն հաստայա մուղուր օլմասըն : Ապրին նասահաթ վէնիզամ վէրմէտէն էվվէլ գապահաթլըյա, տօվա սոնն Վլահա՛ քի սէնտէն տիյնէտիյինի եիւրեյինէ պըրըպ թէհսիր էթտիրսին : Վնճաք սը Վրիգոր պապ, սը թօմաս իլէ տէր, քի էյեր գարտաշն լծաթլը նասահաթընը սայմայաճաք օլուրաա, հաքկըն օլուր պիր սէրպէստ թաղերլի սէօղլեր իլէ հաթտինի պիլտիրմէյէ : ( ) Ը սէպէպէ իմաստուն Սողոմոն տէր քի ,, ճէվապ էյլէ ,, շաշկընա՛ շաշկընլըղընա կէօրէ, քի իլիմ ,, տար պիլմէսին քէնտի քէնտինի “ : Աքսիքլիյին նիզամը մուհալիճէ օլարաք քուլլանմալը հաստանըն իքտիզասընա կէօրէ :

Պ Ա Պ . ԺԻ :

Կէօրի-շէր ի-պէրլինէ :

Մ էճլիստէ կէօրի-շմէմիզ փաք վէ Ֆէրահ օլմալը : Իմտի քատիմ պիր քարար շաղ, թաթլը, վէ շաքարաք օլսուն միճա :

ղըն : Մի՛ ֆէրահըք , վէ շաղըք սէվտիրիր
 ջերմեռանդը , վէ ջերմեռանդութիւն : Մի՛
 Մնտօն աբբայ պունճա ճգնութիւն իլէ
 տայմա ֆէրահ սիմատէ կէօրիւնմէսինտէ՝
 եիւղիւնէ պարան թէսէլլա օլուր ուրու :
 Մէօհպէթ էթմէտէ կայէթ սարընսան կէ-
 բէք չօք սէօյլմէտէն , վէ սուս տուրմատան .
 չօք սէօյլէյէն ֆէհիմսիղ , վէ պի փէրվա
 սայլըր : չօք սուքուտ իտէն՝ էթրաֆտան
 հօշանմայան պէլլէնիր , եախօտ քօնուշ-
 տուղունա սուքուտլուղու իպրամ էտէն :
 ‘Աիճէ հաֆիֆլիք իսէ եօլտա աուրմ՝ սայ-
 մասը՝ էօյլէ տէ սէօյլէմէտէ սէօղէրինի
 թարթմասը : Քարարընճա պիր լաթիֆ
 ֆէրահիյէթ , պիր կիւնահսըղ սէրպէստլիք
 հէօքմ՝ էթմտէ կէրէք մէճլիսիմիղէ : Աիր
 ֆասլ իշիտիրսէն , վէ զէմմ էթմէք օլուր-
 սա , պօզմա քէնտիսի . դապիլ քի պիլմէ-
 տիյին մատթէ կէրէյի կիպի չալ օլմուշ ,
 վէ սահիհ օլա : Մնճաք սահիհ պիլիբսէն
 բամբասանք օլտուղունու , եա խիլաֆ օլ-
 տուղունտան , եա կիղլի օլմասընտան , եա-
 խօտ կէրչէք մատթէյէ թարաքկա պինմէ-
 սինտէն՝ օլ զէման սէն տէօն սէօյլէ թաթ-
 լըրղ ըլա , նէ գատար եէթէր իսէ ֆասլ
 օլան գարտաշընըն հաքիլը իճրա օլմաղտ :

Սէ պիլաիր տախի կիւճէնախիյնի իպրէթլի սուքուտ իլէ, եախօտ պիր լաթիֆ տխէր սէօճպէթէ կիրիշմէք իլէ օլ մէճլեսէ մինասիպ : Պու մատթէ իւզէրինէ խղճմօ անքընը բաճաթ լանարումար իչլին պիլէսին, քի Տիսսէտար օլամաղսըն պիր ախէրին զէմմ էթմէսինէ, էյէր. Տօշլանըպ թաղըրիինի վերմէզսէն :

Խղճաճարլարա պարբըպ Տէր պիր կիւնաճ Տաքիլնա, վէ Տէր պիր կիւնաճ. բեարա վարդապետութի սաթմա : Ե իֆէսիզ կիւնաճ օլան թաղիրէ մուտաաճաք տըր. իլա օնլար քի մաքսուս թաքսիրաթլէրի իլէ զարար վերէ պիլիրլէր : Վէմ իպրէթլէրի իլէ, եա քէմ սէօճպէթլէր իլէ՝ մէսէպսիզլէյէ եօլ աչանլարտան իքրաս էտիպ սարքնմալը . ,, զիլա քուրտու սէսլէյիպ ,, իւրքիւթմէսի, տէր սը Սալէզնան՝ քօյ- ,, ունլալը սէվերէք սիանէթ էթմէք ,, տիր :

Շէր պիր ինսանա իքրամ վաճիպ տիր, լաքին տէյիլ Տույունա : Պու սէպէպէ մէճլիստէ եարբըըքսըզ իշ կէօրսէն, ապէս. եա տինէ զարը սէօճպէթ իշլիթսէն, ալաքլամա քէնտինի սուքուտ էտէրէք : Տինաար, վէ սատըք տտեմ Տէր :

աէօղէ պէլի տէմեղ, վէ պիր քիպարա տախի եաքըշմայաճաք իշի պաղըշլայամաղ սէօյլէր: Պիր ախտերին խույունա սահա պէթլիք իտերէք կերչէքլիլին հաքլընը իպտալ իտէն՝ լայրք տէյիլ տիր տախի ատէմ տէնիլմէսինէ: Եաքըշլըքլը, վէ քարար մէճլիս ճէմիյէթինտէ, հաչան էտէ պիլիլրսէն եաքըշըղընա կեօրէ՝ եզիլիպ պիւ զիւլմէտէն սէօհպէթ աղնաթմաղ ըլա, եա պիր շէյ սօրմաղ ըլա. եա պիր ֆերահ իտէճէք մատթէ նաքլ էթմէ իլէ՝ հէր քէ շէ ըաղպէթ կէօստէր: Սալեզեան սք Ֆրանչիսկոս քէնտի չօք եաքըշլըքլը հօշ կեօրիւշմէսի իլէ՝ եօլ աչտը ալլամաղա նէ շէ կիւնահքեարլերի, վէ հերետիկոալարը: Ան տէ պէօյլէ էտերսէն՝ մէթանէթ պուլ տուրուրսուն ջերմեռանդլղա: Քալտը քի իքրամ լաղըմ տայմա քահանալարու թէրէճէսինէ կեօրէ:

Միւճատէլէ՝ քէսինթի՝ սապըրսըղ լըք, վէ սերթլիք՝ հօշ, վէ թաթլը մէճ լիսին զէհրի տիր: Ալ իլէ քօնուշմատա պալ արսը օլմալը, տէյիլ եապան արըսը, քի սօքար, վէ զէհրլէր: Անութմա ա լիմլերին նասահաթընը, քի կեօրիւշմէտէ տայմա քուլանմաք կերէք, եանի՝ իքրամ

պէջիւրէրէ . արանլարա թաթլըլըք .
 միւրվէթըն էթնալէրէ : Ապրըլըքըլ , վէ
 քեամիլ մէճիսլէրտէն քաչընմասը եպրըլ-
 մաղ . զիւա Հաք թէալէ առաքինութի
 ուստասը օլտուղու իչին՝ քօնուշուպ կէօ-
 րիւշմէնին տախի իլք սէպէսլի տիր : Հույ-
 սուղ ատէմտէն սաքընմասը չօք էյի . լաքին
 թէրպիէլիսի էթրաֆա իպրէթ վէրիւր :
 Հէր քէշ աղնամալը քի ֆարղ տէյիլ
 քրիստիանա կէօրիւնմէյիպ սաքընմաք . զի-
 լա ալլահ ատէմի՛ պիլիւրինսանլար իլէ քօ-
 նուշմանըն եօլունու , քի Մէվլա սիֆաթը-
 նա եարատըլար : Պիլըր՝ քի ջերմե-
 ոանղըք տէյիլ սէրթ , վէ մերաքսի . իլա
 հաղիմ՝ վէ թաթլըլ , քի առլա գարըլա-
 մաղ ճիհանտէ եաշայանըն եաքըլան եօլ-
 լարընը : Պիլըր՝ քի ջերմեոանղըք թէք-
 միլիյէ վարտըրըր . վէ իւրքիւտիւպ մէն
 էթմէղ էրքիանըլը արանլըլը : Կնճամ
 պիլըր՝ քի տիւնեալի օլմայարաք տիւնեա-
 տէ եաշամաղա գատըր տըր , վէ վաճիպ
 տիր :

Հէր թալիմ ուստալարը ըուհանիլիյէ՛
 պունճա իքսիղա նասահաթլարտա պիր ֆի-
 քիրտէ օլսալար , կայէթ սըքը՝ մեաֆիճէ ,
 վէ մէհուլի եաշայան նէչէ սք ճանլար՝

ազիմ իարեթ սեպեպի օլա պիլերուէր իտի,
 վէ ֆայտէլէրի տօքանա պիլեր իտի տիւ-
 նեատէ եաշայանա. վէ բուհանի եաշայան
 պու զէմանէսէ պէօյլէ ֆասլ օլմաղ ըտր
 Եաքըղըբլը վէ քարար էյլէնիպ ֆէրահ-
 լանտըքտան սօնրա, թէմպէլլիքտէն սա-
 քլնըպ՝ վաքթինի պօշ կէշիրմէ. զիրա
 թէմպէլլիք օսանճ կէթիրիր, վէ թիւրիւ
 ֆասըլարա թէմէլ օլարաք՝ թէհլիքէլի
 փորձու թիա տիւշիւրիւր : Ենմեղու թի վաք-
 թինտէ տահա դրախտտա իքէն իլք պա-
 պամըղ Եղամա Զաքթիէպէ էմր էթտի, քի
 մուքայէթ օյուպ շալըշըն, վէ կէօղէթ-
 սին շէնլէթմէք իշին օլ մութլուլու մա-
 հալի :

Պ Ե Պ . ԺԸ :

Այնի՛մ Կուշամ հաշիւնա :

Եւ չ սեպեպ իշին ուրուպա իճատ օլ-
 մուշ. եանի էտէպանէ էօրթիւլմէք իշին,
 սօվուքտան քէնտիմիղի հըֆս էթմէք իշին,
 եաքըղըղնա կէօրէ, վէ վաճիպիլ հիճապ իւղ-
 րէ քէնսինի տօնաթմաք իշին. նասըլ
 քի զիքր էտէր լսէ Պօղոս առաքեալ : Այն-
 իմ քուշամ հէր քէշին քէնտի թարը-

քընա կէօրէ օլմալը . վէ օլ զէմանն , տէր սք Թ-օմաստ՝ առաքինուԹի օլան ճշմարտուԹիս միւԹալիք օլուր , տըշարտան տօնատարաք Թարը.քընը պիտիրմէք իլէ : Իմտի իքի ուճտան տա սաքընմաք լազըմ , զարիֆ զիւրաֆէլիքտէն , վէ չօք տազընը.քը.քտան , վէ էհմալը.քտան : Օարիֆլիք .քրիստիեանա եաքըշան պարկեշտիլիլն աքսիսի տիր , վէ էհմալը.ք նիզամըն գարշըլամասը , զիրա նիզամա կէօրէ հէր քէշ Թարը.քը իւզրէ եաշասա կէրէք կիլինիսք քուշանմատա . եանի ԱսԹէր սուլԹանճա , Ապէկտիլ գատընճա , ՅուԹիդ համըմճա , Ակար ճարիլէճէ :

Ատէպսիզ կիլիմ քուշամ , վէ եաքըշը.քը.ք քէսիմ , վէ ըէզիլ պիչիմ անճաք ֆէնալարա մաքսուս տուր : Իմտի ումմամ՝ քի ըրզէհլի օլան տալի , քի անլէրէ տիր սէօղիւմ՝ պունլարը Թաքընա պիլսին : Աէ լաքին զէմանէտէ եաքըշը.ք սըզ Թափուրլար ատէԹ օլտուղու իչին , պաղը քէրէ շիմէք շալքընը՝ կիւնէլին ըշըղընա պէնգէտիր : Իմտի նէ քի սէօլլէրտէմ պիր էլիճէ աղնա՝ քի իլաճը՝ը պուլարաք սաքընատըն :

Ալիւ շէլին ասըլ էօղիւ էտէպսիլ

օլուպ՝ զաթը կիւնահը իսէ, ատէթ օլ-
 տուղու իշին էյլիյէ թէպտիլ օլամաղ.
 եօղ ուսա հէր կիւնահա պիր վէսիլէ պու-
 լունուր. զիրա հէր պիր ճինա կիւնահ ա-
 տէթ իւղրէ իշլէնիր: Լսէրին իշլէտիյի
 սանա հաք պուտուրամաղ. վէ կիւնահ
 իշլէմէսի ատէթ օլմուշ տուր տէրսէն՝ ա-
 տէթ օլմուշ տուր տախի ճէհէննէմէ կիթ-
 մէսի: Իմտի աղար իլէ սէլամէթէ վար-
 մասը տահա ալէ տիր, նէ քի չօքլար իլէ
 դատապարտել օլմասը. «Լսնայա պաքըպ
 «տէր Սոկրատեսփիլիսոփայ՝ քէնտինի կիւ-
 «ղէլ պիլիրսէն, սէօյլէ քէնտինէ. բուհի-
 «մի տախի քայրոմնք կէրէք, քի ճանըն
 «կիւզէլիլի թէնտէն նօքսան օլմասըն. լա-
 «քին քէնտինի չիրքին կէօրէճէք օլսան,
 «սէրպէստիլք իլէ սէօյլէ. բուհի զիատէ-
 «սինճէ քայրոմնք կէրէք, քի ճանըն տիլ-
 «պէ՞ շէվքի թէնիմին նօքսանընա մէտար
 «եէթիշսին»:

Պ Լ Պ. Ժ. Ժ.:

Ստապրուլէ Իւլէրինէ:

Օյանըք տուրմալըսըն թէզերլըքտէն
 քաշմաղա, քի կայէթ հասիմ իտի անէ

Սալէզեան: Պու տուր Սէփայը Ֆիբրի-
միզտէն չըքարան. վէ ճիզվի քէտէր
իչին, մերամըմըղա աքսի օլան իչէրտէ՝
քօլայճա տարկընլըղա թէփրէտէն: Պա-
րըշըք Լլաճընա քուլ օլան ատէմ Ֆիւ-
թաաթ իլէ տայմա իշ թութսա կէրէք:
Սարթանըն մասլաաթը չօք ազիզ իտի
Վնա թիւրլիւ թաամ թէտարիքինտէ,
անճաք զեատէ քայլէսի իչին թաղիքէ
մուստաճաք օլտու. „Եթիշմէզ տէր
„Սալէզեան էյի ամէլէ թաղիպ օլմասը,
„իլա ասըլ էյլէյի էյի էթմէլէ“. Եանի
ալթ իւստ օլմաքսըղ մուճապպէթ իլէ:
Եյեր էյիի էվէտի չէվիքէճէք օլուրսան՝
տիւշիւպ քըրար էյիրտիյի իվիլէյի: Տայմա
չափըք տըր պիր իշ իքտիզասընա կէօրէ,
էյեր էյի իտէրսէն, վէ բաճաթսըղըք իլէ
թէլաշ էտէնլէր՝ նէ չօք, նէ էյի իշ կէօ-
րէ պիլերլէր:

Լսլա կէօրմէտի քիմնէ Սալէզեանըն
էվէտի իշ թութտուղունու. իմտի սօրան
տօստունա պու մատթէ իւզերիննէ՝ ճէվապ
էթտի տէմէք իլէ. „Սէն սօրարսըն պա-
„նա՝ քի հեր քէշ էվէթլէմէյէ չապայար
„իքէն՝ պէն նասըլ թէլաշ էտիպ էվէթ-
„լէմէտիմ: Պէն նէ՝ ճէվապ վէրէյիմ:

„Պէն կէլմէտիմ տիւնեայէ փաշարըզըք
 „վէրմէյէ, վէ տօլապլար քուրմաղա. թէ-
 „լաշ էտիպ անլէրէ քաթըլմայընճա՝ օլան-
 „լար եէթիշմէ զմի“: Լաքին էօլէիւսիւզ
 կէվէէքլիքտէն քաշընմալը տըր. չունքի
 հէր պիր ուճ քէմ տիր: Բահաթ իշ
 թութմաք տէտիմ՝ աղնաթմաք իչին, քի
 իքտիգատան աշըրը մասլաաթ չօղալթմա-
 տան սաքընմաք լաղըմ, քի պիպի պու-
 ղալտարաք ռահաթսըզ էտէր՝ վէ էյիտէն
 իսէ չօղա թայիպ օլմասը ինճէճիք քիպրի-
 միզի պէսլէր: Եւտի Սալէղեան պունու
 չօք հօշ զիքը էտէր. „ասըլ քէնտի աշ-
 „քըմըզ նէ թութտուղունու պիլմէղ.
 „քի գուճաքլամաք իստէր տայմա չօղու-
 „նու. վէ սօղրա հիչ պիրիսի թէքմիլինէ
 „վարտըրմազ“:

Պ Լ Պ. Ի:

Կէօնիւլ շալէպը:

Սիւնահտան մատէ, վէ քասէվէթտէն
 զիատէ քաղէպ օլամազ, տէր սը Սալէ-
 զեան: Պաղըլարը մաֆիճէ, վէ տէվէիրիք-
 լի եաշամաք իչին՝ մէհտունի էօմիւր իլէ
 կէչիւիր կիւնիւնիւ: Կայէթ պէօյիք եաղ-

ըշըբ: Վենտիտի տեւիշիրմեսի մեւլալի
բուհտան վէ մուհայեթմէն տողար. վէ
մէհսունլուք շէյթանի քարարթըլար բու-
հինտէն: Վասի թութ Սարեղեանը՝ վեր-
տիյի նասահաթը, քիալթ իւտտիտէն ֆի-
քիր ասլա Մլահտան կելմէղ, քի ֆիւ-
թաաթ Մլահը օբնատը իլէ սաքին զուր
պիր քարար բահաթ օլան եիրեքտէ:

Աիր կիւնահարդ էյլէնճէ իքտիզա
էտէր պիղէ նէֆէս ալմաղա. եօղ ուսա՝
բուհիմիղ քէնտինի չօք տեւիշիրիպ թա-
քաթտան քալըր, վէ պունտան քասեվէ-
թէ քօլայլըղ ըլա տիւշէր: (Ն) Աիր թա-
րաֆտան սթ թուօմաս տէր. քի հէր եա-
քըռան էյլէնճէտէն քաչընան թաքսի-
րաթտըղ օլամաղ: Վանունուճտա օլ-
մալը առաքինութի. վէ հէր աշքըր օլան
քանունէ գարշը տուրուպ խօրլար, վէ բէ-
ղիլ էտէր օլ առաքինութիու: Միճէ քի
պիր թաամա թուղ իքտիզա էտէրտէ,
էօյլէ տէ պիր կիւնահարդ էյլէնճէ էօմ-
րիւմիւղէ լաղըմ տըր. չօք թուղու թաամ
եէնմէղ, թուղսուղ լէղէթսիլ օլուր, վէ
հօշանըլմաղ:

Հէր քէշէ պիր էօլէիտէ նաֆաքա
եէթիշմէղ. զիլա տօյմաղա՝ քիմի աղա

միւհտաճ տըր, վէ քիմի չողա. քեզալիք
 էյլէնմէյէ: Խմտի էյլէնմէյէ պաք օ էօլ-
 չիւտէ, քի մասլաաթընա վէ մէշրէպլինէ
 կէօրէ եիւրէյին ֆերասթանսըն, աղ վէ
 չօք մերաքսի թապիյէթինէ կէօրէ: շա-
 շան քասէվէթ եիւրէյինի սարարսա՝ աքսի
 պիր իշէ պաշա՝ այարտաշ արա՝ հիչ
 տէյիլ իսէ պիր քօմշուն իլէ կէօրիւշ. էյ-
 լէնճէլի պիր քիթապ, եա կիւլէճէք պիր
 մատթէ ալ էլինէ տէ օքու. կէզին, օլթա
 վուռ, սէս իլէ պիր շէյ օքու. հեր նէ իս-
 տերսէն էյլէ քի պէօյլէ զարմ տիւշմա-
 նա եեր վէրմէյէսին, քասէվէթի տիւ-
 շի՛նճէ տիւշման պօրօսու կիպի տալէթ
 իտէր շէյթանլարը պիղէ քարշը ճէնկ աշ-
 մաք իչին:

Պ Ը Պ. ԻԸ:

կէօնիւ-ը ապարըղը:

Պ ու կէօնիւլ ազատըղը՝ օլ դատար սը-
 մարլանմըշ յը պապարտան, թէքիլ
 հալէսիմիղի տալի էյի օլարաք՝ ըէտտ էթ-
 մէսինտէ քարար քըլար, ֆաքաթ Լլանհըն
 ազիմ ըատէթինի էտա էթմէյէ. վէ ամէլ
 իլէ անը սերպէստ, վէ ֆերաս եիւրէյ իլէ

քենտինէ սըղընարաք իճրա էթմէտէ :
 ,, Պու ազատըղա , տէր սը Սալէզեան , մա-
 ,, լիք օլանըն եիւրէյի ետիրըշտըմազ աշ-
 ,, քընը հոգևոր կրթութիա . էյէր հնա-
 ,, զանդութի , եղբայրսիրութի , քէֆսիզ-
 ,, լիք , ետխօտ քէմլիք մանի օլուրսա , անէ
 ,, տախի կիւճէնմէզ “ : Իմտի չօք հօշ ,
 ֆէրահ կէօրիւնսէ տախի պիզէ , կինէ պու
 սէպէպ իլէ ետիրըշմամալը անէ :

Պիր ճան քի համէս պըրաքմըշ մտա-
 ծական տօվայա , ֆէրահաթ էթտիրինճէ
 ալթ իւստ օլուպ կիւճէնիր . լաքին պիր
 սատլքանէ կէօնիւլ ազատըղընա մալիք
 օլան ճան , քենտինի պօզմայարաք ֆէրա-
 հաթ էտէր , վէ թաթլը եիւրէյ իլէ էնկէլ
 օլանա պսքար , զիրա տօվասը վէ սապր
 էթմէսի իքիսի տէ Սէվլայէ հըզմէթ էթմէք
 տիր : Եջլէ տէ վէ պէօյլէ տէ Բապպինին
 րատէթինի էտա էթմէք տիր . լաքին օլ
 վաքաին իքտիղասընա կէօրէ՝ սապր էթ-
 մէսի ճայրղ տըր :

Պու իքտիզա , վէ ազիմ կէօնիւլ է-
 ղատըղընտան թէքմիլ իթաաթ տօղար հէր
 շէյէ , վէ քեամիլ սապրը քարար : Սը Բգ-
 նասիոս լօյոլա աւագ չարշամպա կիւնիւ
 հէքիմին էմրի իւզըէ էթ եէտի , քի պիր

ասղ . քէֆտիզլիյի իչին մինասիպ կէօրտիւ :
,, Կասահաթ տիյնէմէյէն պիր խաճահարա
,, իւչ կիւն եալարսալար , տէր սբ Սալէ-
,, գեան՝ կինէ պիլտիյինէ կէօրէ իշ թու-
,, թար ըտր “ : Քօրքաք բարի ճանա տըր
պու սէօյլէտիյիմ . տէյիլ քի իքտիզասըզ
Ֆէնտ իլէ մաքսուս նէհաք իզին ալանա ,
վէրէնի , վէ Ալահը ալտաթմազ ըլա :

Պուստան տօլար տախի պիր թէսէլ-
լալը Հաք թէալէյէ սըղնմաք կէչմիշ կիւ-
նահէր իչին . ճանըմըղն շինտիքի հալի ,
վէ էպէտի սէլամէթի հաքկընա : Գաքաթ
ճէհէննէմէ լայրք օլմամըզ մալիմ . լաքին
տախի պիլիլիզ քի Յն էֆէնտիմիզ ճէննէ-
թի պիզլիմ իչին գազանտը : Իմտի չօք ին-
ճիտիլիզ քէնտի ինայէթի ի , քաթի ու-
միտ օլուրսաք աֆ էթմէսինէ կէչէնլէրին
հաքընա , շինտիքի իմտատընա , վէ կէլէ-
ճէքտէ սէլամէթէ էրմէյէ : Քէնտի թաք-
սիրաթլէրիմիզտէն քօքքմատան իսէ՝ տա-
հա զիատէ ումուտ էթմէլի Ալահըն մէր-
համէթինէ :

Ասլա քէնտի պաշընա ուխտ էթմէյէ-
սին սէվապը չօք տուր տէյի . թէհիքէսիլ , վէ
քօլայ պաշկա եօլար իլէ նէչէ սէվապէր
գազանմասը գապիլ տիր : Ահէչէ պէօյլէ

ուխտ էտէն չօք տէՖա մէճպուր օլուրնիյէ-
 թինի պօղմաղա . վէ պու սէպէպէ կիւնա-
 Տընը արթըրը վէ աղըրլատըր : Հիչ տէյիլ
 իսէ շիւփիճէ իլէ էտէրէք բահաթըղընը
 պօղար , քի կայէթ իքտիղա տըր թէքմիլ-
 լիյէ նայըլ օլմաղա : Պու թարղ ուխտ էթ-
 մէք իչին էօյիւտ վէրէն օլուրաս , ուսուլ
 իլէ աՖ տիլէ . սէօյլէ քի քուտրէթին եօք
 պէօյլէ աղիմ ամէլի իճրա էթմէյէ , քի
 Ըլլահա մարսուս տուր իլհամ էթմէսի : Մք
 Պրան շիսիոս սալէղեան բաղի օլմայըպ պօղ-
 տու սրբուճի Պրան շիսկաշանթալըն ուխտ-
 լարընը , Ֆարղա քի էթմիշ իտի պիր ալիմ
 քահանանըն նասահաթըր իւզրէ : Հէմէն Տէր
 ուխտ էտէնի քէնտի պաշընա՝ տայմա բա-
 հաթսըղ , վէ պաղը քերէ աղըր կիւնահա
 տիւշմէք թէճիքէօինտէ պուլտում :

Պաղը սրուն վարքընա պարբըպ պու
 թարղ ուխտլարա հավէսէ կէլմէ . զիրա
 ատէթտէն հարիճ թութտուրլարը կօլլա-
 րա հավէս պրրաքմասը Մէվլա իլհամի տէյ-
 իլ , իլլա շէյթան էվկասը օլմասը գապիլ :
 „ Մէն վէր պանա՝ տէր իտի սը Սալէղեան՝
 „ սը Պերնարտոսուն բուճինի , վէ օլ վա-
 „ քըթ էտէրիմ օլ սրուն էթտիյինի “ :
 Սուրըլարըն էթտիյի առաքինութիւնլարա

Թալիս օլալամ, վէ տէյիլ ուխտարընա,
 զերա թաճիւս քալմայ ըս չօք շէյ պու-
 լուրուղ, տէյիլ թալիս օլմաղա: Ահօնիւ
 բատէթի իլէ ուխտ էտիս պաղանմաղա,
 էլ հուսուս աղըր մատթէ իւղէրինէ օլուր-
 սա, պու իւչ շէյ լաղամ. իփտիտա՝ քէս-
 կին մէփափէ իլհամ ուխտ էթմէք իչինօ
 իքինճի՝ մէթանէթլի պիր քուվէթ իճրա-
 սընը էթմէյէ. իւչիւնճիւ՝ աղիմ բահաթլըք
 անը իճրա էթմէտէ՝ ալթ իւստ օլմամաք
 իչին տերօնի քալպին:

Պ Ը Պ. ԻՒ:

Քալէ նիյէլ իւղէրինէ:

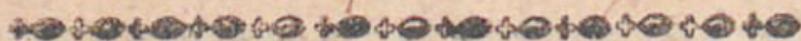
Երանըն պու վերտիյի նասահաթլարա
 հիչ պիր ալաքասը եօք, հէփսի եկեղեցի-
 նին աղիլ, ու ալիմ վարդապետլէրինտէն
 սէչիս ալընմա օլտուղու իչին՝ շիֆէսիլ
 սահիհ տիրլէր: Իմտի մէթանէթ իլէ իհ-
 թիմաթ էտիպիճրասընա պաքմաղը: Այէր
 քէնտի իւստիւնէ ալաճաք օլսան թէքմիլ
 օքուտուղունու, խրատտա վէ քարողտա
 իշիթտիլիլի՝ եիւրէք բահաթլըղընը հիչ
 պուլամաղ օլուրսուն: ,,Ք.իմի, տէր սք
 Սալէգեան, սաղ թարաֆը կէօստերիր,

„ քիմի տէ սօլու “ : Լայրէթախրէրի պիւր տիր, վոպուխարը պիւր թէմէլ իւստիւնէ տիր, լաքին եազան, վէ էօյրէտէն պիւրի պիւրինտէն փարկը : Քիմի քրսաճա կէ- շէր, քիմի իճ, ասրղ սէյլէր, վէ քիմին- տէ պուլունմազ իպատէթի, վէ աշքեար նաթըքալը սիր տէյիշ : Աէ լաքին չօղու ճէմ օլան ճօմասթա սէյլէտիյնտէ՝ վազ վէրտիյի մաթտէյի սալթ մէթ՛՛ էթմէյէ պաքար (եանի ապաշխարանքը, տօվայը վէ օրօճու) քուլանմանլն եօլունու աղ- նաթմօյալաք, իքսիզա վէ հար իզըէ իզին ալմանըն սէպէտէրնի պիւրմէյէ- րէք զի ա տայմա հէր քէշին քէնտի հա- լինէ կէօրէ միասիպ օլաա կէրէք :

Իմօի հէր վարդապետէ, վէ հէր էյի քի- թապա՝ նիճէ քի վաճիզ իսէ, իհտիպար կէօտէր, լաքին քէնտի հաքկըա իճ, աս էթմէյէ սալթ քրաւուզմա քուլաք վէր, վէ նրլարըն իլմինտէ սանա էօյիւտ վէրէնի տլյնէ Պունունիլին Սալէզեան տէր, քի
 „ կիւտէնի սէշմէք կէրէք ծնտա պիւր թանէ-
 „ սինի, վէ անըն էօի տի նէ քալիճէ
 „ պալանմալը “ : Պէօյլէ օրմատրղընտա քա- ռողար վէ քիթապար սէնի պէօհիզիւր իտէր, վէ շարէսիզ շիւփհէլէրէ վարաը-

ժողովուրդը. վե պու սէպէպէ սէնին ճանընա զա-
րար ֆարզ օլմայանը՝ սանա ֆարզ պիւ-
տիյինտէն :

Տայմա ֆիքրինտէ օլտուն սք Փիլիպ-
պոս ներինին քուլանտղը սէօղէրի. « Ի-
» թիպար էտերիմ տէր՝ օլ քիթապա, քի
» իճատ էտէնին իսմի Ս իլէ պաշար. եա-
» նի եազան Սուրբ իսէ վէ ալիմ իսէ.
» չունքի Ս էվա նուրունա մալիք օլմուշ
» տուր : Աէն պու էօյիւտիւմիւ քալի
թութարսան, ֆէրահ թէսէլլա իտէն չօք
էմին պիր քրափուզա մալիք օլմուշ օլուր-
սուն, տէյիլ պունլարը եազանը, իլա
ազիմ սքլարը՝ եանի սք ( ) գոստինոսու,
Խօմասս պրոճինացի, Փիլիպպոս ներեա-
նը, պահուսու Սալէզեանը. քի հէր
քէշ թաճուպ էտիպ՝ մէթհինի օքուր,
վէ հիյպէթտէ քալմըշ տըր քէնտիազիզ-
լիյինէ, տէրին իլմինէ, վէ թալիմինէ.
չունքի պունլարըն իւչիւ տէ իքտիզա տըր
պիր մէնշուր վարդապետէ, քի սք եկեղեցի-
նին էվատլերինէ քրափուզ օլարաք պօր-
ճունու էտա էթսին :

Ֆ Ի Ն Բ Ի Ս
Պատկերին

Եւփէն իննպէ օլան յօրատս Բարն շուն
Էրէ Եօլ-նճա Վարարստալա Եւ-րէ-

ՆԵՍԸ ՆԵԹՎԵՐԻՆ:

Պատկ. Թ:	Նաղանդութիւն Հար-	
	կրնա	34
Պատկ. Բ:	Փորձութի իւղէրինէ .	47
Պատկ. Գ:	Տօլա իւղէրինէ . . .	52
Պատկ. Դ:	Եղաշխարութիւն իւղէ-	
	րինէ	61
Պատկ. Ե:	Խոստովանութի իւղէ-	
	րինէ	66
Պատկ. Զ:	Սք Հաղորդութի իւղէ-	
	րինէ	76
Պատկ. Է:	Սրբեալ զօրն շարաթու .	81

Ֆիւզիա :

Պատ. ՃԷ :	Վրիստիեան ումիտի .	84
Պատ. ՃԸ :	Լլա ըն նազըրըը .	87
Պատ. ՃԹ :	Խոնարհոյի իւղէ ինէ .	90
Պատ. ՃՊ :	Լլա հա սըղընմա ը .	95
Պատ. ՃՊ :	Վրիստիեան թէքիւ- լիկի	96
Պատ. ՃՊ :	Րուհանի քիթապ օ- քուճա ը	103
Պատ. ՃՊ :	Վարտաշ մուհապ- պէթի	105
Պատ. ՃՊ :	Րուհանի կայրէթ	109
Պատ. ՃՊ :	Սնգըմըք իւղէրինէ .	114
Պատ. ՃՊ :	Կէօրիւշմէք իւղէրինէ .	116
Պատ. ՃՊ :	Կեյիմ քուշամ հսք- կընա	121
Պատ. ՃՊ :	Սապըրըք իւղէրինէ .	123
Պատ. ՃՊ :	Կէօնիւլ շաղըրը	125
Պատ. ՃՊ :	Կէօնիւլ աղաւըրը	127
Պատ. ՃՊ :	Վալի նէլէթ իւղէ- րինէ	130

119

